

JOURNAL OF TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT

วิทยาทารย์

วารสารเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู ■ ปีที่ 117 ฉบับที่ 7 เดือนพฤษภาคม 2561

สฎีปพิเศษ

ทุน “กวมิพล”

นิเทศการศึกษ

แลกเปลียนกิจกรรมสุนทรียสนทนา
เรื่อง “ครูคือผู้ยกระดับ วิทยญาณมนุษย์”

โรงเรียนดี โครงการเด่น

สร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยหนึ่งครู
หนึ่งผลงานพัฒนาผู้เรียนระดับชาติ
โรงเรียนตาเบาวิทยา จังหวัดสุรินทร์

1 พฤษภาคม
วันแรงงานแห่งชาติ
May Day

สวัสดีเพื่อนครู ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และสมาชิก
วารสารวิทยาศาสตร์ทุกท่านครับ ช่วงนี้เป็นฤดูฝน ซึ่งมาพร้อมกับ
การเปิดภาคเรียนเสมอ ขอฝากความห่วงใยถึงทุกท่าน ดูแลสุขภาพ
กันด้วยนะครับ

เดือนพฤษภาคมนี้มีวันสำคัญยิ่งต่อเกษตรกรชาวไทยและ
ประชาชนชาวไทยที่เราได้อยู่บนผืนแผ่นดินไทยอันอุดมสมบูรณ์
ดังคำพูดที่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” วันสำคัญนี้คือ **วันพืชมงคล**
เป็นวันที่กำหนดให้มีพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
นับว่าเป็นพระราชพิธีที่มีความเก่าแก่สืบต่อมาตั้งแต่โบราณ
เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเกษตรกรของชาติ อีกทั้งยัง
เป็นการระลึกถึงความสำคัญของเกษตรกรที่มีต่อเศรษฐกิจไทย
ซึ่งในปี 2561 นี้ วันพืชมงคลตรงกับวันจันทร์ที่ 14 พฤษภาคม และ
เป็นวันหยุดราชการ

ท้ายนี้ ขอฝากวารสารวิทยาศาสตร์ไว้กับสมาชิกทุกท่าน
คำติชมและคำแนะนำของสมาชิก จะเป็นแนวทางในการปรับปรุง
พัฒนาวารสารวิทยาศาสตร์ให้เป็นวารสารที่ตรงใจของเพื่อนสมาชิก
ทุกท่าน ขอขอบพระคุณ มา ณ ที่นี้

(ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์)
บรรณาธิการ

ขอเชิญร่วมส่ง

บทความ | เรื่องสั้น | บทกวี

เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

เพื่อเผยแพร่ในวารสารวิทยาศาสตร์ โดยสามารถส่งผลงาน ได้ดังนี้

1. e-mail : withayajarn@gmail.com
2. ไปรษณีย์ : กองบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
3. โทร. / โทรสาร : 0 2282 1308

ผลงานที่ส่งมานั้น ต้องมีได้ลอกเลียน ดัดแปลงงานของผู้อื่น
ผลงานที่ได้รับคัดเลือกเผยแพร่ จะได้รับค่าตอบแทนตามที่กองบรรณาธิการกำหนด

01 บทบรรณาธิการ

04 สกิปพิเศษ

ทุน “ภูมิพล”

10 นวัตกรรมการศึกษา

แลกเปลี่ยนกิจกรรมสุนทรียสนทนา
เรื่อง “ครูคือผู้ยกระดับ วิญญาณมนุษย์”

16 โรงเรียนดี โครงการเด่น

“สร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยหนึ่งครู
หนึ่งผลงานพัฒนาผู้เรียนระดับชาติ”
โรงเรียนตาเบาวิทยา จังหวัดสุรินทร์

21 ห้องเรียนวิชาการ

การบริหารสถานศึกษา สู่ความเป็นเลิศ ตอนที่ 2

25 พุทธศาสนา

วาทะพระบรมครู เรื่อง
พระเจ้าปเสนทิโกศล ตัดสินคดีความ

28 ประโยคสัญลักษณ์

ประโยคสัญลักษณ์ที่ 72
Homesick Alien

31 บริหารการศึกษา

การใช้นวัตกรรมแบบฝึก การเขียนกลอนแปด
ด้วยตนเอง

36 วิชาการอ่านง่าย

ปฏิรูปการศึกษา : บนทางเดินอันยาวนาน

40 ครูเล่าเรื่อง

ครูทำเพื่อใคร ใคร (จะ) ทำเพื่อครู ตอนที่ 2

44 ยุทธศาสตร์ศึกษา

บุคลิกภาพและภาพลักษณ์
ของนักวิชาการที่แท้ ตอนที่ 2

49 รายงานการวิจัย

52 วิจัยนำรู้

58 หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม

65 ประสบการณ์

บันทึกถึงดวงดาว 92

69 บทความพิเศษ

การบริหารการจัดการงานวิชาการ
ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคน
สู่ประเทศไทยยุค 4.0

72 วิชาการบ้านเก็ง

อีกมุมมองหนึ่งเมื่อพูดถึงวิธีเสริมพลังสมอง
เด็กอายุไม่เกิน 3 ขวบ

76 ณ สยาม

วีรสตรีและวีรบุรุษ
ในการกอบกู้และปกครองเอกราช ตอนที่ 2

82 ปุชนิยาจารย์ของวงการศึกษไทย

นายอภัย จันทวิมล

86 IT Hero

นวัตกรรมใหม่ Robo Fly หุ่นยนต์ขนาดเท่าแมลง
บินได้แบบไร้สาย ใช้งานในที่โดนแสงไม่ถึง

89 ดรรชนีกีฬา

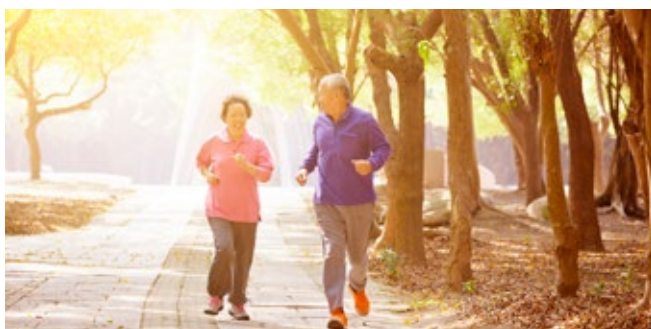
ประวัติกีฬาตะกร้อในประเทศไทย

93 พืชการออม

ออมในกองทุนให้ดอกงอย
ฉบับมนุษย์เงินเดือน ลงทุน RMF ภาค 6

96 มุมสุขภาพ

หลักการออกกำลังกาย ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
เพื่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

99 ตะเวนเที่ยว

เที่ยวอุททอง ท่องแดนอารยธรรม

108 ย่ำสามกรอบ

“บ้านกลาง” เลี้ยวหนึ่งในเส้นทางวิชาชีพของ “ครูชน”

ที่ปรึกษา :

คณะกรรมการครูสภา
ดร.บุรพาทิศ พลอยสุวรรณ
ดร.ทินศิริ ศิริโพธิ์
นายไพบุลย์ เสี่ยงก้อน
นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ
นายธีรภูมิ ทองโอบ
นายดำรง พลโกชน
นายยุทธชัย คุณมา

ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการประจำ :

ศ.กิตติคุณสมุน อมรวิวัฒน์
รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รศ.ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์
รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง
รศ.ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล
รศ.ดร.กล้า ทองขาว
รศ.ดร.สุชุม เฉลยทรัพย์
รศ.ดร.มนสิข สิริสมบุญ
ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์
ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ
ดร.จักรพรรดิ วัฒนา
ดร.พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง

บรรณาธิการ : ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ :

นางราณี จินสุทธิ

รองหัวหน้ากองบรรณาธิการ :

นายจันทร์ยงยุทธ บุญทอง

ประจำกองบรรณาธิการ :

นางภัทราวรรณ ประกอบใน
นางจิรภา ทงขาว
นางสาววินิตา รังสิวรักษ์
นางสาวธัญรัตน์ ศิริเมษา
นางสาววรรณพร พิพัฒน์
นายวัชรพล เหมือนจา
นายทรงชัย ชื่นล้วน

ประสานงานฝ่ายผลิต :

นางภัทราวรรณ ประกอบใน
นางจิรภา ทงขาว

ศิลปกรรม/รูปเล่ม/จัดพิมพ์ :

บริษัท ออนป้า จำกัด

111/1 อาคารนวมสร ถนนพระรามที่ 3
แขวงบางคอแหลม เขตบางคอแหลม
กรุงเทพมหานคร 10120
โทรศัพท์ 0 2689 1056
โทรสาร 0 2689 1081
www.onpa.co.th

ทุน “ภูมิพล”

ความเป็นมาและความสำคัญ

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานแก่งานด้านการศึกษา เมื่อเนกอนันต์นานัปการเป็นที่ประจักษ์ มาโดยตลอด ยาวนานนับหลายทศวรรษ ทั้งการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา กล่าวโดยเฉพาะการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากที่พระองค์ทรงเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานปริญญาบัตรและพระบรมราโชวาทแก่บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างๆ แล้ว พระองค์ยังได้พระราชทานทุน “ภูมิพล” แก่นิสิตนักศึกษา อันเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมกำลังใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งปวง

ทุน “ภูมิพล” นี้ เริ่มจากปีพุทธศักราช 2495 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน 100,000 บาท ให้แก่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เพื่อตั้งเป็นทุน “ภูมิพล” และนำดอกผลที่ได้รับ พระราชทานเป็นทุนแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ผู้เรียนดี แต่ขาดทุนทรัพย์สำหรับนำไปเป็นทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ได้รับพระราชทานทุน คนละ 200 บาทต่อเดือนเป็นเวลา 1 ปี

นอกจากพระราชทานทุนการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่มีผลการเรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์ แก่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์แล้ว ในเวลาต่อมาพระองค์ได้พระราชทานทุนการศึกษา จากรายได้ในการจัดฉายภาพยนตร์ส่วนพระองค์ จำนวน 200,000 บาท ให้แก่นักศึกษา ที่สอบได้คะแนนยอดเยี่ยมในสาขาวิชาต่างๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยละ 100,000 บาท โดยนำดอกผลที่ได้พระราชทาน เพื่อเป็นรางวัลแก่นิสิตนักศึกษาที่เรียนดี แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์เป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมกำลังใจและเป็นทุนการศึกษาของนิสิตนักศึกษาให้มีความมานะอุตสาหะต่อการศึกษามากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้พระราชทานทุนดังกล่าวสำหรับเป็นรางวัลในการส่งเสริมการศึกษาด้านอื่นๆ อาทิ รางวัลการแต่งหนังสือ และรางวัลการแต่งเรียงความ ของนิสิตนักศึกษาด้วย

ในคราวเสด็จพระราชทานปริญญาบัตร ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เดิม : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร) เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2510 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน 50,000 บาท ตั้งมูลนิธิ “ภูมิพล” โดยได้ตราระเบียบ ลงวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2511 แบ่งเป็นทุนการศึกษา 2 ประเภท ได้แก่

1. ทุนประเภทช่วยเหลือการศึกษา
2. ทุนประเภทช่วยเหลือการทำปริญญานิพนธ์หรือการวิจัย

นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้พระราชทานทุน “ภูมิพล” แก่บัณฑิตที่ได้คะแนนยอดเยี่ยมในสาขาวิชาต่างๆ ไปศึกษาต่อในต่างประเทศเพิ่มเติม โดยนักศึกษาที่ได้รับพระราชทานทุนดังกล่าว เมื่อสำเร็จการศึกษากลับสู่ประเทศไทยแล้ว ได้เป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติงานอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ เป็นอย่างยิ่งสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

รูปแบบของทุน “ภูมิพล”

ทุน “ภูมิพล” ได้ขยายไปมหาวิทยาลัยต่างๆ อาทิ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นต้น โดยมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งได้กำหนดระเบียบว่าด้วยทุน “ภูมิพล” ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมตามแต่ละแห่งไป ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญๆ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของทุน “ภูมิพล”

ทุน “ภูมิพล” ของแต่ละมหาวิทยาลัย จัดตั้งขึ้นเพื่อเก็บดอกผลนำไปใช้ในการส่งเสริมการศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งกำหนด เช่น เพื่อเป็นรางวัลส่งเสริมการศึกษาผู้สอบคัดเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีได้คะแนนสูงสุดแต่ละสายของแต่ละปีการศึกษา เพื่อเป็นรางวัลเรียนดี ซึ่งสอบไล่ได้ปริญญาตรีเกียรตินิยม เพื่อเป็นรางวัลเรียงความแก่นักศึกษาผู้แต่งเรียงความประกวด (ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยทุน “ภูมิพล” พ.ศ. 2534) เพื่อเป็นทุนการศึกษาและการวิจัยของนิสิต และเพื่อเป็นทุนการวิจัยของคณาจารย์และพนักงานสนับสนุนวิชาการ (ระเบียบมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วย “กองทุนภูมิพล” ในมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2552) เป็นต้น

2. ลักษณะของทุน

ทุน “ภูมิพล” มีลักษณะเป็นเงิน และหรือทรัพย์สินอย่างอื่นที่รับไว้เป็นทุนนอกจากเงินที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระราชทานเป็นครั้งแรกแล้ว มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งก็จะรับเงินที่มีผู้ประสงค์จะบริจาคเงินโดยเสด็จพระราชกุศลเข้าสทบกองทุนด้วย ซึ่งทำให้ทุน “ภูมิพล” ของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีจำนวนเงินทุนเพิ่มขึ้นเพียงพอที่จะดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ สำหรับทุนที่มอบให้นิสิตนักศึกษา ผู้มีสิทธิรับทุนส่วนใหญ่จะมอบให้เป็นเงินเรียกว่า เงินทุนหรือเงินรางวัล แต่บางมหาวิทยาลัยได้จัดทำเป็นเหรียญรางวัล หรือสิ่งของอื่น ตามที่ระเบียบของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งกำหนด โดยจะมอบทุนนี้ไว้ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานปริญญาบัตร หรือโปรดเกล้าฯ ให้ผู้แทนพระองค์เสด็จไปพระราชทานปริญญาบัตรของแต่ละมหาวิทยาลัย

3. การดำเนินงานของทุน “ภูมิพล”

การบริหารงานทุน “ภูมิพล” ของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยทุน “ภูมิพล” ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนภูมิพล หรือคณะกรรมการที่ผู้เป็นผู้อำนวยการตามระเบียบว่าด้วยกองทุนแต่งตั้งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน ดังตัวอย่างการดำเนินงานทุน “ภูมิพล” ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตามระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยทุน “ภูมิพล” พ.ศ. 2534

ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วย กุณ “ภูมิพล” พ.ศ. 2534

เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินส่วนพระองค์แก่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2495 จำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) โดยมีพระราชประสงค์ให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตั้งชื่อเงินทูลนี้ว่า กุณ “ภูมิพล” เพื่อเก็บดอกผลจากทุนนี้สำหรับส่งเสริมการศึกษาของมหาวิทยาลัย และได้พระราชทานเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน มียอดเงินกองทุนทั้งสิ้น 895,800 บาท (แปดแสนเก้าหมื่นห้าพันแปดร้อยบาทถ้วน)

โดยได้รับพระบรมราชานุมัติให้แก้ไขปรับปรุงการให้เงิน กุณ “ภูมิพล” เพื่อส่งเสริมการศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วย กุณ “ภูมิพล” พ.ศ. 2534
- ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วย กุณ “ภูมิพล” ทุกฉบับใช้บังคับอยู่ก่อนใช้ระเบียบนี้
- ข้อ 4 กุณ “ภูมิพล” นี้ ผู้ใดประสงค์โดยเสด็จพระราชกุศลสบทบทุนก็ได้
- ข้อ 5 ให้เก็บผลประโยชน์จากเงิน กุณ “ภูมิพล” เพื่อส่งเสริมการศึกษาโดยตั้งเป็นรางวัลแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดังนี้
 - ก. รางวัลส่งเสริมการศึกษา เป็นรางวัลให้ผู้สอบคัดเลือกเข้าศึกษาชั้นปริญญาตรี โดยมีหลักเกณฑ์ตามข้อที่ 6
 - ข. รางวัลเรียนดี เป็นเหรียญหรือสิ่งของอื่นใด มีรูปร่างลักษณะตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาที่เรียนดี โดยมีหลักเกณฑ์ตามข้อที่ 7
 - ค. รางวัลเรียงความ เป็นรางวัลให้นักศึกษาผู้แต่งเรียงความเข้าประกวด โดยมีหลักเกณฑ์ตามข้อที่ 8
- ข้อ 6 รางวัลส่งเสริมการศึกษา ให้เป็นรางวัลแก่นักศึกษาผู้สอบคัดเลือกได้คะแนนสูงสุดในแต่ละสายที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีของแต่ละปีการศึกษา รางวัลละ 5,000 บาท โดยมีหลักเกณฑ์ต่อไปนี้
 1. ต้องเป็นผู้สอบเข้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้คะแนนสูงสุดในสายที่สอบเข้า
 2. ต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี หากปรากฏว่ามีการบกพร่องในความประพฤติให้ผู้ที่ได้คะแนนอันดับรองลงมาได้รับการพิจารณา
- ข้อ 7 รางวัลเรียนดี ให้เป็นรางวัลแก่นักศึกษาซึ่งสอบไล่ได้ปริญญาตรีเกียรตินิยม และเป็นผู้ได้คะแนนยอดเยี่ยมในการสอบไล่วิชาเอกของแต่ละสาขาวิชา ให้แต่ละสาขาวิชาพิจารณาเสนอชื่อนักศึกษาซึ่งสมควรได้รับรางวัลเมื่อสิ้นปีการศึกษาทุกปี

ข้อ 8 รางวัลเรียงความ ให้เป็นรางวัลแก่นักศึกษาผู้แต่งเรียงความประกวดซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรได้รับรางวัลปีละ 3 รางวัล

รางวัลที่ 1 เป็นเงินจำนวน 10,000 บาท

รางวัลที่ 2 เป็นเงินจำนวน 8,000 บาท

รางวัลที่ 3 เป็นเงินจำนวน 5,000 บาท

โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ผู้แต่งเรียงความเข้าประกวดต้องเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปริญญาตรี
2. เรื่องที่จะให้แต่งเข้าประกวดต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผลงานของพระราชวงศ์จักรีได้ปกครองประเทศชาติเป็นผลดีมาจนทุกวันนี้
3. เรียงความที่จะส่งเข้าประกวดต้องเป็นบทความเรียงความทางวิชาการมีความยาวประมาณ 15 ถึง 20 หน้า หน้าละไม่น้อยกว่า 30 บรรทัด

4. คณะกรรมการผู้ตรวจสอบบทความเรียงความอาจดการให้รางวัลใด รางวัลหนึ่ง หรือทุกรางวัลได้ ในเมื่อพิจารณาเห็นว่าบทความเรียงความที่ส่งเข้าประกวดยังไม่ดีถึงขนาดที่สมควรได้รับรางวัลดังกล่าว หรืออาจพิจารณาให้รางวัลชมเชยแก่บทความที่เห็นสมควรเป็นเงินไม่เกิน 3,000 บาท (สามพันบาทถ้วน)

ข้อ 9 ให้รองอธิการบดีฝ่ายการนักศึกษา เป็นผู้กำหนดค่าตอบแทนให้กับคณะกรรมการผู้พิจารณาบทความเรียงความที่ส่งเข้าประกวดเป็นคราวๆ ไป ตามความเหมาะสม ให้คณะกรรมการซึ่งอธิการบดีแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่กำหนดหัวข้อเรื่องที่จะให้แต่งประกวด วางระเบียบในการแต่งเรียงความ กำหนด วันส่งเรื่องเข้าประกวด ทำการตัดสิน บทความเรียงความ และให้ประกาศการกำหนดดังกล่าวให้ทราบเป็นคราวๆ ไป (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2539

ประกาศ ณ วันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2534

(ลงนาม)

นรนิติ เศรษฐบุตร

(นาย นรนิติ เศรษฐบุตร)

อธิการบดี

ทุน “ภูมิพล” เป็นพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ที่มีต่องานด้านการอุดมศึกษา เป็นน้ำพระราชหฤทัยที่พระราชทานต่อนิสิตนักศึกษา ผู้ที่จะมีบทบาทเป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศ ซึ่งยังผลให้นิสิตนักศึกษา มีกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน และสำเร็จออกไปช่วยกันพัฒนาประเทศชาติในที่สุด

ที่มา : สารานุกรมวิชาชีวศรัทธา เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2555. 47 – 51

แลกเปลี่ยนกิจกรรมสุนทรีสนทนา เรื่อง

“ครูคือผู้ยกระดับ วิญญาณมนุษย์”

หลังเกษียณผมได้รับเชิญเป็นกรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษาหลายแห่ง (เป็นกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาด้วย) และมักจะถูกเชิญให้ร่วมเป็นกรรมการประเมินครูผู้ช่วยที่อยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม (ทดลองปฏิบัติงาน) อยู่บ่อยๆ จึงพบว่าครูรุ่นใหม่ๆ สมัยนี้เก่งและตั้งใจทำงานกันมากทีเดียว เห็นแล้วก็ชื่นใจและเกิดความหวังว่า การปฏิรูปการศึกษาในยุคต่อไปนี้ คงต้องอาศัยครูเหล่านี้แหละ ซึ่งเขาจะต้องอยู่ในระบบอีก 30 - 40 ปีข้างหน้า

ผมคิดว่า จุดชี้ขาดของการปฏิรูปการศึกษา คือ คุณภาพของครู รวมทั้งการมีผู้บริหารที่คอยสนับสนุนส่งเสริมที่ดี ดังนั้นถ้าเราจะปฏิรูปการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง ผมคิดว่าเราน่าจะต้องปฏิรูปที่การผลิตครูเป็นอันดับแรก โดยอาจให้เขตพื้นที่การศึกษาสำรวจข้อมูลจำนวนครูขาดในแต่ละโรงเรียน และแต่ละสาขาที่เป็นจริง แล้วรัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ) ประกาศรับสมัครนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลการเรียนดี และมีความตั้งใจอยากเป็นครู เพื่อกลับมาสอนในท้องถิ่นของตน ตามจำนวนครูขาดในแต่ละพื้นที่ โดยรัฐควรสนับสนุนทุนการศึกษาตลอดหลักสูตร และมีเงื่อนไขว่า เมื่อเรียนจบต้องกลับมาเป็นครูในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการทุจริตสอบบรรจุครูผู้ช่วยและแก้ปัญหาการโยกย้ายครูได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันสถาบันผลิตครูจะต้องปรับปรุงคุณภาพในการผลิตครูให้เก่งและดี มีจิตวิญญาณความเป็นครูให้ได้ด้วย ผมคิดว่านักศึกษาที่เรียนครูจะต้องอยู่หอพัก เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัยและจิตวิญญาณความเป็นครูตลอดหลักสูตร เราก็จะได้ครูเก่ง ครูดี และมีจิตวิญญาณครูอย่างแท้จริงเต็มพื้นที่ ทำเช่นนี้ไม่กี่ปีผมคิดว่าคุณภาพการศึกษาจะสูงขึ้นแน่นอน เมื่อได้ครูเก่ง ครูดี เราก็สามารถคัดเลือกครูที่มีแวວความเป็นผู้นำมาเป็นผู้บริหารที่เก่งและดีตามมาได้ด้วย ดังเช่นที่เราเคยผลิตครูครูทายาทมาแล้วยุคหนึ่ง แต่น่าเสียดายที่โครงการนี้ไม่ได้ดำเนินการต่อเนื่อง แต่ก็ยังดีที่ปัจจุบันยังให้ความสำคัญเรื่องนี้อยู่บ้าง แม้จะเรียกชื่ออย่างอื่นก็ตาม หากรัฐลงทุนเรื่องนี้ผมถือว่าคุ้มค่าที่สุดไม่ทำอะไรที่เป็นเบี้ยหัวแตกให้สิ้นเปลืองงบประมาณ

เมื่อครูรุ่นใหม่ที่จบออกมาและก้าวเข้าสู่วิชาชีพครู ผมยังยืนยันว่าเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้เขามีพลังทุ่มเทและทำงานอย่างมีความสุขตลอดไป ซึ่งเราจะต้องช่วยกันสนับสนุนให้กำลังใจเขา ให้พวกเขามีแรงบันดาลใจและมีจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ผมเลยลองเขียนกิจกรรมสุนทรียสนทนา เรื่อง “**ครูคือผู้ยกระดับวิญญาณมนุษย์**” สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มครูผู้ช่วย (จะลองไปทำกับครูปฏิบัติการอื่นๆ บ้างก็ได้) โดยใช้เวลาแค่ 3 ชั่วโมง ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาอาจเป็นผู้ดำเนินการจัดเวทีสุนทรียสนทนานี้เอง หรือโรงเรียนจะดำเนินการเองก็ได้ และถ้าจะให้ดีกิจกรรมสุนทรียสนทนานี้น่าจะทำกันเป็นระยะๆ กันอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นกระบวนการหนึ่งในการทำงานปกติ คือเมื่อครูผู้ช่วยสอนหรือทำงานกันไปสัก 2 - 3 เดือนก็มาล้อมวงเล่าเรื่องราวการสอนที่ตนเองประทับใจแลกเปลี่ยนกัน รวมทั้งเป็นการ AAR (After Action Review) ไปพร้อมกันด้วย ใครจะลองนำไปประยุกต์ใช้ก็ได้ โดยอาจเลือกสื่อประกอบการทำกิจกรรมตามที่เห็นสมควรแล้วกัน

กิจกรรมสุนทรียสนทนา เรื่อง “ครูคือผู้ยกระดับวิญญาณมนุษย์” (3 ชั่วโมง)

แนวคิด

ครูอาชีพ หมายถึง ครูที่เป็นครูด้วยใจรัก ตั้งใจและพร้อมที่จะเป็นครูในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ ความประพฤติ การวางตน การเอาใจใส่ดูแลศิษย์ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู อุทิศตนให้แก่การสอนอย่างเต็มที่และเต็มเวลา มิได้คำนึงถึงรายได้กับความก้าวหน้าของตนเท่ากับบทบาทความเป็นครู ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่เป็นเพียงผลพลอยได้จากการทำความดีเท่านั้น บางขณะเป็นทั้งพ่อ แม่ พี่ เพื่อน ไปพร้อมๆ กัน

จากความเชื่อที่ว่าบุคคลสามารถสร้างความรู้ขึ้นได้ด้วยตนเอง และครูแต่ละคนล้วนมีความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลายและแตกต่างกัน หากเราสามารถจัดกิจกรรมที่จะทำให้ครูแต่ละคนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีใจที่จะแบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดจิตวิญญาณความเป็นครูแก่กันและกัน โดยผ่านการเล่าวิธีปฏิบัติที่ดีที่ประสบผลสำเร็จและภาคภูมิใจในเรื่องนั้นๆ ของตนเอง แล้วแต่ละคนต่างนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของตนเอง สู่การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ พัฒนาสู่การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมาด้วยตนเอง แล้วนำไปสู่การปฏิบัติ และต่อยอดพัฒนาความรู้ของตนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ก็จะเป็นการพัฒนาตน พัฒนางานได้อย่างยั่งยืน

เทคนิคเรื่องเล่าไร้พลัง (Story Telling) และสุนทรีสนทนา (Dialogue) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่หวังว่าจะสามารถช่วยตอบสนองความเชื่อดังกล่าวข้างต้น โดยการจัดให้มีวิทยากร สื่อ และผู้อำนวยการความสะดวกมานำทำกิจกรรมแต่ละกลุ่ม นำให้เกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยน หาวิธีการ หาข้อตกลงในการเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งถ่ายทอดจิตวิญญาณความเป็นครูแก่กันและกัน ในบรรยากาศที่เอื้ออาหารมีชีวิตชีวา แบบวัฒนธรรมไทย จึงน่าจะเป็นวิธีการที่ดีวิธีการหนึ่งในการทำกิจกรรม

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ครูเกิดการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

เป้าหมาย ครูผู้ช่วยที่อยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม และ/หรือครูปฏิบัติการสอนทั่วไป

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ฉาย VCD เรื่อง “เสียงกู่จากครูใหญ่” (หรืออาจเป็นเรื่องอื่นตามที่เห็นสมควร) ในกลุ่มใหญ่ ซึ่งเรื่องนี้เป็นภาพยนตร์เกาหลี (นำมาจากญี่ปุ่นได้) แม้จะเป็นเรื่องเก่าแต่ก็สามารถถ่ายทอดชีวิตจริงของครูใหญ่ (ครู) คนหนึ่งที่ได้รับคำสั่งให้ไปสอนหนังสือที่หมู่บ้านทุรกันดาร เขาได้เดินทางไปกับรถโดยสารเก่าๆ บนเส้นทางที่แสนจะทุรกันดาร จนกระทั่งถึงปากทางเข้าหมู่บ้านซึ่งมีการรถไฟคอยรับ แต่เมื่อเห็นสภาพการแต่งตัวของเขาก็ไม่เชื่อถือ และไม่ช่วยถือสัมภาระอันหนักอึ้ง เขาจึงต้องแบกสัมภาระเดินข้ามภูเขาไปเอง แต่เมื่อเดินทางไปด้วยกันได้พูดคุยกัน ภารโรงก็เริ่มศรัทธาและช่วยเขาแบกของ เมื่อไปถึงโรงเรียนเขาได้เดินสำรวจ ทักทายนักเรียน และประชุมครู นำกล่าวคำขวัญของโรงเรียนว่า “การทำงานหนักเป็นดอกไม้ของชีวิต” ในตอนแรกเขาไม่ได้รับความร่วมมือใดๆ จากทั้งในและนอกโรงเรียน เขาจึงนำลงมือทำงานทุกอย่างด้วยตนเอง โดยได้สำรวจและแสวงหางานอาชีพที่เหมาะสมมานำทำ และใช้เทคนิคการสอนนักเรียนที่เชื่อมโยงไปสู่การสอนผู้ปกครองและชุมชนทางอ้อม เริ่มจากการเลี้ยงไก่ ปลูกผัก เลี้ยงผึ้ง เลี้ยงวัว ปลูกไม้สนป่า โดยมุ่งพัฒนาโรงเรียน ชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี มุ่งมั่นสร้างโรงเรียนเพื่อให้มีห้องเรียนเพิ่มขึ้น เพียงพอต่อความต้องการและมีอุปกรณ์การเรียนที่พร้อมในการเรียน เพื่อให้ลูกหลานในหมู่บ้านมีการศึกษาที่ดีขึ้น ถึงแม้จะไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน ในช่วงแรกๆ ครูใหญ่ก็ไม่ย่อท้อ มุ่งมั่นและตั้งใจพัฒนาอย่างแท้จริง และได้ลงมือกระทำโดยไม่รอขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ จนในที่สุดเขาก็ได้รับการยอมรับ ผู้คนในชุมชนเชื่อมั่นและศรัทธาเขา และทุกฝ่ายก็ร่วมแรงร่วมใจช่วยเหลืองาน เขาได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย เด็กๆ ที่เคยไปเรียนไกลๆ ก็กลับมาเรียนยังโรงเรียนแห่งนี้มากขึ้น เขาสามารถพิสูจน์ความสำเร็จตามคำขวัญที่เขาตั้งไว้ว่า “การทำงานหนักคือดอกไม้ของชีวิต” ได้อย่างแท้จริง (ใช้เวลาประมาณ 20 นาที)

2. หลังภาพยนตร์จบ วิทยากรหรือผู้อำนวยความสะดวกนำพูดคุยซักถามครูในกลุ่มใหญ่ ให้ช่วยกันสรุปและอภิปรายถึงคุณลักษณะที่ดีของครูใหญ่ (ครู) จากภาพยนตร์เรื่องนี้ (10 นาที)

3. แบ่งกลุ่มครูกลุ่มละไม่เกิน 10 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้อำนวยความสะดวกสำหรับการทำให้เกิดการพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม โดยใช้เทคนิคเรื่องเล่าเร้าพลัง (Story Telling) และ สนทนาสนทนา (Dialogue) กลุ่มละ 1 หัวข้อ เกี่ยวกับความประทับใจและความภูมิใจในเทคนิควิธีการ ที่ตนเองได้ปฏิบัติ ดังตัวอย่างในหัวข้อต่อไปนี้ (ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม)

- 1) การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- 2) การกระตุ้นนักเรียนให้ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน
- 3) การดูแลชั้นเรียนและการบริหารจัดการชั้นเรียน
- 4) การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
- 5) การส่งเสริมทักษะการคิดให้แก่นักเรียน
- 6) การสร้างเสริมการมีวินัยของนักเรียนเรื่อง ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา
- 7) การสร้างเสริมนักเรียนให้มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
- 8) การพัฒนาผู้เรียนให้มีความขยัน อดทน และสู้งาน
- 9) การเสริมสร้างทักษะชีวิตและการสร้างงานอาชีพให้แก่นักเรียน
- 10) การพัฒนาตนเองของครูให้เก่งและแน่นในความรู้ตามกลุ่มสาระที่สอน/งานที่ปฏิบัติ
- 11) การสร้างแรงบันดาลใจของตนเองให้ทำงานอย่างมีความสุขในวิชาชีพครู

ฯลฯ

โดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มผลัดกันเล่าวิธีปฏิบัติที่ตนเองภาคภูมิใจ และประทับใจ ตามหัวข้อที่กำหนด เล่าอย่างเป็นธรรมชาติ ให้เล่าเพียงประเด็นเดียวต่อหนึ่งเรื่อง (1 รอบ) เล่าให้ได้ใจความ และเล่าสั้นๆ ใช้เวลาประมาณ 2 - 3 นาที (อาจเล่าหลายรอบก็ได้) โดยมีกติกากลุ่มดังนี้

ผู้เล่า เล่าเฉพาะเหตุการณ์ บรรยายากศ ตัวละคร ความคิด ของผู้เล่าในขณะเกิดเหตุการณ์ ไม่ตีความระหว่างเล่า เล่าให้เห็น บุคคล พฤติกรรม การปฏิบัติ ที่คิดว่าเป็นวิธีปฏิบัติที่ดีของตน

ผู้ฟัง ฟังโดยไม่พูดแทรก ฟังด้วยความตั้งใจ และฟังด้วยความเข้าใจ โดยไม่เสนอข้อแนะนำใดๆ เช่น ทำไมไม่ทำแบบนั้นแบบนี้ เป็นต้น แต่ซักถามในลักษณะอยากทราบข้อมูลเพิ่มเติมได้เมื่อเขาเล่าจบ

- เมื่อเล่าครบทุกคนแล้ว ให้ผู้อำนวยความสะดวกแต่ละกลุ่ม ชวนสมาชิกพูดคุยว่าชอบเรื่องเล่าของใครบ้าง ทำไมถึงชอบ และคิดว่าตนเองจะนำไปปรับใช้ได้อย่างไร
- เลือกเรื่องเล่าที่กลุ่มประทับใจมากที่สุดมา 1 เรื่อง แล้วส่งผู้เล่าในเรื่องนั้นมานำเสนอเรื่องเล่าที่กลุ่มนั้นในกลุ่มใหญ่ (60 นาที)

4. นำเสนอเรื่องเล่าที่แต่ละกลุ่มเลือกในที่ประชุมกลุ่มใหญ่ โดยที่ประชุมและวิทยากรร่วมกันถอดทบทวนความรู้ที่ได้จากเรื่องเล่าแต่ละเรื่อง เมื่อเล่าจบ (60 นาที)

5. วิทยากรบรรยายสรุป อาจใช้สื่อ Powerpoint และวิดีโอคลิปสั้นๆ (ตามที่เหมาะสม) ประกอบการบรรยายสรุปและนำเสนอ พร้อมทั้งนัดหมายการสุนทรียสนทนาในครั้งต่อไป (30 นาที)

โรงเรียนดี โครงการเด่น

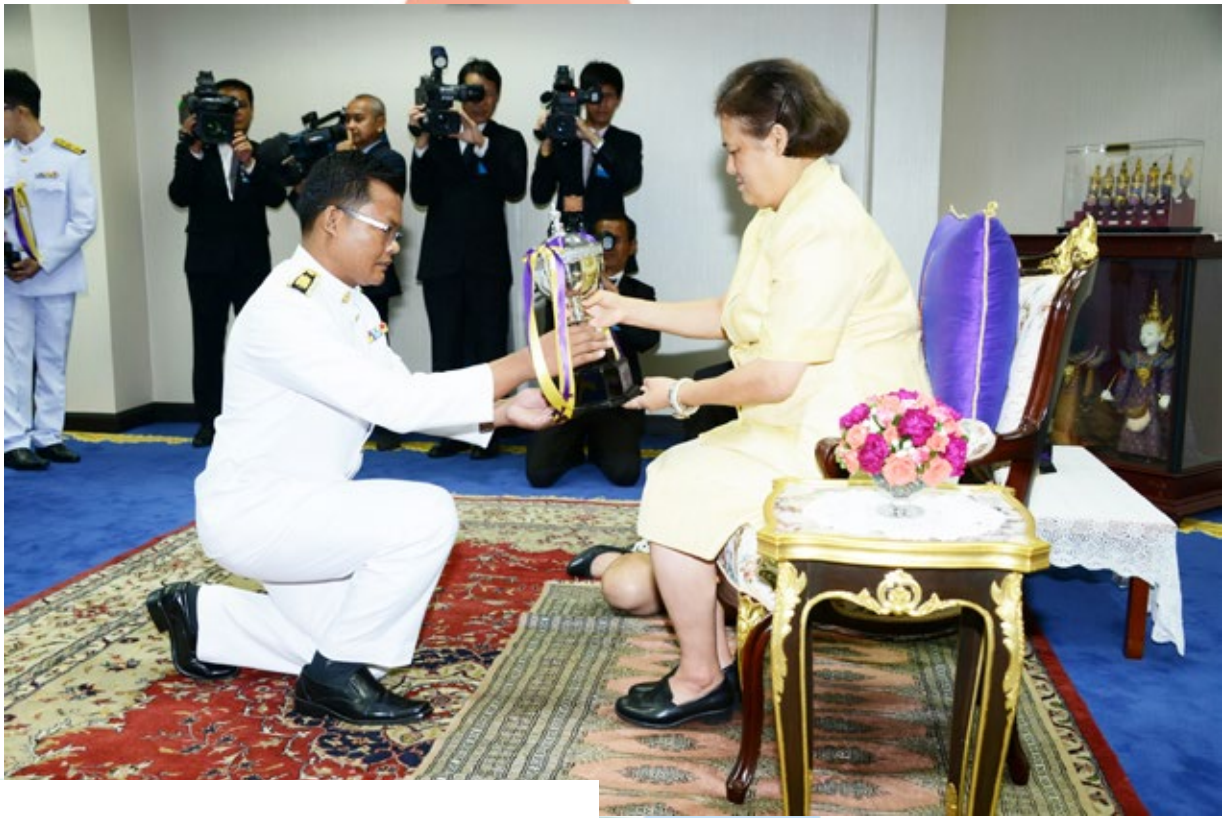
ดร.วิทยา ศรีชมพู

“สร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยหนึ่งครู หนึ่งผลงานพัฒนาผู้เรียนระดับชาติ”

โรงเรียนตาบาวิทยา จังหวัดสุรินทร์

สวัสดีครับ ท่านผู้อ่านที่รัก โรงเรียนดี โครงการเด่น ฉบับนี้ เสนอนวัตกรรม “สร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยหนึ่งครู หนึ่งผลงานพัฒนาผู้เรียนระดับชาติ” โรงเรียนตาบาวิทยา จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33 จากการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียนตาบาวิทยา จากรายงาน การจัดการศึกษาโรงเรียนตาบาวิทยาประจำปีการศึกษา 2558 และรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ร่วมกับการประชุม สอบถาม สัมภาษณ์ครูและนักเรียน พบว่า โรงเรียนตาบาวิทยา เปิดทำการครั้งแรกในปี พ.ศ. 2536 และมีนักเรียนสูงสุดในปี พ.ศ. 2549 จำนวน 515 คน จากนั้นลดจำนวนลง อย่างต่อเนื่องทุกปี จนในปีการศึกษา 2559 มีนักเรียนจำนวน 158 คน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2555 และไม่มีการพัฒนาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ในระยะเวลาที่กำหนดให้ 1 ปีหลังการประเมิน ส่งผลให้โรงเรียนขาดโอกาสต่างๆ ทำให้ศักยภาพในการพัฒนาตนเองของสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนลดลง ซึ่งพบว่า สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ไม่มีนวัตกรรมหรือผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) หรือผลงานรางวัลชนะเลิศชิงประจักษ์ใดๆ เลย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 จนสิ้นภาคเรียนที่ 1/2559

ผู้พัฒนานวัตกรรม มาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ในวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2559 และเห็นว่าหัวใจของการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนตาบาววิทยา คือครูและบุคลากรทางการศึกษา จะต้องมีความรู้และทักษะการทำงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นที่สร้างความสำเร็จให้กับผู้เรียน เป็นครูผู้สร้างพลังแห่งการเรียนรู้ (Active Teacher) โดยทำงานเป็นทีมร่วมกันระหว่างครูกับผู้บริหาร ในลักษณะที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) จึงได้นำนวัตกรรม “สร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยหนึ่งครู หนึ่งผลงานพัฒนาผู้เรียนระดับชาติ” มาดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียนและสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนและผู้ปกครองให้ได้ภายในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยมีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 8 คน จากจำนวนผู้ปฏิบัติการสอนจำนวน 18 คน (คิดเป็นร้อยละ 44.44) สมัครใจร่วมเป็นผู้สร้างพลังการเรียนรู้ในครั้งนี้ การดำเนินการใช้นวัตกรรม “สร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยหนึ่งครู หนึ่งผลงานพัฒนาผู้เรียนระดับชาติ” ดำเนินการภายใต้องค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ (1) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) (2) การจัดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) (3) การเสริมแรง (Empowerment) และ (4) การนิเทศ กำกับติดตาม (Supervision) ซึ่งผลการดำเนินการใช้นวัตกรรม พบว่า

1

นักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ตลอดจนได้รับการส่งเสริมทางวิชาการ สุนทรียภาพทางดนตรี และอัจฉริยภาพทางกีฬา จนมีผลงานเชิงประจักษ์เข้าร่วมประกวดแข่งขันกิจกรรมในระดับชาติ 5 รายการ และระดับจังหวัด 2 รายการ

2

ครูมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างชัดเจน จนมีผลงานจากการเป็นครูผู้สร้างพลังการเรียนรู้ (Active Teachers) หนึ่งครู หนึ่งผลงานพัฒนาผู้เรียนระดับชาติ จำนวน 5 คน และมีผลงานพัฒนาผู้เรียนระดับจังหวัด จำนวน 3 คน

3

ผู้บริหารมีรูปแบบการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และได้รับเชิญจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์ให้เป็นวิทยากรถ่ายทอดวิธีทัศน์ และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสะเต็มศึกษา

โรงเรียนตาบ่าววิทยาได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลตาบ่าว และหน่วยงานภายนอก ทั้งด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และโอกาสต่างๆ ทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาทางวิชาการอย่างก้าวกระโดดภายใน 6 เดือน

4

ผู้ปกครองและชุมชน เกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เกิดความร่วมมือร่วมใจของหน่วยงาน บ้าน วัด และโรงเรียน หรือ "บวร" ที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอีกทางหนึ่ง

5

หลังจากการดำเนินงานสร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยหนึ่งครู หนึ่งผลงาน พัฒนาผู้เรียนระดับชาติ จนประสบผลสำเร็จมีผลงานเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลาเพียง 6 เดือนแล้ว พบว่า นอกจากนักเรียนจะมีความสุขที่ได้แสดงศักยภาพทางวิชาการ ดนตรี และกีฬา ตามความถนัดของตนเองแล้ว ยังทำให้บรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนดีขึ้น ชุมชนมีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ครูที่เป็นผู้สร้างพลังการเรียนรู้ มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และเห็นแนวทางของการพัฒนาตนเองเป็นครูคุณภาพและมีมืออาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ด้วย อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เกิดขึ้น ยังต้องมีการดำเนินการไปสู่ความสำเร็จอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป เช่น นวัตกรรมประชาธิปไตย กิจกรรมสกรีนเสื้อ Tabao Screen กิจกรรมปุยใบเบา โรงเรียนเกษตรพอเพียง ในพระราชดำริ เป็นต้น

สิ่งที่ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไปคือการนำเอาเรื่องวิจัยในชั้นเรียน มาเป็นตัวสร้างคุณค่าทางวิชาการให้กับความสำเร็จในงานของครูแต่ละคน รวมถึงการต่อยอดผลงานของครูไปเป็นจุดแข็งของโรงเรียน (เช่น โรงเรียนเน้นจัดการศึกษาดาราศาสตร์ศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา การศึกษาเพื่อการเป็นผู้ประกอบการเชิงพาณิชย์ ส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถทางดนตรี กีฬา และโรงเรียนต้นแบบนวัตกรรมประชาธิปไตย) และขยายผลนวัตกรรม “สร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยหนึ่งครู หนึ่งผลงาน พัฒนาผู้เรียนระดับชาติ” ไปสู่คุณครูท่านอื่นในโรงเรียนให้ร่วมกันสร้างพลังการเรียนรู้ตามแบบฉบับของตนเองต่อไป

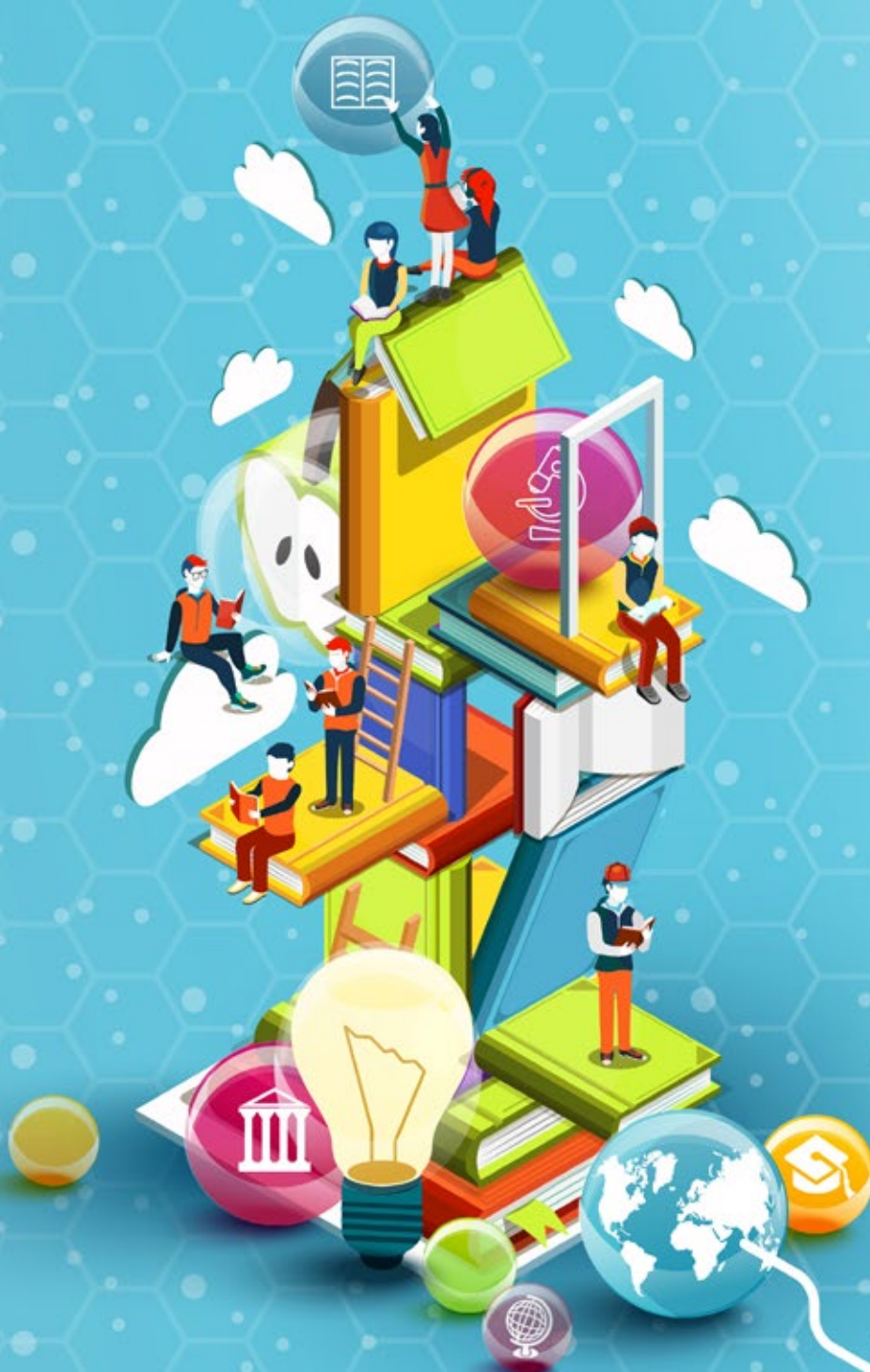
ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรม “สร้างพลังการเรียนรู้ ด้วยหนึ่งครู หนึ่งผลงานพัฒนา ผู้เรียนระดับชาติ” โรงเรียนได้จัดนิทรรศการ “เปิดบ้านตาเบาวิทยา Active Learning with Active Teachers” และเผยแพร่ผลการพัฒนาผ่านวารสาร “ตาเบาวิทยา” เว็บไซต์ของโรงเรียนตาเบาวิทยา [<http://tbwschool.sesao33.net>] และเว็บอีตาเบา [www.etabao.com] รวมถึงในห้องไลน์ราชการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพม.33 ตลอดจนจัดกิจกรรมให้โหวตผลงานสุดยอดครูผู้สร้างพลังการเรียนรู้ผ่านทางเฟซบุ๊ก ซึ่งผลปรากฏว่า ผลงานพัฒนาผู้เรียนระดับชาติ ของครูวัชรพล เทียงปา (การจัดทำนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์) และครูสกลเดช เวชกามา (สิ่งแวดล้อมศึกษาสู่อาชีพเชิงพาณิชย์) ได้รับผลโหวตสูงสุดและได้รับของรางวัลจากผู้อำนวยการโรงเรียนตาเบาวิทยา

นับเป็นนวัตกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถสร้างความสามัคคีในเกิดแก่ คณะครู นักเรียน และชุมชนโดยรอบโรงเรียนได้อย่างดียิ่ง น่าชื่นชมครับ //สวัสดิ์ครับ

การบริหารสถานศึกษา สู่ความเป็นเลิศ

(ตอนที่ 2)

องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

แม้ว่า การนิยาม “ความเป็นเลิศ” ทางการศึกษา ยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่แน่ชัดได้วรรณกรรมที่กล่าวถึงลักษณะ และองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่นำไปสู่ ความเป็นเลิศ พบว่ามีความสอดคล้องคล้ายคลึงกัน

งานวิจัยระบุว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากองค์ประกอบเดียว แต่ UNDESA/ IASIA Task Force (2003) ได้ศึกษาลักษณะการบริหาร จัดการขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ประสบความสำเร็จ สู่ความเป็นเลิศของหลายประเทศ และสรุปเป็นตัวบ่งชี้ลักษณะ ดังนี้

1. การมีพันธะผูกพันกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ที่ชัดเจน โดยมีการกำหนดจุดเน้นของค่านิยมร่วม
2. ให้ความสำคัญกับคุณภาพการบริการและการตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้รับบริการ

3. การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและการแก้ไข ข้อบกพร่องโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศที่บ่งชี้ปรากฏเพื่อ การเทียบเคียง

4. การเสริมพลังอำนาจให้กับบุคลากร และการกระตุ้น ส่งเสริมสร้างความเกี่ยวข้องของบุคลากร

5. การสร้างทีมงาน

6. การพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และ พันธกิจและการเรียนรู้ที่ต้องการ

7. การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการให้บริการ การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้

8. การมุ่งเน้นเชิงบวก และการหลอมรวม ความหลากหลายทั้งในด้านของบุคลากร ผู้เรียน หลักสูตร การเรียนการสอน

9. การตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ไปอย่างทันท่วงที

10. การสร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจให้กับทุกภาคส่วน

11. การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทั้งภายใน และภายนอก

นอกจากนี้ โรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานสูงพบว่าส่วนประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 9 ประการดังนี้ (OSPI, 2002)

1. **มีจุดเน้นของเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจน (Clear and Shared Focus)** กล่าวคือ ทุกคนรู้จักจุดหมายปลายทางและความสำคัญของเป้าหมายที่ต้องการมุ่งไปสู่ และมีจุดเน้นคือ การทำให้วิสัยทัศน์หรือเป้าหมายปลายทางร่วมกันประสบความสำเร็จ และทุกคนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำให้วิสัยทัศน์นั้นสำเร็จ โดยวิสัยทัศน์และจุดเน้นพัฒนาขึ้นจากค่านิยมความเชื่อในการกำหนดทิศทางดำเนินงานที่ประสานสอดคล้องกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. **การกำหนดมาตรฐานและความคาดหวังที่สูงกับผู้เรียนทุกคน (High Standards and Expectations for all Students)** ครูและบุคลากรทุกคนมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และมีมาตรฐานการเรียนรู้ที่สูงได้ แม้ตระหนักรู้ว่าผู้เรียนทุกคนมีข้อจำกัดในการเรียนรู้แต่สามารถเอาชนะอุปสรรคที่ขวางกั้นนั้นได้ กล่าวคือ ผู้เรียนต้องได้รับการท้าทายและการเรียนรู้อย่างเข้มข้น

3. **การมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (Effective School Leadership)** ภาวะผู้นำทางวิชาการและการบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลง ผู้นำที่มีประสิทธิผลเป็นผู้ที่มองเห็นรุกและแสวงหาช่องทางความช่วยเหลือที่ต้องการจำเป็น สนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการ และสร้างวัฒนธรรมคุณภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการพัฒนาวิชาชีพ ผู้นำมีประสิทธิผลสามารถมีรูปแบบและแสดงบทบาทได้หลากหลาย อีกทั้งครูและบุคลากรทุกระดับแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำด้วยเช่นกัน

4. **ระดับความร่วมมือและการติดต่อสื่อสารที่สูง (High Levels of Collaboration and Communication)** การมีการทำงานเป็นทีมระหว่างครูภายในช่วงชั้นและระหว่างกลุ่มครูทุกคนมีความเกี่ยวข้องต่อกัน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชนในการกำหนดปัญหาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

5. **หลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐาน (Curriculum, Instruction and Assessment Aligned with Standards)** มีการวางแผนและใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ที่กำหนด มีการวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนและการใช้สื่อการสอน เข้าใจสภาพห้องเรียนและการวัดประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน

6. **มีการกำกับติดตามการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (Frequent Monitoring of Learning and Teaching)** การติดตามการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องทำให้ทราบว่าผู้เรียนคนไหนที่ต้องการความช่วยเหลือพัฒนาเพิ่มเติมโดยการเรียนการสอนได้รับการปรับให้ตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตลอดเวลา โดยการวัดประเมินผลเป็นไปเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

7. **การพัฒนาวิชาชีพ (Focused Professional Development)** การพัฒนาบุคลากรในส่วนที่มีความต้องการจำเป็น โดยการนำเสนอผลการเรียนการสอนมาใช้กำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากร โดยให้สอดคล้องกับทิศทางเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียน

8. การมีสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ (Supportive Learning Environment) กล่าวคือ โรงเรียนมีความปลอดภัย สุขภาวะที่ดี สภาพแวดล้อมกระตุ้นการเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับการเคารพและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคลากรและการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้รายบุคคล

9. การมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปกครองและชุมชน (High Level of Family and Community Involvement) ทุกคนมีความตระหนักรู้ถึงความรับผิดชอบร่วมกันที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ใช่แค่ครูและบุคลากรแต่รวมถึงผู้ปกครอง ภาคธุรกิจ เอกชน สถาบันการศึกษา ชุมชน หน่วยงานของรัฐ

ในลักษณะที่คล้ายกัน ประเทศสิงคโปร์ได้กำหนดองค์ประกอบรูปแบบโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศได้แก่ ภาวะผู้นำ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารทรัพยากรบุคคล การจัดการทรัพยากร การให้ความสำคัญกับผู้เรียน การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริหารที่มุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และการมีส่วนร่วมเป็นหุ้นส่วนพัฒนาการศึกษา และผลการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนด

การประยุกต์ใช้

“การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ” มีความหมายที่ลึกซึ้งและสื่อความหมายที่มึนยยะแตกต่างกันตามบริบทและความครอบคลุมที่ต้องการสื่อความหมายของความเป็นเลิศทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นคำที่แสดงเป้าหมายปลายทางที่ต้องการมุ่งไปสู่วิถีการดำเนินงานให้ไปสู่เป้าหมายนั้น ซึ่งแม้ไม่ว่าเป้าหมายแตกต่างกันอย่างไร แต่การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการเป็นกระบวนการนำพาองค์กรให้ไปสู่เป้าหมายปลายทางของเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้นเงื่อนไขการประยุกต์ใช้คำที่สำคัญจึงน่าจะอยู่ที่การพิจารณาให้นิยาม “ความเป็นเลิศ” ให้ชัดเจนเพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีทิศทางของการดำเนินงานให้ไปสู่ความเป็นเลิศได้

สรุป

กล่าวโดยสรุปคือ ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้รับการกล่าวถึงเป็นอย่างมากซึ่งความเป็นเลิศแม้มีมุมมองแนวคิดที่หลากหลายแต่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามเป้าหมายที่ต้องการโดยมีการเทียบเคียงคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มนักวิชาการหรือชุมชนนักปฏิบัติ การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการนำพาองค์กรให้ไปสู่เป้าหมายปลายทางที่ต้องการ

ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ผู้นำต้องสามารถบ่งชี้กำหนดภาพความท้าทายหรือข้อจำกัดที่มีอยู่และพัฒนาเป้าหมายที่ชัดเจนถึงผลลัพธ์และดำเนินงานที่ต้องการได้ โดยคำนึงถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดขึ้นในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : สารานุกรมวิชาชีพครู เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2555. 129 – 124

วาทะพระบรมครู เรื่อง
พระเจ้าปเสนทิโกศล
ตัดสินใจดี ความ

แต่คุณครู

ตอนที่ 49

“

ความยุติธรรม จำให้มัน สำคัญเลิศ
เป็นเครื่องเช็ด ชูหน้า มีราศรี
เป็นเครื่องหมาย บอกให้รู้ ว่าผู้ดี
หากใครมี ดีเลิศ ประเสริฐเอย

”

พบกันฉบับนี้ ขึ้นต้นหรืออารมณ์ทด้วยคำประพันธ์มีความยุติธรรมกันเถิด ซึ่งประพันธ์โดยพันเอกนเรศวร์ จิตรักษ์
อดีตอนุศาสตราจารย์กรมทหารราบที่ 7 ค่ายกาวิละ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า ความมั่นคงและ
ความสงบเรียบร้อยของสังคม นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับหลักธรรมประจำสังคมอย่างหนึ่ง คือ “ความยุติธรรม” ความยุติธรรมเป็น
หัวใจของสังคมในสังคมใดก็ตาม แม้ว่าจะมีข้าวปลาอุดมสมบูรณ์ มีแก้วแหวนเงินทองอุดมสมบูรณ์ และมีทรัพยากรอื่นๆ
อุดมสมบูรณ์สักปานใดก็ตาม ถาขาดความยุติธรรมเสียอย่างเดียวแล้ว สังคมนั้นจะมีแต่ความเดือดร้อนวุ่นวาย

ครอบครัวแตกแยก บ้านเมืองเกิดปฏิวัติรัฐประหาร เกิดสงครามระหว่างประเทศ หรือกรณีหอยอลเวง ซึ่งทำให้สังคมไทยอลเวงตาไปด้วยขณะนี้ เนื่องจากขาดความยุติธรรมนั่นเอง

ความยุติธรรม นั้นย่อมเป็นสิ่งที่ต้องการด้วยกันทุกคนทุกแห่ง ทั้งในวัด ในบ้าน ในตลาด ในทุ่งนา ในป่า ในโรงเรียน ในโรงงาน ในชุมชน ในสังคม ในประเทศชาติ แม้กระทั่งโลกต่างก็เรียกร้องหาความยุติธรรมด้วยกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้น ทุกประเทศจึงตั้งกระทรวงยุติธรรมและตั้งศาลยุติธรรม เพื่อพิจารณาบรรทัดให้ความยุติธรรมแก่คู่พิพาทหรือคู่กรณี

ความยุติธรรมคืออะไร ข้อนี้เป็นปัญหาที่ผู้รัก และเรียกร้องหาความยุติธรรมและต้องตอบด้วยใจบริสุทธิ์ จึงจะได้ความยุติธรรม เนื่องจากบางคนถือเอาความโลภ ความพอใจของตนเองเป็นความยุติธรรม ถ้าสิ่งใดไม่สมประสงค์ หรือขัดต่อผลประโยชน์ของตนแล้วก็เหมาเอาว่าไม่ยุติธรรมทั้งสิ้น คนเช่นนี้ถ้าเป็นผู้มีอำนาจก็จะเป็นผู้ทำลายความยุติธรรมของสังคมอย่างน่าเป็นห่วงทีเดียว

ความยุติธรรม คือ การกระทำที่ชอบด้วยเหตุผล เป็นหน้าที่ของเราทุกคนซึ่งจะต้องให้แก่กันและกัน การที่ผู้ใหญ่ปกครองผู้น้อยด้วยดี ก็เป็นการให้ความยุติธรรมแก่ผู้น้อย การที่ผู้น้อยเคารพต่อคำสั่งของผู้ใหญ่ก็เป็นการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ใหญ่ การที่พวกเราคบกันไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ก็เป็นการให้ความยุติธรรมแก่กันและกัน

ด่วนอุปสรรคหรือสาเหตุที่พวกเราให้ความยุติธรรม แต่บุคคลอื่นไม่ได้ เนื่องจากอคติหรือความผิดทาง 4 ประการ มีดังต่อไปนี้

1. เสียความยุติธรรม เนื่องจากความรักใคร่กัน ถือเอาความรักใคร่ ความพอใจของตนเองเป็นที่ตั้ง คนที่ตนรัก ทำความผิด สมควรจะลงโทษก็ไม่ลงโทษ หรือคนที่ตนรัก ไม่สมควรจะได้รับการยกย่องก็ยกย่อง เป็นเพราะเห็นแก่คนที่ตนรัก คนที่ตนชอบนั่นเอง

2. เสียความยุติธรรม เนื่องจากความไม่ชอบกัน ถือเอาความไม่ชอบใจ ความเกลียดชัง ความไม่พอใจของตนเองเป็นที่ตั้ง เช่น การกลั่นแกล้งกัน เป็นเพราะลู่อ่านาแห่งความเกลียดชังกันนั่นเอง

3. เสียความยุติธรรม เนื่องจากความงี่เงา ถือเอาความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เป็นคนเขื่อง่าย หูเบา ขาดความรอบคอบฟังความแต่คนใกล้ชิด เช่น ผู้ใหญ่ตำหนิหรือลงโทษผู้น้อยโดยที่ยังมิได้ไต่สวนความผิดให้รอบคอบ เป็นเพราะความงี่เงาเบาปัญญานั่นเอง

4. เสียความยุติธรรม เนื่องจากความกลัว คือ กลัวจะมีภัยมาถึงตนเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ตกอยู่ในอำนาจของผู้อื่น เช่น ผู้รักษากฎหมายหรือตำรวจจราจร ขณะกำลังปฏิบัติหน้าที่เห็นคนทำผิดกฎหมาย สมควรจับกุมก็ไม่จับกุม เนื่องจากคนทำผิดนั้นเป็นคนที่มียานา กลัวว่าเมื่อเขาไม่พอใจอาจลงโทษแก่ตนได้

ความเลื่อมหรือความไม่เจริญทั้งศาสนจักร และ
ราชอาณาจักรเกิดจากอคติ ทั้ง 4 คือ ฉันทาคติ เอียงเพราะรัก
โทสาคติ เอียงเพราะเกลียด โมหาคติ เอียงเพราะงมงาย
และภยาคติ เอียงเพราะกลัว ทั้งสิ้น

ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น เพื่อจะนำไปสู่การที่
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงได้ตอบเรื่องที่พระเจ้า
ปเสนทิโกศลตัดสินคดีความ ซึ่งมีมาในอรรถกถาสุตที่ 7
ดังต่อไปนี้

พระเจ้าปเสนทิโกศลทูลว่า หม่อมฉันได้นั่งอยู่ในที่
ตัดสินคดีความ ได้เห็นพวกกษัตริย์มหาศาลบ้าง พราหมณ์
มหาศาลบ้าง คฤหบดีมหาศาลบ้าง ผู้มั่งคั่ง ผู้มีทรัพย์มาก
ผู้มีโลคะมาก ผู้มีเครื่องปลื้มใจมาก ผู้มีทรัพย์และข้าวเปลือกมาก
พากันแก่งกล่าวเท็จ เนื่องจากมีกามเป็นเหตุ มีกามเป็น
ปัจจัย มีกามเป็นตัวการ หม่อมฉันจึงคิดว่าอย่าเลย
เราอย่าต้องการด้วยการตัดสินความเลย ท่านผู้มีหน้าที่ดี
จักปรากฏด้วยการตัดสินความขึ้นเอง พระพุทธเจ้าข้า

ในอรรถกถากล่าวไว้ว่า วันหนึ่งพระเจ้าปเสนทิโกศล
เสด็จไปประทับที่โรงราชวินิจัย พวกอำมาตย์ซึ่งกินสินบน
ก่อนแล้วนั่งอยู่ ได้กระทำผู้ไม่ใช่ เจ้าของให้เป็นเจ้าของ
พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงทราบ ดังนั้น จึงดำริว่า ต่อหน้าเรา
ผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดินถึงเพียงนี้ พวกนี้ก็ยังทำอย่างนี้
เวลาลับหลังเราเขาจักทำอะไร คราวนี้วิทูรทกะเสนาบดีจัก
ปรากฏด้วยความเป็นพระราชาของตน เรากล่าวเท็จเช่นนี้
ทรงดำริอย่างนี้แล้ว ก็เสด็จลุกไปมา ภายหลังพระองค์จึงได้
ไปกราบทูลพระพุทธองค์ ดังที่กล่าวมานั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตอบว่าอย่างนั้น
มหาราช พวกกษัตริย์มหาศาล พราหมณ์มหาศาล คฤหบดี
มหาศาล ที่เป็นคนมั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโลคะมาก มีเครื่อง
ปลื้มใจมาก มีทรัพย์และข้าวเปลือกมาก เหล่าใดแก่งกล่าวเท็จ
เนื่องจากมีกามเป็นเหตุ เป็นปัจจัย เป็นตัวการ การแก่ง
กล่าวเท็จของเขาจักให้โทษทุกข์ภัยแก่เขาตลอดกาลนาน
ครันตรัสดังนี้แล้ว จึงตรัสพระคาถาไว้ว่า

“บุคคลเหล่าใดยินดีมากในกามารมณ์และทรัพย์
ทั้งหลาย ติดอยู่ตันรนอยู่ในกามารมณ์ทั้งหลาย บุคคลเหล่านั้น
ย่อมไม่รู้จักล่วงพ้นไปได้ เปรียบเหมือนกับปลาที่ติดอยู่ใน
ลอบในไซ ฉะนั้น ความเผ็ดร้อนย่อมมีแก่เขาในภายหลัง
ผลอันลามกย่อมปรากฏแก่เขา”

เป็นอันว่าในพระสูตรนี้ได้ใจความว่า การแก่ง
กล่าวเท็จย่อมให้โทษทุกข์ภัยตลอดกาลนานสมควรที่พวกเรา
ผู้อ่านหรือท่านผู้ฟังจะจดจำไว้สอนตัวเองและบุคคลอื่น
ต่อไป

จากกันฉบับนี้จากกันด้วยพุทธภาษิตที่พระพุทธองค์
ทรงโปรดพระเจ้าสุทโธทนะ พระพุทธบิดาที่ว่า “บรรพชิต
ไม่พึงประมาทในกอนข้าวอันตนพึงลุกขึ้นยืนรับ บุคคล
พึงประพฤติธรรมให้สุจริต ผู้ประพฤติธรรมเป็นปกติย่อมอยู่
เป็นสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า บุคคลพึงประพฤติให้สุจริต
ผู้ประพฤติธรรมเป็นปกติย่อมมีความสุขทั้งในโลกนี้และ
โลกหน้า

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ประโยคสัญลักษณ์ที่ 72

Homesick Alien

ไม่รู้ว่ตั้งแต่เมื่อไหร่ที่เราคลอนคลายความสนใจ
จากเรื่องราวลึกลับของจานผีและมนุษย์ต่างดาว

ถ้าสังเกตกันจริงๆ...
มันก็น่าจะตั้งแต่เขาโตเป็นผู้ใหญ่
...

เขาขลุจนเรียกได้ว่าหมกมุ่นอยู่กับเรื่องราวลึกลับ
ดำมืดของจานผี จานบิน UFO (ซึ่งเป็นตัวย่อของ Unidentified
Flying Object - อากาศยานไร้ที่มา) และมนุษย์ต่างดาว
มาตั้งแต่เด็ก

หนังสือ หนังสือการ์ตูน ภาพยนตร์ และภาพยนตร์
การ์ตูน ที่โปรดปรานมักเกี่ยวกับเรื่องของสิ่งมีชีวิตต่างดาว
เหล่านี้

เรื่องโปรดสุดคลาสสิกในวัยนั้น
ถึงแม้จะเกิดไม่ทันตอนที่มันเข้าฉาย
ในโรงหนังคือ E.T., The Abyss,
Stargate, *batteries not included,
และ Close Encounters of the Third

Kind

เด็กชายตัวน้อยในวันนั้นเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าว่า
มนุษย์โลกไม่ได้อยู่โดดเดี่ยวในจักรวาลอันไพศาลนี้!

ทุกครั้งที่แหงนหน้ามองท้องฟ้าในยามค่ำคืน
เขามักภาวนาให้เห็นจานบินสักครั้ง เพียงพริบตาเดียวก็น่าดี
หรือถ้าจะให้ดีกว่านั้น เขาอยากเจอมนุษย์ต่างดาวจริงๆ
สักครั้ง!

นั่นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในตอนที่เขาอายุยังไม่ถึง 10 ขวบ
หลังจากนั้น...

...
...

วัยที่เปลี่ยนไปทำให้มีเรื่องราวหลากหลายหลากหลาย
เข้ามาในชีวิตเยอะขึ้น จากวัยเด็กสู่วัยรุ่น มีเรื่องตื่นเต้น
ให้อยากรู้ อยากเห็น อยากเล่น อยากลองมากมาย

เริ่มมีกลุ่มเพื่อนซี้ที่สนิทถูกคอ
เริ่มออกไปเที่ยวห้าง เที่ยวน้ำตก ภูเขา ทะเล
กับเพื่อน ไปเรียนพิเศษ ไปกินข้าว ไปเตะ
บอล ไปเหล่สาว ไปดูหนัง กับเพื่อน

วันเวลาผ่านไป วัณณเปลี่ยนไปอีกชั้น
สิ่งที่เคยทำกับเพื่อนก็ยังไม่เหมือนเดิม...
แต่วัณณต้องแบ่งเวลาไปให้แฟนด้วย!
วัณณ วันผ่านไปอีกหลายระลอก

เขาเรียนจบกลายมาเป็นคนทำงานในบริษัทเอกชน
แห่งหนึ่ง

และน่าจะเป็นตั้งแต่ตอนนั้น...

ที่เรื่องลับของงานผี งานบิน และมนุษย์ต่างดาว
ถูกลบลิ้มไปจากความสนใจอย่างสิ้นเชิง!

เขาใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำงานอย่างหนัก
ด้วยหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในบริษัท สัมผัสกับเพื่อนร่วมงาน
เพื่อผ่อนคลายความเครียดที่เกิดจากการทำงานในแต่ละวันบ้าง
เขามีแฟนน่ารักแสนดีที่ชีวิตน่าจะได้อยู่อย่างสบายใจกับ
เธอคนนี้ ไปเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวที่มีคนรีวิวไว้มานาน
อินเทอร์เน็ตว่าน่าไป ดูหนัง กินข้าว กับเพื่อน กับแฟน...

เวลาแทบทั้งหมดของชีวิตถูกใช้ไปกับสิ่งต่างๆ เหล่านี้

จนไม่เหลือช่วงเวลาไหนให้เพื่อเจอละเมอฝันถึง
งานบินกับสิ่งมีชีวิตจากดาวดวงอื่นอีกแล้ว

มันค่อยๆ เลือนรางจางหายไปแบบที่เขาไม่ได้
สังเกต

แม้ทุกวันนี้จะได้ดูหนังเกี่ยวกับงานบินหรือ
มนุษย์ต่างดาวบ้าง ก็เป็นเพียงแค่ความบันเทิงชั่วครั้งชั่วคราว
ในโรงหนังที่ไม่ได้เป็นความเชื่อหรือหลงใหลคลั่งไคล้อย่าง
ในวัยเด็ก

เขาเป็นผู้ใหญ่ที่ใช้ชีวิตแบบคนทั่วไป ทอดทิ้งความฝัน
ความคิด และจินตนาการแบบเด็กๆ ไว้เบื้องหลัง

เพราะในวันนี้...

มันไม่ได้ส่งผลหรือมีความจำเป็นใดๆ กับชีวิตเลย

...
...
...

เขาอยู่ในสถานที่ที่คุ้นตาเหลือเกิน
เหมือนเดจาวู
เหมือนเคยเห็นที่ไหนมาก่อน
คล้ายคลึงคล้ายคลา
เหมือนจะจำได้
แต่นึกไม่ออก
นึกออกแล้วว่า...

...

เขากลับมาถึงคอนโดฯ ในช่วงดึกเพราะ
เพิ่งเสร็จจากงาน

จอดรถ ขึ้นลิฟท์ เข้าห้อง
เก็บของ เปลี่ยนเสื้อผ้า ก่อนจะหิ้วเป้
3 กระป๋องขึ้นไปบนชั้นดาดฟ้าซึ่งจัดไว้เป็นสวน
สาธารณะลอยฟ้าส่วนกลาง กะว่าจะนั่งตากลม
ดื่มเบียร์ชิลล์ๆ ผ่อนคลายจากงานอันหนักหน่วง
คิดอะไรไปเรื่อยเปื่อยสักพัก

...

...

...

...

การใช้นวัตกรรมแบบฝึก การเขียนกลอนแปดด้วยตนเอง

องค์ประกอบของกลอนแปด

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถเขียนองค์ประกอบของกลอนแปดได้

เนื้อหา

- ความรอบรู้กับความรู้สึกลึกซึ้ง
- วัตถุประสงค์ในการเขียนกลอน
- คำและการใช้คำ
- อุปกรณ์ในการเขียนกลอนแปด

ชุดที่ 2.1 ความรอบรู้กับความรู้สึกลึกซึ้ง

ความรอบรู้กับความรู้สึกลึกซึ้ง ผู้ที่เขียนกลอนจะต้องมีทั้ง 2 อย่างควบคู่กันไป ไม่เช่นนั้นกลอนที่เขียนออกมาจะเป็นเพียงเนื้อความที่เป็นกลอนเท่านั้น หากคุณค่าอะไรไม่ได้เลย เพราะความรู้เกี่ยวกับเรื่อง ที่เขียนไม่มี ความรู้สึกลึกซึ้งซึ่งแฝงไว้ในบทกลอน ย่อมก่อให้เกิดคุณค่าแก่ผู้อ่าน เช่น คติเตือนใจ ปลุกปลอบใจ เสียสละสังคม จรรโลงศาสนา เป็นต้น

ความรอบรู้ในเรื่องที่เขียนอย่างเช่น ถ้าหากจะเขียนเกี่ยวกับเรื่องประวัติศาสตร์ ผู้เขียนก็ต้องศึกษา เก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ตอนนั้น หากยกเมฆมาเขียนไม่ถูกต้อง ผิดจากข้อเท็จจริงแล้ว ก็จะถูกหัวเราะเยาะได้ ถ้าเขียนเกี่ยวกับบ้านทรงไทย เราต้องมีความรู้เกี่ยวกับบ้านทรงไทย เช่น ออกไก่ บันลม คอสอง รอดชาน ต้องรู้หมด เขียนเกี่ยวกับลายไทย ชมความงามเกี่ยวกับภาพลายไทยก็ต้องมีความรู้เกี่ยวกับลายไทย เช่น กนกเปลว กระจ้งวอน หน้ากระดานลูกฟักกำมปู บัวกาบขุ่น เป็นต้น นอกจากจะเป็นกลอนให้ความรู้แล้ว เราก็ต้องสอดแทรกความรู้สึกลึกซึ้งเข้าไปด้วย

ความรู้ได้มาจากไหนก็คงได้มาจากการศึกษาเล่าเรียน การศึกษาจากตำรับตำราความสนใจในการอ่าน เมื่ออ่านมากก็รู้มาก และการติดตามข่าวสารบ้านเมือง จากสื่อสารมวลชนต่างๆ รู้จักสังเกตจดจำ ยิ่งแสวงหา ก็เก็บไว้ได้มากยิ่งขึ้น อย่างน้อยจะทำให้เราเขียนกลอนได้ดี ถูกต้องและมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

คำถาม ความรอบรู้กับความรู้สึกนึกคิด มีความสำคัญเกี่ยวกับการเขียนกลอนอย่างไร?

ตอบ

.....

.....

(เฉลย) ดูบทพจนานุกรมบทเรียนในชุดที่ 2.1

ชุดที่ 2.2

วัตถุดิบในการเขียนกลอน

จริงๆ แล้ว วัตถุดิบที่จะนำมาเขียนกลอนได้นั้น ก็คงหาได้ไม่ยากนักพอจะสรุปได้ว่า ได้มาจากการประสบการณ์ของตนเองเป็นดีที่สุด ถ้าเขียนเรื่องที่เรามีประสบการณ์ของตนเองเป็นดีที่สุด ถ้าเขียนเรื่องที่เรามีประสบการณ์มาเอง ก็จะให้อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดได้ดีกว่าการจินตนาการล้วนๆ นอกจากนี้วัตถุดิบยังได้จากการสังเกตสิ่งๆ ที่คนอื่นไม่เห็น แต่เราเห็น เป็นวัตถุดิบที่ดีของนักกลอนจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม จากข่าวสารทางสื่อสารมวลชนต่างๆ จากอารมณ์และความรู้สึก เช่น ความโกรธ ความรัก ความแค้น ความสงสาร ฯลฯ จากการสนทนากับคนอื่น จากภาสิต คำคม คำพังเพย จากจินตนาการของผู้เขียนเอง สิ่งเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดวัตถุดิบในการเขียนกลอนทั้งสิ้น

เมื่อเราได้วัตถุดิบในการเขียนกลอนแล้ว ก็ต้องมาพิจารณาว่าเหมาะสำหรับจะเขียนในแนวไหน แนวการเขียนกลอนในปัจจุบันก็มีอยู่ในหลายแนวด้วยกัน ปัจจุบันนิยมเขียนกลอนสั้นกันเป็นส่วนมาก คือประมาณ 12 คำกลอน (6 บท) ด้วยเหตุที่ว่าผู้อ่านต่างไม่มีเวลาเนื่องจากต้องทำมาหากิน สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันนั้นต้องดิ้นรนหารายได้ไว้ใช้จ่าย จึงหาเวลามาเขียนและอ่านกลอนขนาดยาวอย่างสมัยก่อนไม่มี มีการปลูกฝังคนไทยให้หันมาสนใจเขียนร้อยแก้วมากขึ้นเขียนร้อยกรองน้อยลง ลักษณะของกลอนสั้น มีลักษณะชวนอ่าน เพราะเหตุดำเนินเรื่องและสรุปเรื่องได้เร็วใช้เวลาเขียนไม่มากนัก ทันเหตุการณ์ อีกทั้งสันทัดที่เผยแพร่ผลงานกลอนไม่ว่าจะทางหนังสือพิมพ์ หรือโทรทัศน์ก็มีเฉพาะกลอนสั้น โอกาสของการเขียนกลอนขนาดยาวก็มีเฉพาะการเปิดประกวดเป็นครั้งคราวเท่านั้น ปัจจุบันการเขียนกลอนสั้นจึงได้รับความนิยมอย่างสูง

แนวการเขียนกลอนสั้นนั้น เช่น แนวเกี่ยวกับความรัก เกี่ยวกับสังคม การเมือง ศาสนา ชะตากรรม ธรรมชาติ กลอนวันนักขัตฤกษ์ กลอนตลกขบขัน บทอศักรวีย์ ฯลฯ

ตัวอย่างกลอนเกี่ยวกับความรัก

“ใครขอปักจำปีไว้ในเกล้าผม
แล้วขอดมฉันไม่ให้ใครหนอเก้อ
เป็นคนเดียวฉันรักมากและอยากเจอ
อยู่เสมอตราบนานฉันวางวาย
ฉันอยู่ที่นี่ ..ในนาม “ความคิดถึง”
ครุ่นคำนึงหงอเหลงเศร้าใจหาย
เหมือนอยู่ในโลกกว้างอย่างเดียวดาย
เมื่อ “เธอ” คล้ายลืมฉันแล้ววันนี้”
(หนานน้ำตา ของ กรรณิการ์ หิรัญรัมย์)

ตัวอย่างกลอนแนววันนักขัตฤกษ์

“กระทงเจิมเสริมจีบกลีบกระทง
ลอยเป็นพุ่มบูชาคราเพ็ญโสม
แพรวประทีปทำดาวพราวโพยม
ละล่องโคมลอยคว้างกลางคงคา
จบกระทงจงจิตอธิษฐาน
ขอเทพท่านประสาธน์ ประราธนา
แม่นชีวิมีสุขทุกเพลลา
กระทงข้าแล้วลอยอย่าคล้อยจม
(กระทงอธิษฐาน ของ ประสิทธิ์ ไรหิตเสถียร)
ฯลฯ

ถาม ลองตอบมาสิว่า เราได้วัดดูดีในการเขียนกลอนมาจากไหนบ้าง (อธิบาย)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(เฉลย หาคำตอบได้ในบทเรียนที่ 2.2)

ชุดที่ 2.3 คำและการใช้คำ

ต้องบรรจุจำนวนคำให้ตรงแบบจริงๆ กลอนแปดก็ต้องเป็น 8 คำจริงๆ จะมีคำมากเป็นกลอน 9 หรือลดคำลงเป็นกลอน 7 ก็ไม่ควรอย่างยิ่ง (คำลหุยอมให้ปนกับครุเป็นคำสมาสนับเป็น 1 คำได้) เวลาเขียนกลอนแปด 1 วรรค ก็ควรเขียนให้ได้จังหวะ 3/2/3 ตลอดทุกวรรค ไม่เกินไม่ขาด เวลานี้ถึงคำมาเขียนผู้ที่ฝึกหัดใหม่ควรนึกหาคำมาครั้งละตามจำนวนที่กำหนด คือ 3/2/3 จึงจะทำให้เขียนถูกต้องแม่นยำ “กุลทรัพย์ รุ่งฤดี” เคยเขียนในคอลัมน์สโมสรมานมิตรในหนังสือสกุลไทยไว้ว่า “ช่วงเสียง” แต่ละวรรคจะจัดคำลง 8 คำ โดยแบ่งช่วงคำออกเป็น 3/2/3 และแต่ละช่วงต้องจบคำและจบความ การฉีกคำระหว่างช่วง ทำให้ไม่ไพเราะ และแต่ละวรรคต้องได้ครบหนึ่งความ หากไม่สามารถแต่งให้ได้ความในวรรคหนึ่งๆ ต้องยึดไปใช้หลายวรรค จึงจะได้ความหนึ่ง จะทำให้ขาดความงาม ความไพเราะ ทั้งนี้เพราะงานร้อยกรองที่ดีจะต้องใช้ศิลปะ หรือ อัจฉริยภาพบรรจุคำลงให้ได้ตามข้อบังคับและให้ได้ความครบตามลักษณะของการ “ใช้คำน้อยได้ความมาก” หรือ “ใช้คำจำกัดแต่ได้ความครบ”

ลองเปรียบเทียบตัวอย่างกลอนบาทต่อไปนี้ ตัวอย่างที่ 1 (กลอนของสุนทรภู่) แต่ละวรรคได้ครบใน 8 คำ ตัวอย่างที่ 2 ได้ครบใน 16 คำ ทั้ง 2 ตัวอย่างแบ่งช่วงเสียงถูกต้องโปรดสังเกตว่า บาทใดจะงามกว่า ไพเราะกว่า ได้ความมากกว่ากัน

• ไฉนก็เอ๋ย / เคยพา / กันมาจับ

จะแลลับ / ผูกนก / ระหกระเหิน

• โฉนก็เอ๋ย / นกเอ๋ย / เจ้าเคยพา

กันบินมา / จับไม้ / ในไพรวัน

คำบางคำมีความหมายหนักแน่นหรือเข้มข้นไม่เท่ากันถ้าสามารถเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับบทกลอนของเราได้ ก็จะทำให้กลอนนั้นเข้าถึงอารมณ์ และความรู้สึกของผู้อ่านได้ดียิ่งขึ้น เช่นคำว่า ห่วง หวง หึง คำแรกมีความหมายอย่างเบา คำที่สองมีความหมายอย่างหนักแน่น ส่วนคำที่สามนั้นให้ความหมายที่รุนแรง คำว่า พอใจ หน้าใจ สะใจ ก็เช่นกัน นี่เป็นเพียงตัวอย่างที่ยกมาให้ดูพอเข้าใจเท่านั้น ส่วนเวลาเขียนการเลือกใช้คำก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องเลือกเฟ้นให้เหมาะสมกับเนื้อหาของบทกลอน การเล่าคำในบทกลอนนับว่าเป็นลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งของนักกลอน ที่ทำให้นักกลอนผู้นั้นประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงได้เหมือนกัน

ตัวอย่างกลอนของคิวกานท์ ปทุมสูติ ชื่อ บรรยากาศสงกรานต์ เขียนไว้ว่า

“ไทยใต้เริ่มมโนหิราทำราเต้น

ไทยกลางเล่นพวงมาลัยรำไทยอ่อน

ไทยอีสานแข่งแคนอรชร

ไทยเหนือฟ้อนเล็บงามยามสงกรานต์”

กลอนของสุนทรภู่ในนิราศพระบาท เขียนไว้ตอนหนึ่งว่า

“ถึงคลองขวางบางจากยิ่งตรมจิต
ใครช่างคิดซื้อบางมาangkั้น
ว่าซื้อจากแล้วไม่ยักรู้จักกัน
มีเคราะห์ครันหรือมาพ้องกับคลองบาง
ทั้งจากที่จากคลองทั้งสองซ้อ
ทั้งสองกอนนั้นก็ขึ้นในคลองขวาง
โอ้อ่าจากช่างมารวบประจบทาง
ทั้งจากบางจากในใจระทม”

กลอนสำนวนแรกเล่นคำว่า “ไทย” สำนวนที่สองเล่นคำว่า “จาก” บางครั้งเล่นคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกัน เช่น สุขเพื่อโศก จำเพื่อลืม นหนาวเพื่อร้อน การเล่นคำช่วยให้เกิดความไพเราะของบทกลอนนั้น แต่บางครั้งก็ไม่ได้ช่วยให้มีความหมายเพิ่มขึ้นเลย ทางที่ดีแล้วการเล่นคำต้องก่อให้เกิดทั้งความไพเราะและความหมายด้วย จึงจะมีคุณค่า

นอกจากนี้การเลือกใช้คำที่มีความหมายในทางภาพและแสดงความหมายในทางเสียง เช่น ยุบยับ ยั่วเย้ย หวิวไหว กรอบแกรบ โฉ่งฉ่าง เฮฮา ฯลฯ จะช่วยให้บทกลอนที่เขียนมีชีวิตชีวาน่าอ่านยิ่งขึ้น

ถึงแม้ว่าเรื่องคำและการใช้คำจะเป็นเรื่องที่ยากพอสมควรแต่ผู้หัดเขียนกลอนใหม่ๆ ก็ไม่ควรเก็บมาเป็นกังวลใจให้มากนัก เพราะถ้าคำนึงโน่นคำนึงนี้ไปเสียทุกอย่างเราก็เริ่มต้นในการเขียนกลอนได้ยากเหมือนกัน ค่อยเป็นค่อยไปจะดีกว่า เมื่อเราเขียนบ่อยเข้าและชำนาญมากขึ้น ทุกอย่างก็จะลงตัวของมันเองและเริ่มใช้ถ้อยคำก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามประสบการณ์ของการเขียนกลอนไปด้วย ขอให้สบายใจได้

ถาม เรื่องคำและการใช้คำมีส่วนสำคัญในการเขียนกลอนมากน้อยเพียงใด (อธิบาย)

.....

.....

.....

.....

.....

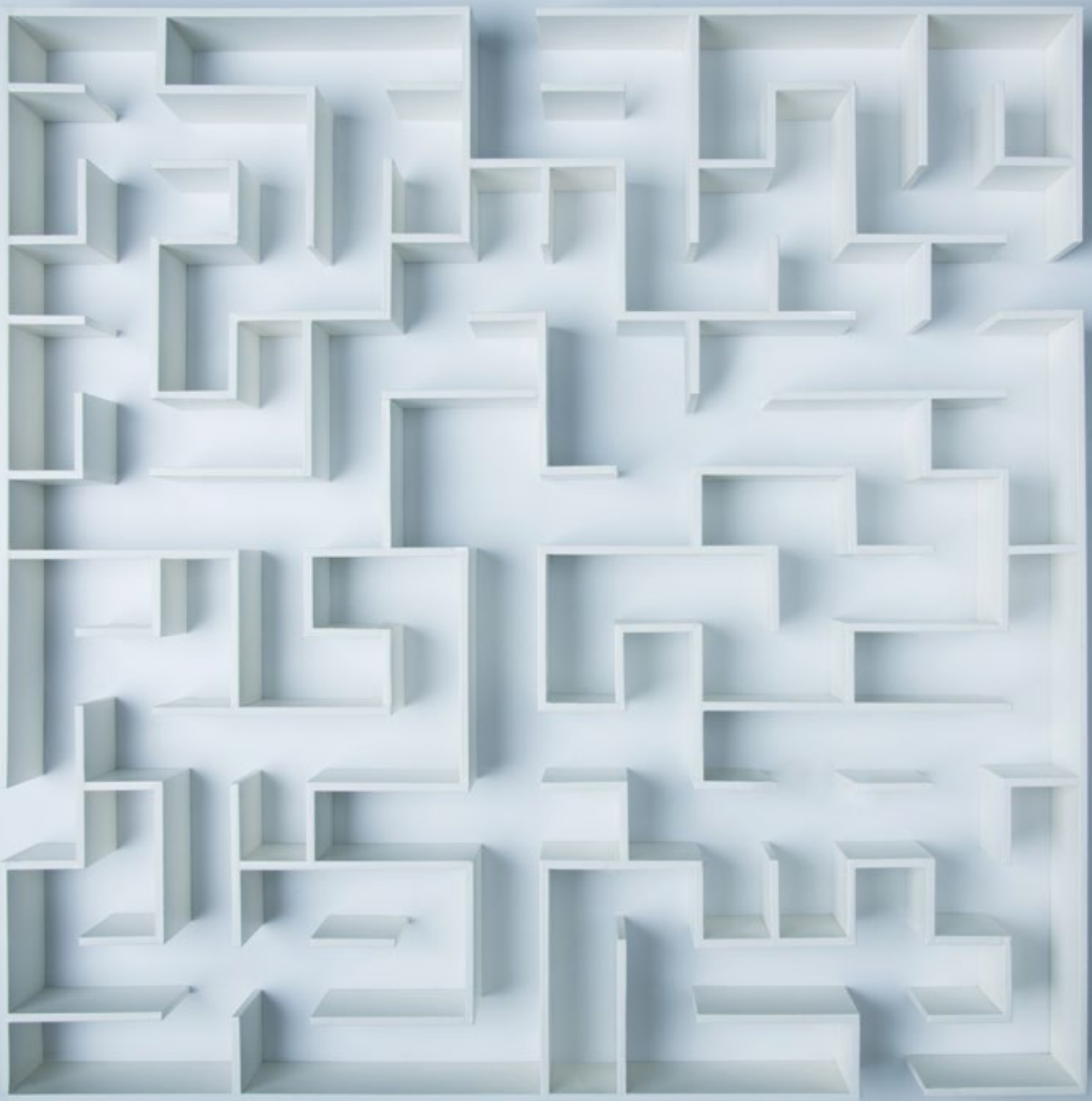
.....

.....

(เฉลย ดูในบทเรียนชุดที่ 2.3)

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ปฏิกิริยาการศึกษา : บนทางเดินอันวกวน

กระแสทัศน์การปฏิรูปการศึกษาได้ถูกเรียกร้องมาตั้งแต่พบว่าคุณภาพของผู้เรียนตกต่ำลงเมื่อมีการประเมินในระดับต่างๆ เพื่อตรวจสอบในความรับผิดชอบทั้งในเชิงระบบและการนำหน้าที่ของครูต่อการจัดการเรียนการสอน แต่กว่าตลอดระยะที่ผ่านมาของการตรวจสอบกลับชี้เป้าตรงมาที่หน่วยงานระดับปฏิบัติคือโรงเรียนกับผู้ปฏิบัติคือครูเสียเป็นส่วนใหญ่ ส่วนหน่วยงานเบื้องบนในระดับนโยบาย กับ **“ผู้บริหารระดับสูง”** เอนไหวไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลง

ตลอดระยะเวลาของการทำหน้าที่ครูอันเป็นวิชาชีพชั้นสูงมามากกว่าสามทศวรรษมองเห็นการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะๆ ตั้งแต่การปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงกระแสโลก ตอบสนองต่อการพัฒนาคนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และปัจจุบันการปฏิรูปการศึกษาได้ก้าวสู่การรองรับทั้งระบบการผลิตกระแสใหม่และใช้ชีวิตทันสมัยในศตวรรษที่ /21 ท่ามกลางการแข่งขัน จึงมองเห็นภาพของการเปลี่ยนแปลงด้วยให้ความสำคัญด้านเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ภาษา คณิตศาสตร์ ทั้งการจัดการเรียนการสอนและการใช้เครื่องมือทันสมัยประกอบการเรียนการสอน ส่วนด้านโครงสร้างกลับเทอะทะ ย่อนยุคด้วยสภาวะการณ์ทางสังคมเป็นเงื่อนไขสำคัญในการยื้อยุด ด้วยเหตุมาจากโครงสร้างของระบบเดิมที่มาจากกระแสการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม นำมาซึ่งความล้มเหลวในเชิงบริหารจัดการภายใต้กลไกอุปถัมภ์ บิดเบือนนำพาสู่ความตกต่ำทางการศึกษาและองค์กรที่ขาดเอกภาพนำไปสู่การทบทวนโครงสร้างและก่อรูปโครงสร้างใหม่ สอดรับกับแนวทางอำนาจนิยมฝ่ายอนุรักษ์เน้นระบบการสั่งการเชื่อมั่นในแนวทางในการมีส่วนร่วมของคณาธิปไตย “การบริหารระดับสูง” จะเห็นได้จากการร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกือบทั้งหมดเกี่ยวกับการศึกษาไม่ว่าจะเป็น

พระราชบัญญัติการบริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา ฯลฯ เกิดจากแรงผลักดันที่ไม่เชื่อมั่นต่อแนวทางการมีส่วนร่วมตามวิธีประชาธิปไตย การพังทลายของภาคการมีส่วนร่วมที่ยึดโยงกับผู้เกี่ยวข้องโดยตรงอย่างการเลือกตั้งคณะกรรมการในองค์กรบุคคลระดับต่างๆ นำมาซึ่งความน่ารังเกียจจนต้องใช้วิธีการสรรหาทดแทนภายใต้กลไกอุปถัมภ์ องค์กรบุคคลในมิติใหม่จึงไม่แตกต่างไปจากองค์กรคณะตามพิธีกรรมและเมื่อทดลองใช้ปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นจนมีเรื่องฟ้องร้องในศาลปกครองอยู่เป็นระยะของ “มติพิธีกรรม”

ด้วยหลักคิดตามแนวทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมซึ่งขยายผลลงสู่การออกแบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะทางการศึกษาการจัดโครงสร้างที่สนองตอบต่อหลักดังกล่าวทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในทุกระดับ แม้บางครั้งผลของการมีส่วนร่วมนำมาซึ่งความบิดเบือนจนเป็นที่ครหาทางสังคมถึงพฤติกรรมขององค์กรคณะในเชิงลบ เช่น การเล่นพรรคเล่นพวก การฉ้อฉล แต่ทุกองค์กรคณะมิใช่มาจากตัวแทนของการมีส่วนร่วมเพียงฝ่ายเดียว หากแต่จะประกอบและยึดโยงกับการมีที่มาจากผู้บริหารตำแหน่งต่างๆ รวมด้วยทุกองค์กรคณะ จึงมิใช่ประเด็นหลักของการปฏิรูปหากจะชี้ว่า “คือความล้มเหลวทางการศึกษา”

— “ —

คือความล้มเหลวทางการศึกษา

— ” —

“

มุ่งทำงานแยกส่วน
เพื่อพัฒนาองค์รวมของการพัฒนาบุคคล

”

ความล้มเหลวทางการศึกษาด้วยดัชนีชี้วัดของการประเมิน แม้เป็นเพียงเศษเสี้ยวของวิธีชีวิตบุคคลในอนาคตที่ยาวไกล แต่ในภาพรวมคือตัวชี้วัดของการพัฒนาที่จับต้องได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างหนึ่งในเวลานี้ออกมาเป็นตัวเลขผลสัมฤทธิ์ที่ต้องรายงานให้สังคมรับรู้ เมื่อเปรียบเทียบค่าการพัฒนากับกลุ่มประเทศในอาเซียนยิ่งทำให้สังคมตื่นตระหนกถึงความอ่อนด้อยจนแทบล้าหลังยิ่งทำให้เกิดการวิพากษ์ของการใช้เม็ดเงินมหาศาลเพื่อพัฒนาทางการศึกษาแต่กลับได้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่าเงินที่รัฐลงทุนไปเพื่อหวังพัฒนาคนเพื่อการพัฒนาชาติ

การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาแม้จะพยายามทำให้เป็น “วาระแห่งชาติ” ถือว่าเป็นการให้ความสำคัญสูงสุดแต่ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้ทุกครั้ง หรือกระทั่งการปรับเปลี่ยนหลักสูตร และโครงสร้างครั้งแล้วครั้งเล่าไม่สามารถตอบโจทย์ที่ดีได้อันเนื่องจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าวเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงด้านรูปลักษณ์มิได้แทรกซึมเข้าไปในกระบวนการปฏิบัติที่แท้จริง หากเป็นการเปลี่ยนถ่ายตามความต้องการตามอำนาจการเมืองในแต่ละยุคโดยขาดการเตรียมความพร้อมในหน่วยปฏิบัติ มีความเหลื่อมล้ำที่กระจายทั่วไปตามพื้นที่ชายขอบ และด้วยอำนาจทางการเมืองมักทำงานตามสถานการณ์มากกว่าการยึดถือภารกิจสำคัญทางการศึกษา คือการให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนลดภาระที่มีใ้งานหลักออกไปจากโรงเรียน “คายากาทิ้งให้เหลือแก่น” หากหน่วยเหนือที่มีความพยายามหยุดคิดให้โรงเรียนทำ วงกรอบโรงเรียนคิดและทำบนพื้นฐานของชุมชน ครอบครัว โรงเรียน และสังคม สามารถตอบโจทย์ของการพัฒนา คือการกระจายอำนาจให้กับโรงเรียนมากขึ้นมีอิสระทางวิชาการในการทำงาน เพื่อการพัฒนาผู้เรียน ความเป็นนิติบุคคลทางวิชาการ และการบริหาร โดยมีหน่วยบังคับบัญชาการกำกับดูแลน่าจะเป็นทางออกได้

การปรับเปลี่ยนทางโครงสร้างจึงเป็นการปรับเปลี่ยนโดยการทำให้โรงเรียน (สถานศึกษา) ให้ใหญ่ขึ้นและหน่วยงานกำกับดูแลให้เล็กลง คือ การกระจายบุคลากรต่างๆ ลงสู่หน่วยงานปฏิบัติ ภายใต้หลักคิดงานทุกอย่างเสร็จที่โรงเรียนเพื่อลดภาระของครูผู้ปฏิบัติและรวมไปถึงการลดภาระของข้อตกลงระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง “มุ่งทำงานแยกส่วนเพื่อพัฒนาองค์รวมของการพัฒนาบุคคล” ซึ่งในปัจจุบันวิถีของการปฏิบัติงานส่วนมากเป็น “การทำงานแบบองค์รวมแต่การพัฒนาแยกแยกส่วน” ผลของการปฏิบัติงานดังกล่าว ครูผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นครบทุกเรื่อง เช่น ครูหมอ ครูกีฬา ครูเกษตร ครูตำรวจ ครูพยาบาล ฯลฯ จนสร้างวาทกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของครูว่า “ครูไทยทำได้ทุกอย่าง ยกเว้นสอนเด็ก”

การปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปในอนาคตเป็นภารกิจหลักของคนในชาติที่เป็นเป้าหมายร่วมกัน การปรับเปลี่ยนวิธีคิด สร้างวัฒนธรรมเพื่อก้าวไปข้างหน้าอย่างมีระดับเพื่อคุณภาพรองรับการแข่งขันบนเวทีโลกภายใต้รากเหง้าของตนเอง หากการพัฒนาเพียงเพื่อสร้างโครงสร้างที่ใหญ่โต โดยหน่วยงานระดับปฏิบัติที่เป็นรากฐานสำคัญยังอ่อนแออยู่อย่างยากที่ก้าวไปข้างหน้านอกจาก..เราทุกฝ่ายวกไปเวียนมาจนหาทางออกไม่เจอ

ครูทำเพื่อใคร ใคร (จะ) ทำเพื่อครู

(ตอนที่ 2)

“ตอนนั้นฉันไม่ยกฐานะ...ก็ว่าตัวชอบเรียนภาษาไทย”

“อื้อ...ฉันชอบมากจ๊ะ” ก็หันมาตอบทันควัน
ด้วยท่าทางมุ่งมั่นพร้อมถลึงตากลมโตใส่ฉัน

“ตอนเรียนฉันตั้งใจว่าจะเรียนครูภาษาไทยที่เก่ง
ให้จงได้”

“แล้ววันนี้สมหวังหรือเปล่า” เพื่อนคนหนึ่งในกลุ่ม
ซักต่ออย่างขำๆ “ไม่ได้หมายถึงว่าเป็นครูภาษาไทย
หรือเปล่านะ ชื่อนั้นรู้อยู่แล้ว”

“ก็น่าจะเป็นอย่างนั้นนะ ได้ครูดีอย่างอาจารย์สละ
จะไม่ให้เป็นครูที่เก่งยิ่งไง” วรรณศรีถือโอกาสคุย

“ฉันชอบเรียนกับอาจารย์มาก ไม่กล้าเหม่อเลยละ
ไม่ตั้งใจเรียนซัก 5 นาที 10 นาที ถือว่าพลาดมหันต์มาก
อาจารย์สละเล่าเรื่องดีๆ ที่แกทั้งอ่านมา ฟังมา รู้มา และ
ประสบการณ์แะเยอะ เราจะเรียนรู้อะไรจากแกได้เยอะมาก”

“อาจารย์ท่านเป็นกันเองด้วยละ” สุเทพพูดขึ้นบ้าง

“ฉันยังจำได้ว่าอาจารย์ท่านไม่เคยอารมณ์เสียเลย
แล้วก็คอยมีมุกตลกมาดึงดูดความสนใจพวกเราด้วย”

“พวกคุณยังจำเรื่อง ด.ช.เทอดศักดิ์ และ ด.ญ.ยุพดี
ได้ไหม” สุขุมพูดพร้อมกับยิ้มเมื่อนึกถึงอดีตเมื่อครั้งเป็น
นักเรียน ที่อาจารย์สละมักใช้ตัวละครพาประจำคู่นี้มาใช้
ประกอบบทเรียนการใช้ภาษาทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน

“เออ...จำได้วะ ไอเดียท่านดีนะ ทำให้พวกเรา
เรียนสนุกด้วยแล้วยังจำสิ่งที่ท่านสอนได้ขึ้นใจ” ชลอเห็นด้วย

ความทรงจำเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สละ และ
อาจารย์ท่านอื่นช่วยหล่อหลอมความเป็นครูให้กับลูกศิษย์
ทั้งหลายให้เดินอยู่บนเส้นทางวิชาชีพครูอย่างไม่ล้มลุก
คลุกคลาน แม้บางช่วงบางตอนอาจมีสะดุด ชวนเซบ้าง หากแต่
ก็ประทับประคองและดำเนินอยู่บนเส้นทางนี้ได้อย่างภาคภูมิใจ
จนกระทั่งเกษียณ...

“พวกเราได้อะไรจากอาจารย์ทุกท่านเยอะเลยนะ”
ตรึงใจเอ่ยขึ้นบ้าง “ยิ่งเวลาเจอเด็กเขี้ยวๆ แล้วนึกถึง
อาจารย์จับใจ อดทนได้ไหนอ”

สุนันท์พยักหน้า พลันนึกถึงอาจารย์อีกท่าน

“ยังจำ อ.บุญเรืองกันได้ใช่ไหม”

“จำได้คะรรรรรับ โดยเฉพาะการเฟียร์สอนให้พวกเรา
ออกเสียง ร ล ให้ถูกต้องเนี่ย” ปัญญาอดล้อเลียนไม่ได้

“คุณนะสิ โดนทำโทษให้พูดคำว่า กรรรระ โปรรรรง
ผมจำได้” สุกุมเอ๋ยแบบซ้ำๆ “ยิ่งใครออกเสียงควบกล้ำ
แบบผิดๆ ถูกๆ เป็นต้องบังคับให้พูดให้ถูกให้จงได้”

“เรื่องจำชื่อก็ออย่าง อาจารย์จำแม่นนัก โดยเฉพาะผม”
ปัญญาอดิตนักเรียนครู ผู้มากด้วยวีรกรรมแก่นเขียว
กล่าวขึ้น พร้อมกับยกมือลูบต้นคอไปมา ด้วยท่าที่เขินๆ

“ใช่สิ ตอนนั้นพวกคุณในซอยย่อยกันที่ไหนเล่า”
สวรรณค์กระเช้าเพื่อน

“อะอะเดี๋ยว ผมคนเดียวชะที่ไหน สุเทพ ชะลอ
เจียบกริบเลยนะ” ปัญญาไวววายหาพรรคพวก

“พวกเรานี้ตอนเรียนนี่ก็ที่สุดสุด เหมือนกันนะ
นี่ก็แล้วนี่ก็ซ้ำ” ชลอที่ถูกพาดพิงกล่าวยิ้มๆ

“อะแฮ่ม ขาวดีจ๊ะ วันนี้เรียนเชิญ อ.บุญเรือง มาร่วม
งานด้วย แดงกำลังไปรับ เดี่ยวคงมาถึง” สุนันท์กล่าวขึ้นมาบ้าง
หลังจากนั่งหัวเราะอยู่นาน

“โจทย์เก่าผมด้วยสิ” สุเทพเอ๋ยขึ้นบ้าง “ถอยดีกว่า”

“อ้าวนี้ คุณไม่ชอบครู หรือครูไม่ชอบคุณกันแน่ครับ
คุณสุเทพ” ปัญญาล้อเลียนเพื่อน

ถึงตอนนี้สุกุมเองที่พลอยหัวเราะไปกับท่าทีของ
เพื่อนๆ ก็ทำท่าครุ่นคิด อะไรบางอย่างสะกิดความรู้สึกของเขา
จนต้องปรารภออกมา

“อาจารย์ที่สอนเราหลายท่านก็เสียชีวิตไปแล้วทั้ง
อ.สละ อ.กมล ท่านที่มีชีวิตให้เคารพกราบไหว้ก็เหลือเพียง
ไม่กี่ท่านและก็ชราภาพแล้วอย่าง อ.บุญเรือง อ.สมุยพร
ทุกท่านก็มีบุญคุณกับพวกเราทั้งนั้น ไม่ว่าชีวิตส่วนตัว
เป็นอย่างไร แต่ภาคความรับผิดชอบต่ออาชีพครูทุกท่าน
ทุ่มเทเต็มที่”

“นอกจากเปรียบเสมือนเรือจ้างแล้ว ยังเป็น
ผู้ให้ที่แท้จริงอีกด้วย” สวรรณค์พูดเหมือนสรุป

“อืม” “ก็จริง” “ใช่” หลายเสียงตอบรับจากวงสนทนา
ที่บ้างก็แค่พยักหน้าว่าเห็นด้วย

“เอ อย่างนี้ แล้วครูได้อะไร มีใครคิดจะให้อะไร
ครูบ้าง...?” สุขุมที่เปิดประเด็นแต่ต้น ยังคงชวนขบคิดต่อ
หลายคนมองหน้ากันไปมา

ระหว่างรอคำตอบ ท่ามกลางเสียงถกเถียงพิมพ์คำ
ของเพื่อนๆ ประธานรุ่น ๘ค.นว.รุ่น 10 ครุ่นคิดในใจว่านี่คง
เป็นอีกครั้ง เช่นหลายครั้งที่ผ่านมา ที่ไม่อาจจะเลยประเด็น
ที่ค้างในใจวันนี้ได้

ขณะเดียวกันวงสนทนายาก็เพิ่มจำนวนสมาชิก
ขึ้นเรื่อยๆ ทุกคนต่างมีรอยยิ้มทั้งทุกข์โศกปัญหาจุกจิกกังวลใจ
ไว้ที่บ้าน ต่างแลกเปลี่ยนความทรงจำสมัยเรียนที่ส่วนใหญ่
เป็นเรื่องเล่าล้อเลียนถึงวีรกรรมเด็ดๆ ของเพื่อนบางคน
ในอดีต ปนเปไปกับความทรงจำต่อครู อาจารย์ผู้สอน
ที่กลายเป็นเข็มชี้ทางของเหล่าบรรดาศิษย์แก่นักเรียนครู
ให้ได้ใช้กันในชีวิตจริง

เวลายิ่งล่วงไป ที่สนามหญ้าหน้าตึกครุศาสตร์
ยังมีแต่ความสรวลสันต์หรรษา...

สูงขึ้นไปบนต้นประดู่กิ่งอ่อนที่แผ่กิ่งก้านปกคลุม
ไปทั่วบริเวณด้านข้างเวที ทางเขนหนุ่มลำตัวสีดำขลับที่บัดนี้
หยุดนิ่ง มีเพียงแค่แสงขนสีดำสลับขาวตรงปลายปีกเท่านั้น
ที่ขยับไปมา พลอยทำให้ทางเขนสาวที่ขยับปีกตั้งตรงเตรียม
โฉบบินต้องชะงักไปอีก เพื่อคลายความสงสัยในท่าทีของ
ทางเขนหนุ่ม จึงเปิดปากพร้อมวางฟาง 2-3 เส้น จากจะงอยปาก
ลงตรงหน้าพร้อมเอ่ยถาม

“เป็นอะไรไป เธอเหนื่อยอ่อนหรือไรจ๊ะ”

ทางเขนหนุ่มขยับปลายปีกเล็กน้อยก่อนเอียงคอ
ด้วยท่าทีงุน “ไม่ได้เหนื่อยอันใด หากแต่ฉันนั้นสับสน”

“อันใดเล่า ทำให้เธอรู้สึกเช่นนั้น ให้ฉันแบ่งเบา
เผื่อบรรเทาได้” ทางเขนสาวซักไซ้

“ฉันใคร่รู้ว่าครู อาจารย์ ต้องการอะไรจากศิษย์
กันหนอ” ทางเขนหนุ่มเฉลยข้อข้องใจพร้อมชักชวนบินเคียงคู่
กันไปโดยยังไม่วายส่งเสียงโสภา สนทนากันต่อ

“เธอต้องขบคิดไปไย ในเมื่อพวกเค้านั้นไ้รู้เป็นครู
อาจารย์เช่นกัน คำตอบนั้นจึงไม่ต้องไปถามใครอื่นไกล
แต่เค้าทั้งหลายรู้ได้จากจิตวิญญาณความเป็นครู”

“แล้วจิตวิญญาณความเป็นครูจะมีขึ้นเมื่อใด
เหล่านักเรียนครูบางคนที่ยังอ่อนแอเหมือนไม้ระหนังถึง
ความห่วงกังวลของครู ทางเขนหนุ่มยังไม่ลดละความสงสัย
ใคร่รู้”

“สักวัน ที่เขาเหล่านั้นเป็นครูเต็มขั้นกระมัง ไม่ก็
ในวัยเกษียณเพียงนี้”

“หากเป็นเช่นนั้น เกษียณแล้วจิตวิญญาณความเป็นครู
ยังมีอยู่หรือไม่”

“ถ้าอยากรู้ เราก็คงจะต้องรอฟังอยู่ที่นี้อีกพักใหญ่
ทีเดียว”

“ก็ดีนะ...ฉันเองก็อยากจะได้ยินคำตอบถึงคำถาม
ที่พวกเขาตั้งไว้ถามตัวเอง”

เวลาผ่านมาถึงครึ่งค่อนราตรี งานเลี้ยงเริ่ม
จะใกล้ถึงเวลาเลิกรา สุทุมซึ่งเป็นโต้โผใหญ่ของงานนี้แอบมา
นั่งหลบมุมอยู่คนเดียวที่ใต้ต้นไม้ใหญ่ หนุ่มใหญ่นั่งครุ่นคิดถึง
คำถามที่ถามตัวเองเอาไว้

มันเป็นสังขารมอันแท้จริง ว่าครูนั้นทำทุกอย่าง
เพื่อนักเรียน เพื่อให้ศิษย์มีวิชาความรู้ เติบใหญ่เป็นคนดี
มีคุณธรรมในสังคมมีชีวิตการทำงานที่รุ่งเรืองทุกสิ่งอย่างที่ครูหวัง
ให้แก่ศิษย์นั้นล้วนแต่เป็นสิ่งมงคลในชีวิตทั้งนั้น
แล้วครูละ...มีใครบ้างที่ทำเพื่อครู หรือว่าครูต้องการ
อะไรบ้างจากคนอื่น

เขามองไม่เห็นคำตอบ เพราะนึกไม่ออกว่าครู
จะต้องการอะไรจากศิษย์เขาเองก็เป็นครูมามากกว่าครึ่งชีวิต
หากถามตัวเขาเอง เขาไม่ต้องการอะไรจากลูกศิษย์เลย
มีแต่ความคิดที่จะให้เท่านั้น

แล้วเขาก็รู้คำตอบขึ้นมาเดี๋ยวนั้นเอง ทุกวันนี้
เขาได้ดิบได้ดี มีฐานะการงานที่เจริญก้าวหน้าก็เพราะ
พระคุณจากคุณครูที่อบรมสั่งสอนเขามา ซึ่งเขาเองก็ไม่ได้
ตอบแทนอะไรให้ครูไปมากกว่าให้ความเคารพนับถือท่าน
ให้ความรักและความระลึกถึง

ในขณะเดียวกัน เขาเองก็ทำในสิ่งเดียวกันกับที่ครู
ของเขาเคยทำมา นั่นคือพยายามอบรมสั่งสอน และ
มอบวิชาความรู้ทั้งหมดที่มีให้แก่ลูกศิษย์ เพื่อหวังว่าลูกศิษย์
จะมีอนาคตมีชีวิตที่เจริญรุ่งเรืองในภายภาคหน้า โดยไม่คิดหวัง
อะไรตอบแทน เพราะฉะนั้นคำถามที่ว่า ครูทำเพื่อใคร ใคร (จะ)
ทำเพื่อครู คำตอบก็คือ...

ไม่มีใครที่ทำเพื่อครู...เพราะมีแต่ครูเท่านั้นที่ทำ
เพื่อศิษย์

บุคลิกภาพและภาพลักษณ์ ของนักวิชาการที่แท้

(ตอนที่ 2)

นักวิชาการที่แท้ตามการรับรู้ของข้าพเจ้า พอจะสรุปได้ดังนี้

1

รู้ลึกและรู้รอบ

ท่านต้องได้ศึกษาวิชาการสาขาของตนให้รู้ประจักษ์อย่างกระจ่างทุกปัจจัย องค์ประกอบ ปัญหาและสาเหตุ รวมทั้งเข้าใจบริบทต่างๆ ที่จะหนุนนำให้เกิดการแก้ปัญหาและพัฒนาศาสตร์สาขาของท่านให้ยังประโยชน์กว้างขวางขึ้น

2

ค้นคว้าและคิดวิเคราะห์

นักวิชาการที่แท้ ย่อมไม่รู้ลืมในวิชาการมีการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอทั้งโดยการฟังและการอ่าน เมื่อพบประเด็นที่น่าสนใจก็นำมาคิดวิเคราะห์ขยายความให้กว้างออกไป สร้างสรรค์ความรู้ใหม่เพื่อเสริมพลังในวงวิชาชีพ

3

รู้ซึ้งแล้วแสดงออกให้ปรากฏ

กระแสไฟฟ้า หากมิได้รับการเปิดสวิตช์ไฟให้ฉายแสงสว่าง ก็ไร้ประโยชน์ ดวงอาทิตย์ถ้าลับขอบฟ้าเสียแล้ว ก็มีมืดมน ฉะนั้น นักวิชาการที่ทำตนเป็นคนซุ่มมคม รู้อะไรหรือไม่รู้อะไร ก็นิ่งอมภูมิไว้ย่อมไม่สามารถทำให้ศาสตร์นั้นๆ ออกงามขึ้นได้ การแสดงสิ่งที่ตนรู้ด้วยวิธีพูดและเขียน หรือปฏิบัติงาน ตามความรู้อย่างดี จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์กันขึ้น ตัวเราเองจะได้รู้ตัวว่า เรารู้อะไรและ ไม่รู้อะไรเพื่อปรับปรุงตนต่อไป

4

สามารถนำหลักวิชาไปประยุกต์ใช้ได้

กระบวนการทางวิชาการนั้นเมื่อบุคคลใดได้รับรู้เอาหลักวิชา ไว้ได้แล้ว นำมาคิดนำมาใคร่ครวญ แสดงออกปรับปรุง และ ต้องนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ไม่น่าจะดำรงตนเป็น “ครุฑมวย” อยู่ตลอดเวลา คือบอกเขาได้แต่ตนเองทำไม่ได้ หรือเป็น นักวิชาการเหนือเมฆลอยล่องอยู่ให้ลงมาเดินครั้งใดก็ล้มลุกคลุกคลาน ข้าพเจ้าเชื่อว่า วิชาการที่แท้จริงนั้นมีใช้สิ่งที่เพื่อน แต่เป็นทุกอย่างที่เกี่ยวข้องอยู่กับชีวิตนี้เอง

5

มีความจับใจ และคล่องตัว

วงวิชาการนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งในแง่สาระของ ศาสตร์และกระบวนการ นักวิชาการจึงต้องมีความจับใจ ที่จะรับและปรับตัว สามารถสังเกตและเข้าถึงความเปลี่ยนแปลง นั้นๆ ทั้งนี้มิได้หมายความว่า ให้นักวิชาการมีลักษณะ คล้ายจิ้งจอกที่เปลี่ยนสีกายไปตามสีผาผืน แต่ต้องการ ให้เข้าใจว่า คนที่มีความสนใจวิชาการอย่างแท้จริง ต้องสามารถรับสิ่งใหม่มาปรับใช้กับสิ่งที่เก่าที่มีอยู่ได้ หากไม่แล้วก็เป็นดังที่ ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อาชาวอรุณ ได้เคยตั้งชื่อไว้ว่า “นักวิชาการที่อมะลือ”

6

ไม่คิดอึดตา

นักวิชาการที่แท้ย่อมไม่หลงตนเอง ย่อมมีใจกว้างพร้อมรับ คำวิจารณ์ และมีความบริสุทธิ์ใจในการวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น นักวิชาการเทียม มักติดยึดอยู่กับความเชื่อของตน ใครคัดค้าน ขัดแย้งคนนั้นผิด บางคนมีพรสวรรค์ในการทำให้อุสสนทนา มีความรู้สึกว่าตนโง่งออย่างที่สุด จนไม่อยากจะไปคุยกับ นักวิชาการคนนั้นอีกต่อไป แต่นักวิชาการที่แท้ต้องทำให้ อุสสนทนาเกิดความคิดว่าตนยังไม่วู้ (ต่างกับโง่งอ) เกิดความรู้สึก สนุกสนานอยากจะรู้ต่อไป ข้าพเจ้าเคยมีโอกาสดำเข้าไป นั่งฟังนักวิชาการแท้ๆ เขาถกเถียงกัน ข้าพเจ้ารู้สึกทันทีว่า ข้าพเจ้ายังไม่รู้อะไรอีกมาก ข้าพเจ้าสนุกที่ได้ฟังเขาถกเถียงกัน โดยชี้เหตุผลอย่างเอาเป็นเอาตาย แต่ไม่โกรธกัน ข้าพเจ้า ประทับใจบุคลิกภาพของประธานคณะกรรมการซึ่งเฉียบขาด แต่อ่อนน้อมถ่อมตน เขาเป็นแบบอย่างที่ดีของนักวิชาการ ที่ไม่หลงติดอึดตา

7

มีคุณธรรมของนักวิชาการ

นักวิชาการที่แท้นอกจากจะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแล้ว ยังเป็นผู้ที่มี ศรัทธาต่อเพื่อนมนุษย์ ชี้อตรง ฉลาด และยุติธรรม เขาจะไม่ใช้วิชาการเพื่อสนองตัณหาทางอำิสและตำแหน่ง หากแต่ใช้วิชาการเพื่อการสร้างสรรค์อย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่วนรวม นักวิชาการที่แท้จริงขายตัวไม่ได้เด็ดขาด ไม่เป็นสมุนของผู้มีอำนาจ และไม่ทำตนน่าอัปยศด้วยการเป็น คนประจบสอพลอ

ข้าพเจ้าขอเขียนอย่างย่อๆ เพียงแค่นี้ ขอฝาก ข้อเตือนใจว่า **ความรู้ และความคิด** นั้นเหมือนสายน้ำ เมื่อเรารับเอามาแล้ว ต้องให้ไหลเวียนเพิ่มเติมพล้งอยู่เรื่อยๆ และถ่ายทอดออกไปสู่ผู้อื่นให้เขาได้รับและลิ้มรสจนชื่นใจ นักวิชาการใดก็ตามเรียนรู้มาแค่ไหนก็หยุดอยู่แค่นั้น นิ่งอยู่ ก็จะเป็นน้ำเน่า ใครเล่าอยากจะเป็นบัณฑิตน้ำเน่าเช่นนั้น

ภาพลักษณ์ของนักวิชาการ

.....

ตามความคิดของผู้เขียน นักวิชาการก็คือมนุษย์ธรรมดาคนหนึ่ง ยังเป็นผู้รู้แจ้งเห็นจริงมากเท่าใด ก็ยังมีความเป็นธรรมชาติธรรมดา ปราศจากการเสแสร้งมากขึ้นเท่านั้น บุคลิกภาพของวิชาการที่แท้ย่อม มีความกลมกลืนกับกลุ่มชนในสังคมที่เขาอยู่ มีคำพูดที่ซื่อ ตรงไปตรงมา และมีท่าทางเป็นกันเอง ไม่ทำตัวแปลกแยกและถือเขาถือเรา

ภาพลักษณ์ของนักวิชาการมิใช่รูปร่าง และจริตกิริยา ซึ่งเป็นเพียงหน้ากากและขาดปฏฐาน แต่ความเป็นนักวิชาการนั้นดูได้จากการแสดงออกของเขา คือ การพูดการเขียนแสดงความคิด ตลอดจน การแสดงจุดยืนที่มั่นคงมีหลักการ

คนที่เป็นนักวิชาการไม่จำเป็นต้องเป็นนักพูด คนที่พูดคล่อง พูดมาก พูดนาน พูดตลก พูดแรง พูดเร็ว พูดส่อเสียดประชดประชันได้เก่ง น่าจะเป็น นักการเมือง หรือนักขาย มากกว่าเป็นนักวิชาการ ใครจะมีวุฒิบริญญาสูงส่ง ลึกเพียงไหนนั้นไม่สำคัญ เวลาเขาพูด พูดแล้วผู้ฟังจับความคิดได้ลึกซึ้ง เข้าใจดีหรือเปล่า สารที่พูดมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา และ ความต้องการของกลุ่มชนที่ฟังเพียงใด การพูดได้แสดงว่าเขามีหลักการ และเหตุผลที่มั่นคงแน่นอนหรือไม่ และที่สำคัญที่สุดก็คือ เมื่อนักวิชาการพูด เขามีความเป็นกลางและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เขาพูดวิพากษ์วิจารณ์ เพียงใด

เพียงการพูดต่อสาธารณชนเพียงครั้งเดียว ภาพลักษณ์ของ นักวิชาการก็จะก่อสานครูรอยขึ้น ถ้าเขาพูดบ่อยครั้งในหลายเรื่องกับหลาย กลุ่มชน ภาพลักษณ์ของเขาก็จะแจ่มชัดขึ้นตามลำดับ การพูดจะแสดง ความคิด หลักการและลักษณะธาตุแท้ของเขาสามารถสร้างความชื่นชม และความดูหมิ่นดูแคลนได้อย่างชะงัด นักวิชาการจึงต้องมีสติและ ใช้ปัญญาในการแสดงความรู้ และความคิดของตน มีความสุภาพอ่อนน้อม และมีความมั่นใจในตนเอง

นักวิชาการไม่มีสิทธิ์ที่จะพูดละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น ไม่มีสิทธิ์ที่จะตำราดผู้คนที่พรรณณะแตกต่างไปจากตน และในเวลาเดียวกัน ก็ต้องไม่พูดประจบสอพลอหรือยกยอคนที่ตนชื่นชอบ เพื่อให้ได้มา ซึ่งประโยชน์ ยศ และอำนาจของตนเอง นักวิชาการมีสิทธิ์ที่จะแสดงความคิด ความเห็นในทางคัดค้านต่อต้าน สนับสนุน ผลักดัน ยกย่องด้วยหลักการเหตุผล และพื้นฐานความรู้ที่มั่นคง นักวิชาการจึงต้องใช้หลักวิชาการ ไม่ใช่อารมณ์ และไม่หลงตนเอง

ในแง่ของการเขียน การแสดงความรู้ความคิดของตนเองออกเป็น ลายลักษณ์อักษรนั้นยิ่งมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการสื่อสารความคิด โดยผู้ให้สารและผู้รับสารมีโอกาสน้อยที่จะได้พบกันและซักถามข้อสงสัย ซ้ำกันและกัน นอกจากนั้นตัวหนังสือยังอยู่ยงยืนนานให้ผู้อ่านได้ทบทวน ซ้ำแล้วซ้ำเล่า หรือมีเวลานั้นก็อ่านครั้งเดียวแล้ววางทิ้ง

นักวิชาการบางคนมีความรู้และความคิดที่สูงส่งลึกซึ้งมาก แต่เขียนไม่ได้ ไม่ชอบเขียน บางครั้งไม่มั่นใจว่าจะเขียนให้คนอื่นเข้าใจได้ อันตรายยิ่งกว่านั้นก็คือ มีนักวิชาการที่ไม่ค่อยรู้จักจริง ชอบบลอกเลียนผู้อื่น แต่เขียนแสดงความคิดออกมาได้เก่งมาก แต่งตำราออกมาได้ปีละหลายเล่ม เขียนบทความความค่าคนอื่นได้สะใจ เข้าตำราว่าคนรู้ไม่ค่อยเขียน และคนเขียน ไม่ค่อยรู้ เรื่องจึงยุ่งๆ อยู่ในทุกวันนี้

วิธีเขียนและภาษาเขียนในบทความและผลงานต่างๆ สามารถสร้างภาพลักษณ์ให้นักวิชาการได้ ขอให้ท่านลองนึกถึง ศาสตราจารย์ ดร. นิธิ เอียวศรีวงศ์ ศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงสุริยา รัตนกุล ศาสตราจารย์จำนงค์ ทองประเสริฐ ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ณ นคร ศาสตราจารย์ ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช ก็พบว่า ภาพลักษณ์ที่เรานึกถึงนักวิชาการแต่ละท่านมีความแตกต่างกันไป ความรู้สึกที่มีต่อนักวิชาการดังกล่าวก็แตกต่างกันด้วย

สังคมไทยกำลังเฟื่องเลี้ยงนักวิชาการอยู่มาก มีคำกล่าวอยู่เสมอว่า นักวิชาการนั้นเก่งแต่ทฤษฎี ปฏิบัติไม่เป็น ดีแต่เขียน ดีแต่พูด แต่ถ้าให้ลงมือทำก็เหลว พวกนักวิชาการเป็นพวกที่เพ้อฝัน อยู่บนหอคอยงาช้าง (ดูๆ) นักวิชาการดีแต่วิจารณ์คนอื่น เป็นพวกเอาชีปากฝรั่งมาพูด ไม่รู้จักความเป็นจริงในสังคมไทยนักวิชาการจึงกลายเป็นกลุ่มชนอีกพวกหนึ่งที่สังคมยังลังเลว่าจะยอมรับหรือไม่ยอมรับ เป็นหน้าที่ของคนในวงวิชาการ จะต้องแสดงให้เห็นว่านักวิชาการเป็นคนที่มีการ เหตุผล ที่มั่นคง ยึดหยุ่น และปฏิบัติได้จริง

คาถาของการสร้างภาพลักษณ์ ก็คือ ก่อนที่จะหวังให้ผู้อื่นมองตัวเราอย่างไรนั้น เราต้องรู้จักมองตัวเองแล้วฝึกหัดอบรมตนเองเสมอ

- เราต้องรู้จักหรือเปล่า ถ้าไม่รู้ เร่งหาความรู้
- เรารู้กว้างหรือเปล่า ถ้ารู้แคบ รีบค้น ศึกษา สนทนาจากแหล่งความรู้ทุกทาง
- เรารู้จักซึ่งหรือเปล่า ถ้ารู้อะไรตื่นๆ จงหัดจับประเด็นสำคัญและเจาะจงศึกษาองค์ประกอบ ปัจจัย และกระบวนการของสิ่งนั้นให้ทะลุปรุโปร่ง
- เมื่อรู้แล้ว คิดตรองรอบทวนด้วยสติปัญญา แล้วจึงแสดงออก
- เราแสดงออกได้หรือไม่ ถ้ายังไม่ได้ จงพยายามฝึกหัด ฝึกบรื้อ และฝึกฝนการฟังให้มากขึ้น เพื่อจะได้พูดเป็น อ่านให้มากขึ้น เพื่อจะได้เขียนเป็น และสื่อสารความรู้ได้

บุคคลกระทำสิ่งใดเช่นไร ย่อมได้รับผลของการกระทำนั้นไม่มีใครเสแสร้ง และปลอมแปลง เป็นนักวิชาการได้ สาธารณชนที่ฟังและอ่านผลงานความคิดของเขาจะเป็นผู้กำหนดว่าเขาเป็นนักวิชาการที่แท้หรือเทียม

ของสร้างภาพลักษณ์ให้แก่ตนเองเพื่อเป็นนักวิชาการแท้เกิด ภาพลักษณ์ที่แสดงความเป็นธรรมชาติ ธรรมดา มีหลักเกณฑ์ และกลมกลืนกับกลุ่มคนรอบข้าง นักวิชาการที่ดี มีค่ามากกว่านักวิชาการที่เด่นและดัง เพราะเขาจะเป็นเสมือนต้นน้ำลำธารที่สงบขึ้นเย็น จะอยู่บนดงดอยห่างไกลสักเพียงไหน ก็ได้หลังสายชลออกสู่ไร่นาและบ้านเมืองจนหล่อเลี้ยงชีวิตคนได้อย่างไม่ขาดสาย นักวิชาการที่ดีแท้ จึงเป็นขุมปัญญา ที่แผ่แผ่ความคิดและวิชาแก่ปวงชนอย่างไม่หยุดยั้งเช่นกัน ภาพลักษณ์ของนักวิชาการตามนัยทางพระพุทธศาสนาจึงต้องเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เป็นกัลยาณมิตร ที่คนรุ่นเยาว์อยากอยู่ใกล้ชิดด้วยรักสนิทและไว้วางใจ

รายงานการวิจัย

ตัวแปรส่งเสริมการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมคณะเทคนิคการสัตวแพทยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The Supporting Variables of Being Honour Graduates of Faculty of Veterinary Technology of Kasetsart University

หทัยกาญจน์ ลูกฟัก

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาตัวแปรส่งเสริมการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมคณะเทคนิคการสัตวแพทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตัวอย่างในการวิจัยคือ บัณฑิตของคณะเทคนิคการสัตวแพทยที่ได้รับเกียรตินิยมอันดับ 1 และอันดับ 2 ประจำปีการศึกษา 2553 – 2557 รวม 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาและการจัดกลุ่มตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

ตัวแปรส่งเสริมการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมคณะเทคนิคการสัตวแพทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย (1) ด้านลักษณะส่วนตัว ซึ่งประเด็นที่มีผลต่อการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมมากที่สุด ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยม ส่วนประเด็นที่มีผลต่อการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมน้อยที่สุด ได้แก่ การแต่งกาย (2) ด้านวิธีการเรียน แบ่งเป็นช่วงเรียนและช่วงสอบ โดยในช่วงเรียนนั้น ประเด็นที่มีผลต่อการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมมากที่สุด ได้แก่ ความสามารถในการฟังและการจับประเด็นความรู้ ส่วนประเด็นที่มีผลต่อการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมน้อยที่สุด ได้แก่ การแบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของทางคณะหรือมหาวิทยาลัย และช่วงสอบ ประเด็นที่มีผลต่อการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมมากที่สุด ได้แก่ เทคนิคการทำข้อสอบ ส่วนประเด็นที่มีผลต่อการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมน้อยที่สุด ได้แก่ การนำข้อผิดพลาดไปปรับปรุงแก้ไข

คำสำคัญ : ตัวแปรส่งเสริม บัณฑิตเกียรตินิยม คณะเทคนิคการสัตวแพทย

ABSTRACT

This study was a qualitative research conducted by an in-depth interview. The objective of this study was to investigate the supporting variables of being honour graduates at Faculty of Veterinary Technology, Kasetsart University. The sample of this study consisted of 25 graduates who achieved First and Second Class Honours at Faculty of Veterinary Technology, Kasetsart University in academic year period of 2010-2014. The instrument was an in-depth interview form. Data were collected by the researcher. Qualitative data were analyzed through content analysis and theme analysis.

The results of this study indicated as follows:

The supporting variables of being honour graduates at Faculty of Veterinary Technology, Kasetsart University consisted of (1) personal characteristics; an item with the highest effect of being honour graduates was emphasis on being honour graduates and an item with lowest effect was dressing, (2) learning method, classified by study and examination period; for study period, an item with highest effect was listening skills and determining main idea and an item with lowest effect was time allocation of participating in faculty or university activities, and for examination period, an item with the highest effect was technique for taking an examination and an item with lowest effect was revision and improvement of mistake.

Keywords : Supporting variables, honour graduates, Faculty of Veterinary Technology

บทนำ

คณะเทคนิคการสัตวแพทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างศักยภาพของบัณฑิตให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยการกำหนดเป้าประสงค์ในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานทั้งนี้ในแต่ละปีก็จะมีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและได้รับเกียรตินิยมอันดับ 1 และอันดับ 2 เป็นประจำทุกปีแต่สำหรับในช่วงระหว่าง 5 ปีการศึกษาที่ผ่านมา มีบัณฑิตที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับดีถึงดีมาก และได้รับเกียรตินิยมอันดับ 1 และอันดับ 2 เพิ่มขึ้นจำนวนมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นสถิติที่บัณฑิตได้รับเกียรตินิยมมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา ทั้งนี้หากคณะเทคนิคการสัตวแพทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สามารถพัฒนานิสิตให้มีศักยภาพที่อยู่ในเกณฑ์ปกติ ให้มีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สูงขึ้นได้เป็นประจำทุกปี ก็จะเป็นการยกระดับความสามารถของบัณฑิตให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ตลอดจนการแข่งขันเมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) ในปี พ.ศ.2558 ได้อย่างดีเยี่ยม

Bower and Hilgard (1981, p. 11) อธิบายว่า การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้กระทำ หรือการเปลี่ยนแปลงโอกาสในการเกิดพฤติกรรม ณ สถานการณ์หนึ่งๆ อันมีเหตุผลผลจากการมีประสบการณ์ซ้ำในสถานการณ์นั้นๆ ของผู้แสดงพฤติกรรม Chance (2003, pp. 41-44) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ และด้วยเหตุที่การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้นการเรียนรู้จึงวัดได้จากการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมซึ่งมีหลายวิธี เช่น การวัดจากการลดลงของความผิดพลาด (reduction in

error) การวัดจากรูปแบบของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น (topography of behavior) การวัดจากความเข้มข้นของพฤติกรรม (intensity of behavior) การวัดจากความเร็วของการเกิดพฤติกรรม (speed) การวัดจากการเปลี่ยนแปลงที่แฝงอยู่ภายใน (latency) และการวัดจากความถี่ของการเกิดพฤติกรรม (frequency) เป็นต้น

Kelly (2001, p. 1) ให้คำจำกัดความของการเรียนรู้ไว้อย่างง่ายว่า การเรียนรู้เป็นการได้มาซึ่งความรู้และทักษะใหม่ๆ และเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือแนวโน้มของพฤติกรรมที่มีลักษณะค่อนข้างถาวร ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนรู้แสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกัน

คณะเทคนิคการสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เดิมคือโรงเรียนสัตวแพทย์ กรมปศุสัตว์ โดยในขณะนั้นได้เริ่มจัดการเรียนการสอนในระดับอนุปริญญา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 ต่อมาในปี พ.ศ. 2529 คณะรัฐมนตรีมีมติให้พิจารณาโอนสถาบันการศึกษาที่สังกัดหน่วยงานภายนอกกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งโรงเรียนสัตวแพทย์ กรมปศุสัตว์ ได้เข้าเป็นสถาบันสมทบของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2534 ตามมติสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ในการประชุมสภา ครั้งที่ 12/2534) โดยได้ปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นระดับปริญญาตรี สาขาเทคนิคการสัตวแพทย์ และในปี พ.ศ. 2536 สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีมติรับรองหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคนิคการสัตวแพทย์ และได้เปิดสอนนิสิตรุ่นแรกในปีการศึกษา 2536 จวบจนปัจจุบันคณะเทคนิคการสัตวแพทย์ มีบัณฑิตแล้วจำนวน 18 รุ่น รวมจำนวน 519 คน คณะเทคนิคการสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “สถาบันชั้นนำด้านการตรวจวิเคราะห์และการพยาบาลสัตว์” และมีภารกิจคือ “มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาเทคนิคการสัตวแพทย์ ที่มีความรู้ความสามารถเป็นเลิศทางวิชาการเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม ผลิตงานวิจัยทางด้านการชันสูตรโรค การตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการในระดับสากลหรืออ้างอิงได้ ตลอดจนด้านการพยาบาลสัตว์ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ชี้นำและสร้างความเข้มแข็งสู่สังคม ทำนุบำรุงและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศ มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คล่องตัว โปร่งใสและตรวจสอบได้ (รายงานประจำปี คณะเทคนิคการสัตวแพทย์, 2533, หน้า 1-4)

และหากพิจารณาแล้วจะพบว่า สายงานด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาเทคนิคการสัตวแพทย์ เริ่มเป็นที่แพร่หลายในประเทศไทยมากขึ้น ประกอบกับการที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) ซึ่งการแข่งขันในตลาดของโลกเสรีก็จะมีเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม และเป็นการเพิ่มศักยภาพของบัณฑิตคณะเทคนิคการสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้มีคุณภาพ และความสามารถ ให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่คณะจะต้องเตรียมความพร้อมและยกระดับความสามารถของบัณฑิตให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและพร้อมสำหรับการแข่งขันกับสถาบันอื่นๆ มากขึ้น

โดยผลการวิจัยครั้งนี้ จะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน และปรับปรุงการเรียนการสอนของคณะ ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นปัจจัยเสริมหรือแนวทางสำหรับพฤติกรรมกรเรียนเพื่อให้เป็นบัณฑิตเกียรตินิยมของคณะเทคนิคการสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำหรับรุ่นต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาตัวแปรส่งเสริมการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมคณะเทคนิคการสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สรุปผลการวิจัย

ตัวแปรส่งเสริมการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมคณะเทคนิคการสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย

1. ด้านลักษณะส่วนตัว ได้แก่

1.1 การไม่ได้ตั้งความหวังกับการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยม เพราะยังต้องปรับตัวกับการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย

1.2 การให้ความสำคัญกับการคบเพื่อน เพราะเพื่อนจะเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านการเรียน ชักชวนกันเรียน และการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข

1.3 ให้ความสำคัญกับการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยม เพราะจะทำให้ตัวเองและพ่อแม่ภูมิใจ รวมทั้งยังเป็นใบเบิกทางในการสมัครงานหรือการศึกษาต่อ

1.4 หากคะแนนสอบไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ต้องอย่าเสียใจ พยายามให้กำลังใจตัวเองและเริ่มต้นใหม่ พยายามทำให้ดีขึ้นกว่าเดิม

1.5 การแต่งกายให้ถูกต้องตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ เพราะเป็นภาพลักษณ์ที่ดีทั้งของตัวเองและทางมหาวิทยาลัย

1.6 จะไม่รู้สึกกดดันตัวเองถ้าผลการเรียนออกไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้

2. ด้านวิธีการเรียน แบ่งเป็น ช่วงเรียน ได้แก่

2.1 มีการวางแผนการบริหารเวลาโดยการทำปฏิทินการอ่านหนังสือและการทำกิจกรรมไว้ล่วงหน้า

2.2 มีเทคนิคในการเรียน คือ จะไม่ติดต่อด้านหรือคิดลบกับวิชาที่เรียน เข้าห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีสมาธิกับการสอนของอาจารย์ งดเว้นการทำกิจกรรมใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน พยายามสรุปประเด็นหรือใจความสำคัญของเนื้อหาที่เรียนในแต่ละคาบ สอบถามอาจารย์ผู้สอนทันที หากมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจ ทำ Mind map สรุปเนื้อหาและหมั่นทบทวนอย่างสม่ำเสมอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนเพิ่มเติม เพื่อเติมเต็มเนื้อหาที่อาจขาดหายไป

2.3 รู้จักการแบ่งเวลาให้เป็นโดยเข้าร่วมกิจกรรมของทางคณะหรือของมหาวิทยาลัยตามปกติ และถ้ามีเวลาว่าง ก็ต้องอ่านหนังสือเพื่อทบทวน

2.4 วางแผนอ่านหนังสือบทเรียนก่อนการเรียนแบบคร่าวๆ ก่อน และตั้งใจฟังตอนที่อาจารย์สอนในห้องเรียนให้เต็มที่ และหากไม่เข้าใจเนื้อหาส่วนใดก็จะสอบถามจากอาจารย์ผู้สอน

2.5 ให้ความสำคัญกับการจัดกลุ่มตัวกับเพื่อน เพราะคิดว่า จะช่วยให้มีการแบ่งปันความรู้ และเพิ่มเติมเนื้อหาที่อาจขาดหายไป อีกทั้งยังเป็นการช่วยทบทวนความรู้ของตนเองด้วย

2.6 ตั้งใจฟังที่อาจารย์สอนและพยายามหาความเชื่อมโยงของเนื้อหารายวิชา และหากมีประเด็นใดที่สงสัยหรือไม่เข้าใจ ก็จะสอบถามอาจารย์ผู้สอน

2.7 สามารถแยกแยะปัญหาส่วนตัว โดยไม่ให้มามีผลกระทบกับเรื่องเรียน เพราะการเรียนถือว่าเป็นหน้าที่หลัก

ช่วงสอบ ได้แก่

2.8 มีการเตรียมตัวก่อนสอบ คือ รวบรวมและตรวจสอบเอกสารการสอนให้ครบถ้วน ทำตารางการอ่านหนังสือให้สัมพันธ์กับวันสอบ โดยอ่านจากเนื้อหาที่ตนเองสรุปไว้ รวมทั้งเอกสารหรือตำราอย่างน้อย 1 รอบก่อนการสอบ การอ่านเนื้อหาเพื่อเตรียมตัวสอบนั้น ต้องอ่านให้ครบทุกรายวิชาก่อนการสอบจริง 1 สัปดาห์ และให้ลองพูดด้วยปากเปล่าดูว่าจดจำเนื้อหาได้ครบถ้วน

2.9 มีเทคนิคการทำข้อสอบ คือ จะทำการวิเคราะห์รูปแบบหรือเทคนิคการออกข้อสอบและการให้คะแนนของอาจารย์แต่ละท่านว่า

เป็นอย่างไร เพื่อจะได้ปรับปรุงแบบการทำข้อสอบให้ตรงกับอาจารย์ผู้ออกข้อสอบนั้น ตั้งใจทำข้อสอบ หากมีเวลาเหลือให้ทบทวนก่อนการตัดสินใจออกจากห้องสอบ เทคนิคการทำข้อสอบแบบปรนัย คือ ให้ทำข้อสอบแบบเรียงข้อ ถ้าข้อไหนทำไม่ได้ให้ข้ามไปก่อน เนื่องจากอาจมีข้อมูลในการทำข้อสอบในข้อถัดไป เทคนิคการทำข้อสอบแบบอัตนัย คือ ให้เลือกทำข้อที่ง่ายและทำได้ไว้ก่อน พิจารณาว่าจุดประสงค์ของข้อสอบนั้นต้องการอะไร และตอบให้ตรงประเด็นที่โจทย์ถาม ส่วนข้อที่ไม่ทราบคำตอบให้พยายามตอบโดยให้มีความสัมพันธ์กับความรู้หรือความเข้าใจของตัวเอง ห้ามเว้นว่างไว้เด็ดขาด

2.10 มีการนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไข คือ จะกลับมาพิจารณาสำรวจตนเอง เพื่อหาข้อผิดพลาด แล้วนำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าเดิม

อภิปรายผล

เป็นการอภิปรายผลตามข้อค้นพบจากงานวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูล พบว่า ตัวแปรส่งเสริมการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมคณะเทคนิคการสัตวแพทย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประกอบด้วยคุณลักษณะด้านต่างๆ จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะส่วนตัว และวิธีการเรียน แบ่งเป็นช่วงเรียนและช่วงสอบ โดยลักษณะส่วนตัวประกอบด้วยการตั้งความหวังกับการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยม การคบเพื่อน การให้ความสำคัญกับการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยม การคาดหวังกับผลการเรียน การแต่งกาย การรู้จักแก้ไขความรู้อีกครั้ง และด้านวิธีการเรียน ช่วงเรียนประกอบด้วย การทำกิจกรรมระหว่างเรียน เทคนิคการเรียน การแบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของทางคณะหรือมหาวิทยาลัย การวางแผนในการอ่านหนังสือ การจัดกลุ่มตัวกัน ความสามารถในการฟังและการจับประเด็นความรู้ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคระหว่างที่ศึกษา ส่วนช่วงสอบ ประกอบด้วย การเตรียมตัวก่อนสอบ เทคนิคการทำข้อสอบ การนำข้อผิดพลาดไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ บุษปวนิช (2542) ที่ศึกษาลักษณะของบัณฑิตเกียรตินิยมมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในด้านลักษณะส่วนตัว ด้านวิธีการศึกษา และด้านคุณสมบัติในการปฏิบัติงาน ซึ่งพบว่าบัณฑิตเกียรตินิยม มีลักษณะส่วนตัว 6 ด้าน คือ ด้านภาษามีความสามารถในการฟังและจับประเด็นได้ตรงความหมายระดับมาก ด้านความประพฤติมีความซื่อสัตย์มีดีจะมากที่สุด ด้านรสนิยมเป็นผู้รักษาความสะอาดเรียบร้อยและแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะมาก ด้านการมีความคิดวิจารณ์ญาณเป็นผู้มีความคิดรอบคอบมีเหตุผลมาก ด้านรักความก้าวหน้าเป็นผู้มีความใฝ่รู้ สนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ สำหรับวิธีการศึกษา บัณฑิตเกียรตินิยมมีการเตรียมตัวและการสอบเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ลักษณะและวิธีการอ่านเอกสารการสอนและมีการวางแผนการเรียนเป็นอันดับสุดท้าย

บรรณานุกรม

- จรัล พูลสงวน. (2539). วิธีการศึกษาด้วยตนเองของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เบญจวรรณ บุษปวนิช. (2542). การศึกษาลักษณะของบัณฑิตเกียรตินิยมมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชวิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รายงานประจำปีคณะเทคนิคการสัตวแพทย์.(2533). คณะเทคนิคการสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพฯ. หน้า 1 – 4
- สงวน สุทธิอรุณเลิศ. (2529). ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต.
- สร้อยตระกูล (ตวันวานนท์) อรรถมานะ. (2545). พฤติกรรมองค์การ: ทฤษฎีและการประยุกต์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Bower, H. & Hilgard, E. R. (1981). Theories of learning. (5th ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice - Hall.
- Kelly, K. T. (2001). Learning theory and epistemology. Retrieved March 31, 2008, from <http://www.hss.cmu.edu/philosophy/Kelly/papers/learnreview. Pdf>

2. เมื่อศึกษาตัวแปรส่งเสริมการเป็นบัณฑิตเกียรตินิยมคณะเทคนิคการสัตวแพทย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านวิธีการเรียนพบว่า บัณฑิตเกียรตินิยมมีการวางแผนอ่านหนังสือทบทวนก่อนการเรียนแบบคว่ำๆ ก่อน และตั้งใจฟังตอนอาจารย์สอนในห้องเรียนให้เต็มที่ และหากไม่เข้าใจเนื้อหาส่วนใดก็จะสอบถามจากอาจารย์ผู้สอน รู้จักการแบ่งเวลาให้เป็นโดยเข้าร่วมกิจกรรมของทางคณะหรือของมหาวิทยาลัยตามปกติ และถ้ามีเวลาว่าง ก็ต้องอ่านหนังสือเพื่อทบทวน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดกลุ่มตัวกับเพื่อน เพราะคิดว่าจะช่วยให้มีการแบ่งปันความรู้ และเพิ่มเติมเนื้อหาที่อาจขาดหายไป อีกทั้งยังเป็นการช่วยทบทวนความรู้ของตนเองด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัล พูลสงวน (2539) ซึ่งพบว่านักศึกษามีกระบวนการศึกษาด้วยตนเอง โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมกำหนดเป้าหมายการศึกษาตามแผนที่กำหนด และมีการติดตามและประเมินผลตนเองในระดับมาก รวมทั้งมีการอ่านเอกสารการสอนเมื่อคิดว่าพร้อม การพยายามหาส่วนที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันขณะศึกษาเอกสารการสอน การหาจำกัดความ หรือใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าและจดบันทึกหรือขีดเส้นใต้ไว้ และมีวิธีการศึกษาด้วยตนเองเพื่อผลสำเร็จในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชโดยในส่วนของนักศึกษาควรมีการปรับกิจกรรมประจำวัน การศึกษาตามสื่อที่มหาวิทยาลัยจัดให้ครบถ้วน ควรใช้เวลาในการศึกษาอย่างน้อยวันละ 1 - 2 ชั่วโมง ควรฝึกการควบคุมตนเอง ฝึกทักษะในการศึกษาด้วยตนเอง และควรมีโอกาสพบปะเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์ระดับชั้นปีของคณะเทคนิคการสัตวแพทย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ผลการเรียนที่ดี หรือการได้รับเกียรตินิยม
2. ผลการวิจัยที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของคณะเทคนิคการสัตวแพทย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาและทำวิจัยในเชิงปริมาณ เพื่อนำมาเสริมประกอบข้อมูลให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นความจริงมากขึ้น เพราะมีจำนวนบัณฑิตสำเร็จการศึกษามากขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในด้านการวางแผนกำหนดเชิงนโยบายของคณะเทคนิคการสัตวแพทย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการผลิตบัณฑิต ควรมีการทำวิจัยในสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสายวิทยาศาสตร์ สุขภาพ เพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาที่เป็นประโยชน์

กรณีศึกษา

รศ.ดร.ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์

บทนำ

กรณีศึกษาเป็นการสืบเสาะหาความจริงเชิงธรรมชาติรูปแบบหนึ่งที่มีมาก่อนวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ เป็นเครื่องมือวิจัยที่รู้จักกันดีในทางสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยา อย่างไรก็ตามการวิจัยกรณีก็พบในศาสตร์อื่นด้วย เช่น วิธีเชิงคลินิกของแพทย์ เทคนิคการปฏิบัติงานด้านสังคมของนักสังคมวิทยา เทคนิคการปรับปรุงพฤติกรรมของนักจิตวิทยา ตลอดจนเทคนิคการสอน การเสริมสร้างคุณลักษณะของครูและนักการศึกษา

Robert Stake (1995,i) กล่าวว่า กรณีศึกษาเป็นการค้นหาสาระที่มีความซับซ้อนภายในของกรณีหนึ่งๆ คำว่า “กรณี” ในที่นี้เป็นได้ทั้งที่เป็นหน่วยนับ เรื่องที่เราศึกษาหนึ่งหน่วย เช่น คนหนึ่งคน กลุ่มเด็กที่ขาดสารอาหารหนึ่งกลุ่ม ครูหนึ่งคน แม้แต่ไปไม่เพียงไปเดียว หรือหนึ่งระบบ เช่น หนึ่งโรงเรียน หนึ่งชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องมีความหมายของการเข้าไปศึกษา นักวิจัยต้องแสดงหรือชี้แจงอย่างมีเหตุผล ถึงคุณค่าที่คาดหวัง ผลของการศึกษาที่ได้คือ การบรรยายถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายในบริบทนั้น เห็นการเปลี่ยนแปลง เห็นความเกี่ยวข้อง ความเชื่อมโยง สามารถบรรยาย อธิบายอย่างมีเหตุผลทำให้การศึกษานั้นได้คุณค่าตามที่คาดหวัง

Robert K. Yin ให้ความหมายว่า กรณีศึกษาเป็นวิธีวิจัย เพื่อค้นหาความจริงเชิงประจักษ์ ใช้กระบวนการวิจัยเข้าไปตรวจสอบปรากฏการณ์ ในสภาพตามจริงของชีวิต ณ ขณะนั้นๆ นักวิจัยเข้าไปทำความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นในบริบทตามสภาพการดำเนินชีวิต ด้วยวิธีเก็บข้อมูลให้ได้ความจริงที่นำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้องตามคุณภาพของการวิจัย ข้อมูลที่ใช้ไม่จำกัดว่าจะจะเป็นข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ แต่ต้องเป็นข้อมูลที่ให้สาระความจริงที่ตรวจสอบได้ ทั้งนี้คุณค่าของการวิจัยกรณีจะเป็นความรู้ที่สร้างสรรค์ต่องานในสาขาหรือศาสตร์ตามเป้าหมายของนักวิจัยไม่ยิ่งหย่อนกว่าการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีที่ต่างออกไป งานวิจัยกรณีที่มีคุณภาพจะพบสาระความจริงที่มีลักษณะเด่น เช่น เข้าถึงวงจรชีวิตที่ซับซ้อนที่ครูสามารถจัดระบบการให้ความช่วยเหลือ และติดตามให้ความช่วยเหลือต่อเนื่อง คุณค่าที่ได้ชัดเจน คือ ครูเกิดการเรียนรู้และพร้อมเริ่มต้นให้ความช่วยเหลือและวิจัยกรณีต่อไป ขอเสนออีกตัวอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน หัวข้อการวิจัยแบบนี้ เรามักพบในรายงานของผู้บริหารโรงเรียน ชื่อ “ผลงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน” หากผู้บริหารใช้มโนทัศน์ของการวิจัยกรณีโรงเรียน ผู้บริหารจะพบความจริงที่ซ่อนอยู่ภายใต้ปรากฏการณ์ในบริบทของโรงเรียนตนเอง จะได้หลักฐานที่เป็นปรากฏการณ์ และบริบทที่มีความซับซ้อนเห็นไม่ชัดทำให้ตีความผิด

แต่นักวิจัยใช้เทคนิคสืบหาหลักฐานหลากหลายแหล่งที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาประมวลอธิบาย และสรุปให้เห็นสิ่งที่ค้นพบ คุณค่าที่ตามมาคือการพัฒนาที่ถูกประเดิม ถูกคน ถูกเวลา และสร้างแนวคิดเชิงเหตุผลที่จะเกิดระบบการพัฒนที่ยั่งยืน (Yin, 2003; 1- 17,33-39)

กล่าวโดยสรุป **กรณีศึกษา** เป็นกระบวนการวิจัยที่นักวิจัยใช้วิธีการเพื่อค้นหาความจริงที่หลากหลายจนสามารถเข้าถึงสภาพชีวิตจริงที่มีความซับซ้อนและเข้าถึงคุณลักษณะที่มีความหมาย เพื่อให้ได้คุณค่าการพัฒนาปัญญาและสร้างสรรค์ในศาสตร์ เอกสารนี้จึงมุ่งนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการศึกษกรณี โดยเน้นด้านการจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนและผู้ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การใช้คำจึงใช้คำว่ากรณีศึกษา หรือ กรณีศึกษา สำหรับคำว่ากรณีศึกษาที่เป็นสื่อการสอนจะไม่เกี่ยวข้องกับเอกสารนี้

ประเภทการวิจัยกรณีศึกษา

การวิจัยกรณีศึกษามีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับจุดหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา การออกแบบการศึกษาของนักวิจัยเอง ไม่มีแบบแผนกำหนดตายตัว นักวิจัยจะแสดงเจตนาของการค้นหาความจริงในเรื่องหนึ่ง ๆ ด้วยเหตุผลที่ตนกำหนด การจัดประเภทการวิจัยที่จะนำเสนอต่อไปนี้ เป็นการจัดแบ่งตามจุดหมาย 4 ประเภท ดังนี้

1. กรณีศึกษาแบบแสดงตัวอย่าง (Illustrative case studies)

เป็นประเภทศึกษาเพื่อบรรยาย บอกเรื่องราวด้วยการใช้เหตุการณ์และบริบทในกรณีศึกษา ผู้วิจัยต้องการสร้างความเข้าใจในเรื่องที่ผู้อ่านยังไม่คุ้นเคยด้วยหลักฐาน และใช้ภาษาที่สื่อเข้าใจง่าย

2. กรณีศึกษาเพื่อปฏิบัติการนำร่อง (Exploratory Case Studies)

เป็นการศึกษากรณีที่เกิดขึ้น เพื่อค้นหาแนวทางขยายการปฏิบัติ นักวิจัยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่ศึกษา สามารถระบุปัญหาวิจัยได้ชัดเจนและเลือกวิธีวัดผลการปฏิบัติก่อนที่จะลงไปดำเนินการเต็มรูปแบบ เช่น การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษของโรงเรียนซอยแอนด์เน็กซ์ด้วยการจัดกิจกรรมในห้องเสริมวิชาการตามรูปแบบโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จุดอ่อนที่ต้องระวังในการวิจัยนำร่อง คือ ข้อค้นพบจากกรณีศึกษาอาจทำให้นักวิจัยด่วนตีความสรุปผลที่จะลงในการปฏิบัติจริงได้ ดังนั้น การใช้ระเบียบวิธีกรณีจะช่วยให้นักวิจัยเก็บข้อมูลที่แสดงให้เห็นเป็นปรากฏการณ์และข้อมูลบริบท ก่อนการตีความ สรุปความจะต้องมีข้อมูลที่ตรง และเพียงพอ

3. กรณีศึกษาแบบสะสม (Cumulative Case Studies)

เป็นการศึกษาที่ให้สารสนเทศจากการประมวลข้อค้นพบจากหลายกรณีที่แตกต่างกัน ต่างพื้นที่ต่างเวลา หลักการพื้นฐานของการวิจัยแบบนี้ คือ ความรู้ที่ได้เป็นกลุ่มความรู้สะสมมาเรื่อยๆ สามารถอธิบายปรากฏการณ์ได้มากกว่ากรณีเดียวโดยไม่ใช้ทุนและเวลาอีก

ผู้เขียนขอเสนอตัวอย่างที่พบในระดับโรงเรียน เช่น “โครงการโรงเรียนรักการอ่าน” มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน (2) ให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดำเนินโครงการด้วยกิจกรรม 12 กิจกรรม รับผิดชอบโดย กรรมการ 5 ชุด การรายงานผลการปฏิบัติโครงการมักเรียกว่าการประเมิน เพื่อชี้แจงความสำเร็จและระบุแนวทางการพัฒนา สิ่งที่น่าจะปรากฏในรายงาน คือ การอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม เพราะความแตกต่างของกิจกรรม คือ เหตุผลของการทำให้เกิดโอกาสในการพัฒนาลักษณะสำคัญๆ ของการเป็นผู้รักการอ่านในขั้นสุดท้ายของโครงการ รายงานที่ปรากฏเป็นรายกิจกรรมหรืออาจจัดกลุ่มกิจกรรม นับเป็นกรณีศึกษาหนึ่งๆ การประมวลสารสนเทศจากหลายๆ ชิ้นของรายงานจะเกิดคุณค่าของผลที่ได้ เพราะนอกจากจะตอบคำถามถึงผลลัพธ์จากโครงการรักการอ่านเป็นอย่างไร (single set of outcomes) ยังสามารถย้อนกลับไปพิจารณาว่ากิจกรรมใดดี หรือเหมาะสม ผู้ตัดสินใจสามารถปรับกิจกรรมให้อยู่ หรือให้ไปอย่างมีเหตุผล รายงานการประเมินนี้ใช้วิธีการประเมินที่นำไปสู่คุณค่าการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ นี่ก็เป็นตัวอย่างของการศึกษากรณีด้วยการใช้วิธีการตามแนว ที่ Robert Stake ได้แนะนำไว้ (1995;15-20)

4. กรณีศึกษาเฉพาะลักษณะ (Critical Instance Case Studies)

เป็นการศึกษากรณีศึกษาที่มุ่งตอบคำถามที่เกี่ยวกับ เหตุ และผล นักวิจัยอาจเลือกกรณีมาศึกษา มากกว่าหนึ่งกรณีก็ได้ อาจมีจุดหมายเพื่อการค้นหาคำตอบที่สามารถอธิบายขยายความรู้ไปสู่กรณีอื่น ทั้งนี้ นักวิจัยจะชี้แจงความประสงค์ของตนเองและออกแบบให้ได้ผลตามที่ต้องการ

กรณีที่นักวิจัยนำมาศึกษามักมีคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกปฏิบัติการสำคัญบางอย่างแล้วว่ามีผลกระทบอะไร เพื่อตัดสินใจหลักเลี้ยวในครั้งต่อไป ขอเสนอตัวอย่างทั้งที่เป็นงานนอกการจัดการศึกษาและในสถานศึกษาดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 คลินิกแห่งหนึ่งต้องการตรวจสอบว่า เจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ในห้องที่มีสารเคมี ได้รับผลกระทบทางสมองหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้แทนที่จะใช้การสุ่มตัวอย่างคนจำนวนหนึ่งมาศึกษาผล แต่ผู้วิจัยกำหนดสถานที่ที่ได้จัดสภาพแวดล้อมตามข้อกำหนดอย่างถูกต้องแล้ว เช่น ความสะอาด คุณภาพอากาศ เป็นต้น การศึกษาเพื่อตอบคำถามว่า **ภายใต้รูปแบบความปลอดภัยของการจัดการเช่นนี้ ถ้าพบว่า คนในสถานที่นี้ได้รับอันตรายที่กระทบกับสมองน่าจะเป็นข้อสังเกตว่าปัญหาเช่นนี้น่าจะเกิดกับสถานที่อื่นๆ ได้ ระบบความปลอดภัยอาจไม่ปลอดภัยจริง การปรับปรุงแก้ไขในระบบน่าจะต้องทำอย่างเร่งด่วน**

ตัวอย่างที่ 2 เรื่องการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ผู้บริหารต้องการให้ปริมาณผลงานของการวิจัยในชั้นเรียนมีจำนวนมากขึ้น เพื่อให้ผลการประเมินภายนอกโรงเรียนจาก สมศ. ผ่านเกณฑ์ จากการประชุมผู้เกี่ยวข้องสรุปรูปแบบการอบรมที่น่าจะได้รับความร่วมมือ และได้ผลการอบรม มีการลงชื่อยืนยันความประสงค์และจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับการอบรม การวิจัยครั้งนี้ มีคำถามว่า ความสำเร็จที่ได้อธิบายด้วยหลักฐานอะไร ความสำเร็จที่ปรากฏมีอะไรเป็นปัจจัยของความล้มเหลวครั้งนี้ การวิจัยแบบนี้ เมื่อตั้งใจให้ได้คำตอบที่เน้นให้ได้สารสนเทศเพื่อการจัดครั้งต่อไป ผู้วิจัยย่อมต้องออกแบบที่จะตอบเหตุ-ผล มีตัวแปรครอบคลุมเหตุแห่งความสำเร็จและความล้มเหลวด้วยข้อมูลและหลักฐานที่ชัดเจนด้วยความตั้งใจของผู้วิจัยดังกล่าว การวิจัยเฉพาะกรณีเพื่อค้นหาเหตุผลในรูปแบบที่ถือเป็นสาระสำคัญจึงมีความเหมาะสมกว่าการตอบคำถามที่ไม่เชื่อมโยงปรากฏการณ์และบริบทที่มีความซับซ้อน

การออกแบบการวิจัยกรณี

หลังจากที่นักวิจัยตัดสินใจว่าจะทำกรณีศึกษาประเภทใด และระบุนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีแล้ว ก็จะมาถึงขั้นการออกแบบ **แบบการวิจัย**เป็นผังแสดงความคิดการสืบหาความจริง **เชื่อม**ความคิดเชิงตรรกะกับหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ระบุถึงข้อมูลที่ต้อไปเก็บ แล้วสรุปเพื่อตอบคำถามวิจัยที่กำหนดไว้ โดยทั่วไปการออกแบบวิจัยต้องเกิดปัญหาในกระบวนการคิดของนักวิจัยอย่างน้อย 4 ประการคือ

- อะไรคือคำถามวิจัยที่ต้องการศึกษา
- ข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้อง
- ข้อมูลอะไรที่จะต้องจัดเก็บ
- วิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร

กล่าวอีกนัยหนึ่ง **แบบวิจัย** คือ **พิมพ์เขียว**เพื่อการเริ่มต้นและดำเนินการต่อจนจบนั้น จุดตั้งต้นคือ ชุดของคำถามที่ต้องการคำตอบและสิ้นสุดเมื่อได้คำตอบครบตามที่ตั้งไว้ตรงจุดเริ่มต้น นักวิจัยต้องใช้หลักเหตุผล กำหนดปัญหาเชิงตรรกะ ที่ต้องการค้นหาคำตอบด้วยการสนับสนุนจากข้อมูลเชิงประจักษ์ภายในเงื่อนไขของบริบท

เนื่องจากธรรมชาติของการค้นหาความจริงจากกรณีศึกษา ไม่สามารถกำหนดหัวข้อที่มีความชัดเจนหรือเจาะจงถึงตัวแปรหรือวิธีการทั้งหมด การออกแบบจึงดูเหมือนว่ากำหนดขึ้นจากความรู้สึกหรือความพอใจ แต่อย่างไรก็ตาม Robert K. Yin (2003, 21-22) แนะนำหลักการออกแบบวิจัยกรณีศึกษาพื้นฐาน 5 ประการ ดังนี้

1. กำหนดคำถามวิจัย
2. กำหนดจุดหมายของการศึกษาที่ชัดเจน
3. เลือกหน่วยวิเคราะห์ด้วยเหตุผล
4. ใช้หลักเหตุผลเพื่อเชื่อมข้อมูลกับจุดหมาย
5. ค้นหาหลักเกณฑ์เพื่ออธิบายข้อค้นพบ

นอกจากหลักการพื้นฐาน 5 ประการแล้ว Yin ย้ำสิ่งที่สำคัญต้องแสดงไว้อย่างชัดเจน คือ กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี จุดหมายของการวิจัยบุคคล เป้าหมายที่เลือก วิธีการเก็บข้อมูลที่เลือก และความตั้งใจของการนำเสนอผลการวิจัยโดยเฉพาะระบุกลุ่มเป้าหมายผู้อ่านรายงานวิจัย

การดำเนินการวิจัย

Robert E. Stake, และ Robert K. Yin ได้เขียนตำราเกี่ยวกับการศึกษากฎและแนะนำเทคนิค เพื่อการจัดการและดำเนินการวิจัยให้เกิดความสำเร็จ เป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่1 ระบุคำถามวิจัย
- ขั้นที่2 เลือกกรณี และระบุข้อมูลที่ควรรวบรวม และเทคนิคการวิเคราะห์
- ขั้นที่3 เตรียมการเก็บข้อมูล
- ขั้นที่4 การเก็บข้อมูลภาคสนาม
- ขั้นที่5 ประเมินและวิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นที่6 เขียนรายงานวิจัย

ขั้นที่ 1 ระบุคำถามวิจัย

การวิจัยกรณีต้องเริ่มจากการสร้างเป้าหมายให้ชัดเจน นักเน้นจริงจังว่าต้องการอธิบายความซับซ้อนในปรากฏการณ์ของกรณีใด ใช้กลวิธีตั้งคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ หรือปัญหาที่ต้องการศึกษาและระบุวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้ชัดเจน

เป้าหมายในการศึกษากฎส่วนใหญ่เป็นโครงการ วัตถุ หรือ บุคคล หรือกลุ่มบุคคลหรือวัตถุภายในสิ่งที่ศึกษาซึ่งประกอบด้วยหน่วยย่อยๆ แต่ละอันแต่ละชิ้นอยู่อย่างเกี่ยวข้องกัน มีความสัมพันธ์ในลักษณะต่างๆ เช่น การเมือง สังคม ทางประวัติศาสตร์และประเด็นส่วนบุคคล เช่น ครอบครัว ประวัติการเจ็บป่วย สภาพโรคาพยาธิ สังคมกลุ่มบุคคล เป็นต้น ทำให้เกิดคำถามและเพิ่มความซับซ้อน นักวิจัยตรวจสอบวัตถุเป้าหมายในกรณีศึกษาเชิงลึกโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลากหลายวิธีเพื่อสังเคราะห์เป็นหลักฐานที่จะนำไปสู่ความเข้าใจกรณีศึกษาและตอบคำถามวิจัย

โดยปกติ การศึกษากรณีจะตอบคำถามวิจัยหนึ่งหรือหลายคำถามก็ได้ ซึ่งจะเริ่มด้วยการตั้งคำถาม "อย่างไร" หรือ "ทำไม" คำถามจะตั้งในขอบเขตของเหตุการณ์หรือสถานการณ์เงื่อนไขและความเกี่ยวข้องภายในโดยอาศัยกรอบทฤษฎี เพื่อช่วยให้การกำหนดเป้าหมายและสร้างคำถามที่ตรงเรื่องตรงประเด็น ทฤษฎีหลักที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยกรณีที่มีักพบเสมออยู่ 3 ทฤษฎี (Yin, 2003:31) คือ

(1) ทฤษฎีรายบุคคล (individual theories) เกี่ยวกับพัฒนาการของบุคคล พฤติกรรม ด้านพุทธิปัญญา บุคลิกภาพ การเรียนรู้และภาวะความบกพร่อง และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของผู้ที่เป็นเป้าหมายของการวิจัย เป็นต้น

(2) ทฤษฎีองค์กรหรือสถาบัน (Organizational theories) มักเน้นเกี่ยวกับเรื่องกฎระเบียบ โครงสร้างขององค์กร และบทบาทหน้าที่ หรือความเป็นเลิศของผลประกอบการ เป็นต้น

(3) ทฤษฎีสังคม (Social theories) จุดเน้นมักจะอยู่ที่การพัฒนาชุมชน พฤติกรรมกลุ่ม วัฒนธรรม หรือการเรียนรู้ของชุมชน เป็นต้น

นักวิจัยควรศึกษาทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องก่อน จะช่วยบอกว่าเรื่องทำนองนี้เคยมีการศึกษาและได้คำตอบแล้วในอดีตเป็นอย่างไร ช่วยให้นักวิจัยตั้งคำถามวิจัยที่จะได้คำตอบที่มีความชัดเจนละเอียดมีคุณค่ามากขึ้น

การบรรยายคำถามที่กำหนดด้วยความรอบคอบ เป็นจุดเริ่มต้นของการมองหาหลักฐานที่ต้องการ ช่วยตัดสินใจเลือกวิธีการวิเคราะห์ เลือกวรรณกรรมที่ทบทวน กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษากรณี และระบุกลุ่มเป้าหมายผู้อ่านรายงาน ที่กล่าวมานี้ล้วนเป็นแนวทางของการออกแบบการวิจัย การดำเนินการวิจัย และการนำเสนอรายงานต่อสาธารณชน เพื่อร่วมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่คุ้มค่าแก่การทำวิจัย

ขั้นที่ 2 เลือกกรณี ระบุข้อมูลที่ต้องรวบรวม และเทคนิคการวิเคราะห์

ในขั้นการออกแบบวิจัยกรณี นักวิจัยจะระบุวิธีที่ใช้เลือกกรณีชีวิตจริงหนึ่ง หรือหลายกรณี เพื่อตรวจสอบเชิงลึกและเลือกเครื่องมือและวิธีการรวบรวมข้อมูล ถ้าเลือกที่จะใช้หลายกรณี แต่ละกรณีต้องได้รับการปฏิบัติเป็นรายกรณีก่อน แต่ละกรณีก็มีฐานะเป็นกรณีเดี่ยว ผลสรุปจะเกิดจากการสังเคราะห์สารสนเทศของรายงานแต่ละกรณี

การเลือกกรณีที่จะศึกษา ต้องเลือกอย่างรอบคอบและตรวจสอบทางเลือกที่หาข้อมูลความจริงได้อย่างรอบคอบด้วยเครื่องมือวิจัยและวิธีการที่ถูกต้องเพื่อเพิ่มคุณภาพของการวิจัย การพิจารณาอย่างรอบคอบจะให้นักวิจัยมองเห็นขอบเขตที่ครอบคลุมกรณีทีเลือกศึกษา ตัดสินใจดำเนินการอย่างเหมาะสม

Team NAMO Project

โรงเรียนแม่ตืนวิทยา
ตำบลแม่ตืน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน รหัสไปรษณีย์ ๕๑๑๑๐

ปฐมบท ปรัชญาการณ

สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นชุมชนชนบท อยู่ร่วมกันแบบญาติพี่น้องและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อาชีพหลักของชุมชน คือ เกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธประเพณี/ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีทำบุญวันเข้าพรรษาและออกพรรษา ประเพณีทำบุญทอดผ้าป่า ทอดกฐิน ประเพณีลอยกระทง มีโบราณสถานเก่าแก่ที่เป็นที่เคารพสักการะของบุคคลทั่วไป คือ วัดบ้านปาง วัดผาหามและวัดพระบาทห้วยต้ม ผู้ปกครองส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อาชีพหลัก คือ เกษตรกรและรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย ๒๕,๐๐๐ บาท ต่อปี จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย ๔ - ๕ คนต่อครอบครัว

โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนแม่ตืนวิทยา จังหวัดลำพูน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓) โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งมี ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง (Strengths : S) หมายถึง ปัจจัยหลักของสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงานที่เป็นจุดแข็ง ข้อดีหรือข้อเด่นที่จะทำให้หน่วยงานประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์

๒. สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses : W) หมายถึง ปัจจัยหลัก สภาพแวดล้อมภายในหน่วยงานที่เป็นจุดอ่อน ข้อด้อย หรือจุดที่ควรพัฒนาส่งผลเสียต่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์

๓. สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส (Opportunities : O) หมายถึง ปัจจัยหลักของสภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานที่เป็นโอกาส เอื้ออำนวยหรือสนับสนุนหน่วยงานให้ประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์

๔. สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรค (Threats : T) หมายถึง ปัจจัยหลักของสภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานที่เป็นอุปสรรค ภัยคุกคาม หรือข้อจำกัดที่จะทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานไม่ประสบผลสำเร็จหรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์

จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านปัจจัยภายในและภายนอกของโรงเรียนแม่ตืนวิทยา สามารถสรุปได้ดังนี้ สภาพแวดล้อมด้านปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็ง คือ โรงเรียนมีโครงสร้างองค์กร และกำหนดขอบเขตงานรับผิดชอบที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร มีการวางแผนการพัฒนาการศึกษาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ภายใต้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ความชัดเจน ผู้บริหารมีแนวทางการปฏิบัติงานต่างๆ ที่ชัดเจน รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาและให้ความสำคัญกับการพัฒนางาน ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน/สาขาวิชาเพียงพอต่อความต้องการ และพัฒนานตนเองอย่างต่อเนื่อง มีวัฒนธรรมการทำงานที่เอื้อเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สภาพแวดล้อมด้านปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อน คือ การแบ่งโครงสร้าง ตาม สพฐ. อาจไม่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน การกระจายงานไม่ทั่วถึง การจัดบุคลากรตามโครงสร้าง ควรพิจารณาจากความสามารถบุคลากร ขาดการประสานงานที่เป็นระบบ ชัดเจน ระบบการติดตามและประเมินผลไม่ต่อเนื่อง ครูผู้สอนมีภาระงานอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมกับท้องถิ่นมาก ทำให้ครูมีเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เต็มที่ บุคลากรมีความแตกต่างระหว่างบุคคลและย้ายบ่อยครั้ง ทำให้การทำงานไม่มีความต่อเนื่อง และงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม

สภาพแวดล้อมด้านปัจจัยภายนอกโรงเรียนที่เป็นโอกาส คือ พรบ. สนับสนุนให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนหนังสือตามศักยภาพของบุคคล และการมีกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นักเรียนอยู่ในชุมชนใกล้โรงเรียน ทำให้เดินทางสะดวก ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และนักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน โดยการรับจ้างภาคเกษตรกรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชน เอื้อต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารและแหล่งความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว นำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการศึกษา มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สภาพแวดล้อมด้านปัจจัยภายนอกโรงเรียนที่เป็นอุปสรรค คือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายการศึกษาบ่อยครั้งทำให้การจัดการศึกษาขาดความต่อเนื่องและไม่มีเอกภาพในการพัฒนา นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย เนื่องจากพ่อแม่หย่าร้าง หรือ ทำงานต่างจังหวัด รายได้ไม่แน่นอน นักเรียนขาดระเบียบวินัย คุณธรรม และจริยธรรม ขาดจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด และสมบัติของส่วนรวม ไม่ประหยัด ใช้สิ่งของไม่คุ้มค่า ชุมชนมีแหล่งซื้อขายยาเสพติด ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเสี่ยงติดยาเสพติด มีค่านิยมในการดื่มเหล้า สูบบุหรี่ การพนัน ชู้สาว ให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนน้อย ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีนั้น อาจนำมาทั้งสิ่งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนหากนำไปใช้ไม่ถูกทาง สถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาไม่เพียงพอต่อการใช้งาน

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis พบว่า โรงเรียนแม่ตืนวิทยา อยู่ในสถานการณ์แบบ ST Strategies เป็นสถานการณ์ที่มีอุปสรรคจากภายนอก แต่ภายในองค์กรยังมีจุดแข็งอยู่ หรืออาจใช้คำย่อว่ากลยุทธ์ “ภายนอกกดดันแต่ภายในเด่น” ดังนั้นในการกำหนดแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนแม่ตืนวิทยา ควรดำเนินกลยุทธ์เพื่อรักษาเสถียรภาพ เป็นกลยุทธ์ที่ไม่เอื้อแต่แข็ง โดยเลือกดำเนินงานที่กำลังดำเนินงานอยู่ไม่ขยาย

สร้างสรรคงานโรงเรียนนัคคิด

โรงเรียนแม่ตืนวิทยา ถือว่าเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและไว้วางใจส่งบุตร หลานเข้าศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่ทางโรงเรียนได้ร่วมกับชุมชน คือ การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผ่านกระบวนการ ทำงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการบริหารจัดการเชิงระบบวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) โดยที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมที่เรียกว่า บวร อันได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน ก่อให้เกิดรูปแบบกระบวนการทำงานที่เรียกว่า Team NAMO Project ได้มีกระบวนการ

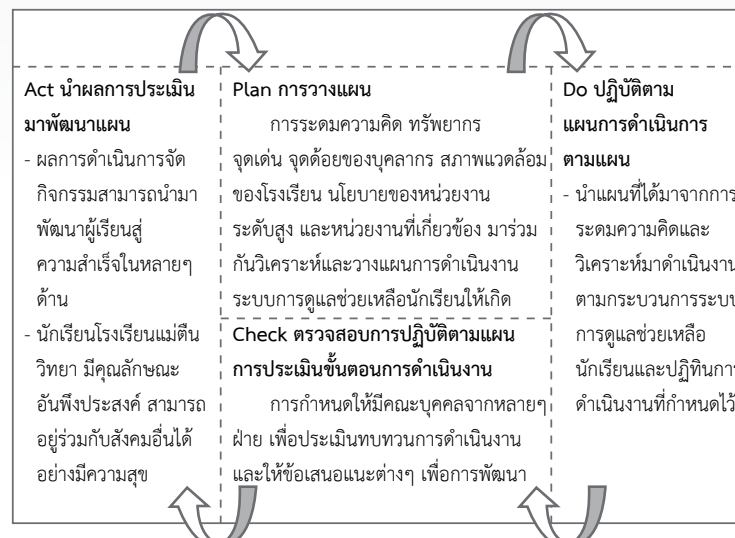

ทำงาน คือ การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดและวิธีการที่สอดคล้องต่อสภาพปัญหาและบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งความทุ่มเท มุ่งมั่น ฝ่าฟันอุปสรรคในการทำงานเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและใกล้ชิด ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมที่สูงขึ้น

จากกระบวนการทำงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยนำเอาหลักความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน เป็นฐานในการดำเนินงาน ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ที่นำมาใช้กับนักเรียน คือ Team NAMO Project โดยมีกระบวนการทำงานดังต่อไปนี้

Team Nano Project	ความหมาย	กระบวนการ
Team	การทำงานเป็นระบบกลุ่มร่วมมือกันทำเพื่อส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือให้มีประสิทธิภาพ	คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการประสานงาน (ทีมประสาน) คณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ)
N	Need ความต้องการ (หลักของมาสโลว์)	ใช้กระบวนการความต้องการของมาสโลว์ วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง สร้างความเข้าใจระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน
A	Adapt การปรับตัว	ให้ความสนใจในเรื่องของการปรับตัวของวัยรุ่น
M	Modern สมัยใหม่	ปรับกระบวนการทำงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ทันสมัยอยู่เสมอ เช่น การจัดตั้งกลุ่มไลน์ กลุ่มเฟซบุ๊ก นักเรียน ผู้ปกครองในชั้นเรียน ครู ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมของชมรม TO BE NUMBER ONE
O	Often ทำอย่างต่อเนื่อง บ่อย ๆ	การเฝ้าดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ต้องทำอย่างต่อเนื่อง
Project	วิธีการทำงานที่เป็นระบบ ขั้นตอนเพื่อทำงานให้สำเร็จ	นำระบบวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) โดยที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมที่เรียกว่า บวร ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน

โรงเรียนได้ร่วมกับชุมชน คือ การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผ่านกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการบริหารจัดการเชิงระบบวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) แสดงได้ดังแผนภูมิ

กรอบแนวคิดในการพัฒนา

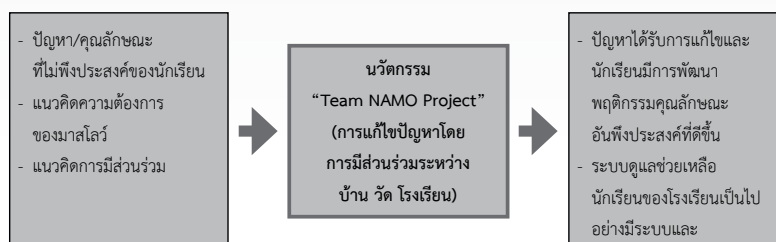
ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรม “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย Team NAMO Project” ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและวิจัยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมดังกล่าว ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

๑. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ๘ ประการ ได้แก่ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ซื่อสัตย์สุจริต ๓. มีวินัย ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๕. อยู่อย่างพอเพียง ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๗. รักความเป็นไทย ๘. มีจิตสาธารณะ

๒. แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้นำมาสรุปเป็นแนวคิดการมีส่วนร่วมของโรงเรียนแม่ตืนวิทยา และทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถเป็นภาพสะท้อนที่จะช่วยให้มองเห็น ความจำเป็นของการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ระหว่าง บ้าน วัด และโรงเรียน (บวร) ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การศึกษาเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน มีสาระที่สะท้อนคุณค่าของชุมชน วัฒนธรรมศักยภาพของท้องถิ่น ขณะเดียวกัน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเยาวชน จะต้องอาศัยชุมชนและสังคมในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนและที่ใกล้เคียงช่วยดูแลเอาใจใส่ สอดส่องพฤติกรรมของนักเรียนที่มีคุณลักษณะไม่พึงประสงค์ เสริมและสานต่อการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและการศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน หากเมื่อเกิดปัญหา จะได้ร่วมกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที

๓. แนวคิดความต้องการของมาสโลว์ ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ นำเสนอโดยรูปพีระมิดที่แบ่งออกเป็น ๕ ชั้น ตามความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์ เรียงลำดับจากความต้องการขั้นพื้นฐานจากด้านล่างของพีระมิด คือ ความต้องการทางกาย (Physiological needs) ความมั่นคงปลอดภัย (security) มิตรภาพและความรัก (friendship and love), ความเคารพนับถือ (esteem), ความสมบูรณ์ของชีวิต (self-actualization), ตามลำดับ

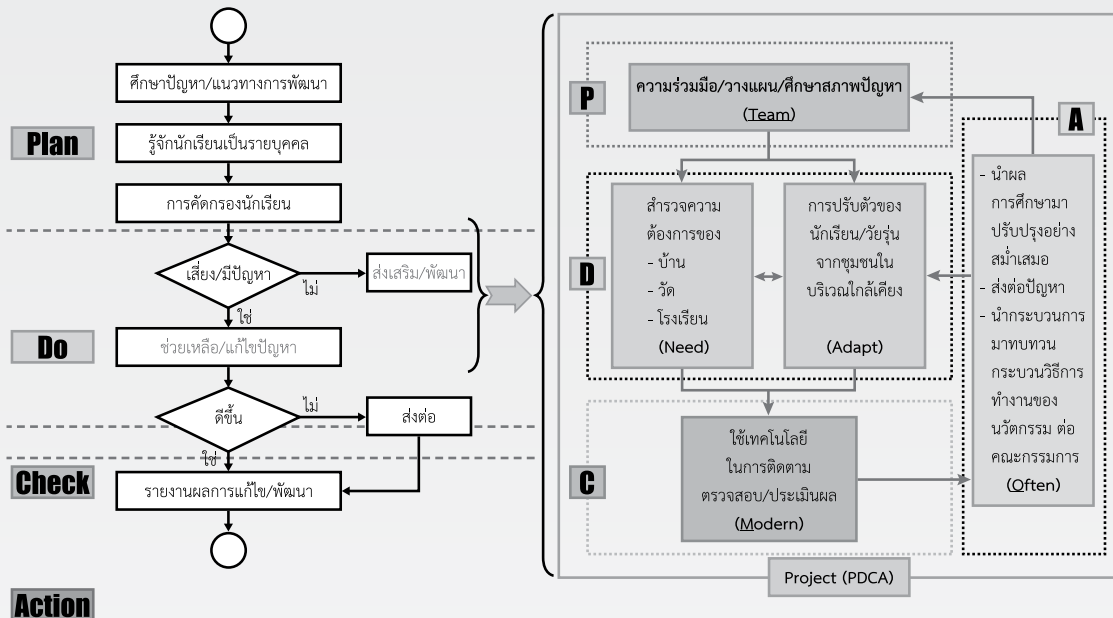
ซึ่งจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ศึกษาจะใช้เป็นแนวทางในการปรับใช้กับนวัตกรรมขึ้นนี้ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจตามกรอบ ดังนี้

แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดการพัฒนานวัตกรรม “Team NAMO Project”

ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนา

ลำดับขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมพัฒนา Flow Chart (แผนภูมิ) Model ของนวัตกรรมกระบวนการทำงาน “Team NAMO Project” ได้การวิเคราะห์จากปัญหาของนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และตามบริบทของผู้เรียน โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

แผนผังแสดงการแก้ไขปัญห/พัฒนาผู้เรียน โดยใช้นวัตกรรม “Team NAMO Project”

ผลิตภาพ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม

ผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

จากการนำนวัตกรรม “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย Team NAMO Project” ทำให้เรียนรู้ถึงกระบวนการทำงานที่ทำให้ประสบผลสำเร็จซึ่งมีเป้าหมายที่สำคัญยิ่ง คือ “นักเรียน” โดยทั้งหมดเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การเผยแพร่/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินงานและติดตามการทำงานอย่างต่อเนื่อง และการต่อยอดและพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง จนทำให้เกิดผลเชิงประจักษ์ที่บ้าน/ชุมชน วัด โรงเรียนและนักเรียน ได้รับจากนวัตกรรม “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย Team NAMO Project” ซึ่งความสำเร็จที่ได้นั้นเกิดจากความสำเร็จของการทำงานทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการทำงาน แผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิแสดงผังความสำเร็จที่ได้รับจากการพัฒนานวัตกรรม “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย Team NAMO Project”

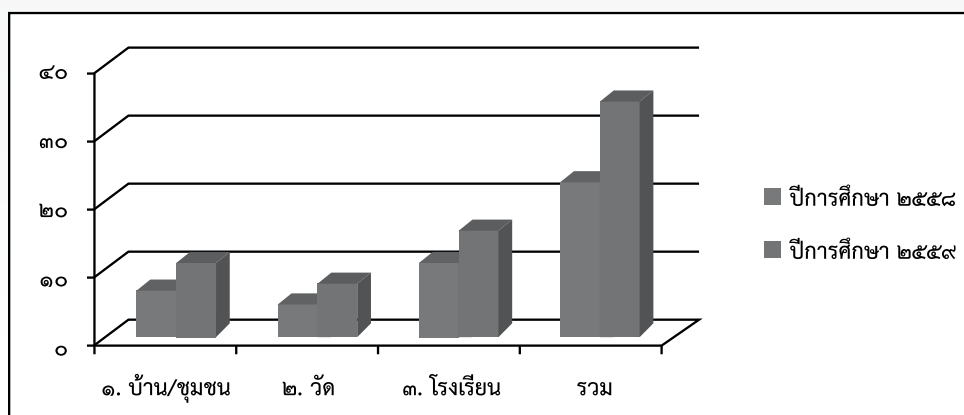

จากการนำนวัตกรรมการไปปรับใช้กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้ และช่วยเหลือ เพื่อให้ชุมชน บ้าน วัด โรงเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน สามารถสรุปผลการดำเนินงานในปีการศึกษา ๒๕๕๙ ได้ดังต่อไปนี้

ตารางแสดงผลการสรุปปัญหาทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนโรงเรียนแม่ตีนวิทยา ปีการศึกษา ๒๕๕๙

	ประเด็น	กลุ่มปกติ (คน)	ร้อยละ	กลุ่มเสี่ยง (คน)	ร้อยละ	กลุ่มมีปัญหา (คน)	ร้อยละ
๑	ด้านความสามารถ						
	ด้านการเรียน	๓๔๕	๘๒.๑๔	๔๗	๑๑.๑๙	๒๘	๖.๖๖
	ความสามารถพิเศษ	๓๗๕	๘๙.๒๘	๒๖	๖.๑๙	๑๙ ๔.	๕.๒
๒	ด้านสุขภาพ						
	ด้านสุขภาพกาย	๔๐๒	๙๕.๗๑	๑๓	๓.๐๙	๕ ๑	.๑๙
	ด้านสุขภาพจิต	๓๙๗	๙๔.๕๒	๒๐	๔.๗๖	๓	๐.๗๑
๓	ด้านครอบครัว						
	ด้านเศรษฐกิจ	๒๐๑	๔๗.๘๕	๖๘	๑๖.๑๙	๑๕๑	๓๕.๙๕
	ด้านการคุ้มครอง	๒๗๐	๖๔.๒๘	๕๒	๑๒.๓๘	๙๘	๒๓.๓๓
๔	ด้านอื่น ๆ	๓๙๔	๙๓.๘๐	๒๑	๕	๕	๑.๑๙

ผลการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของบ้าน/ชุมชน/วัด/โรงเรียน ตามนวัตกรรมการ “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย Team NAMO Project” ปีการศึกษา ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙ เป็นดังนี้

จากกราฟแสดงผลการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของบ้าน/ชุมชน/วัด/โรงเรียน ตามนวัตกรรมการ “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย Team NAMO Project” ปีการศึกษา ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙ โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่ช่วยในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม แก้ไข ป้องกัน และพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีแนวโน้มการให้ความร่วมมือเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

รูปธรรมที่ภาคภูมิใจ

ความสำเร็จจากการพัฒนานวัตกรรม “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย Team NAMO Project” ทำให้โรงเรียนแม่ตืนวิทยาได้รับรางวัลเป็นที่ยอมรับ ดังนี้

๑. รางวัลชนะเลิศระบบดูแลดีเด่น ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ ประเภทโรงเรียนขนาดกลาง จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ๒๕๕๘

๒. รางวัลชนะเลิศโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ระดับดีเด่น ประเภทโรงเรียนขนาดเล็ก

๓. รางวัลชนะเลิศระดับดีเยี่ยมการประกวดผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในหัวข้อ “ชุมชนรวมใจ ห่วงใยเยาวชน” ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๕

๔. รางวัลชนะเลิศการประกวด MOE AWORT จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๙

๕. โล่และเกียรติบัตร ได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนชมรม TO BE NUMBER ONE ภาคเหนือ เข้าประกวดโครงการ TO BE NUMBER ONE ระดับประเทศ ณ อิมแพค เมืองทองธานี ประจำปี ๒๕๖๐

๖. ได้รับรางวัล MOE AWARDS ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ผลงานระดับดีเด่น ประเภทสถานศึกษา สาขาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ โรงเรียนแม่ตืนวิทยา ได้ทำการขยายผลและเผยแพร่ผลการพัฒนานวัตกรรม “Team NAMO Project” ดังนี้

๑. การเข้าร่วมนำเสนอผลงานโครงการ/กิจกรรม เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขับเคลื่อนนโยบาย ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่สมรรถนะผู้เรียนใน ศตวรรษที่ ๒๑ (๒๑st Century Policy and Academic Symposium ๒๐๑๖) วันอาทิตย์ ที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ โรงเรียนลำปางกัลยาณี อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

๒. การนำเสนอผลการดำเนินงานผ่านทางเพจเฟซบุ๊ก โรงเรียนแม่ตืนวิทยา

๓. การเผยแพร่เอกสารผลการดำเนินงานนวัตกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย “Team NAMO Project” โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลำพูน ๑๗ โรงเรียน

๔. การเข้าร่วมนำเสนอผลงาน “ทุกโรงเรียนมีดี จึงควรนำเสนอ” ที่โรงเรียนมีนมา Show&Share SESA ๓๕ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ ในวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า ลำปาง

บันทึกถึงดวงดาว 92

กระท่อมดาร์กา
น้องดาวที่รัก

เรื่องหนึ่งที่พี่คิดว่าคงมีครูส่วนใหญ่รวมถึงน้องดาวจะคิดเห็นเช่นเดียวกับพี่คือการจัดการกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ครูไม่สามารถทำให้นักเรียนรู้และเข้าใจตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้เท่ากันทุกคน เหตุผลหนึ่งคือนักเรียนมีความแตกต่างกัน วิธีที่ดีที่สุดและทำได้ก็คือการเตรียมการสอนของครู โดยเฉพาะกรรมการเรียนการสอน สื่อและการวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมสอดคล้องกับนักเรียนมากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่า “ครูทราบพื้นฐานหรือความแตกต่างกันของนักเรียนมากน้อยเพียงใด” ซึ่งกล่าวกันตามความเป็นจริงแล้ว ครูไม่สามารถทราบได้ละเอียดชัดเจนทุกคนเพราะมีหลายปัจจัยที่สร้างปัญหาให้การวิเคราะห์เรื่องนี้ โดยเฉพาะภาระงานอื่นๆ นอกเหนือจากการสอน ซึ่งน่าจะเป็นที่ทราบกันทั่วไป แต่สุดท้ายแล้วภาระงานที่สำคัญที่สุดของครูก็คือการทำหน้าที่ผู้สอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการเตรียมการสอนล่วงหน้าจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การสอนไปเตรียมไปคงไม่ใช่วิธีที่ดีแน่ๆ อยู่ที่ว่าครูจะมีหรือใช้โอกาสเตรียมได้มากน้อยเพียงใด

เมื่อครูมีภาระงานอื่นๆ นอกเหนือจากการสอน บางครั้งครูจึงต้องหาวิธีการที่รวดเร็วและได้ผลมาใช้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องคิดค้นเองเพราะมีตัวอย่างสื่อหรือนวัตกรรมเก่า - ใหม่ให้ครูได้นำมาปรับใช้อย่างหลากหลาย

พี่มีเรื่องใกล้ตัวนำมาใช้หาความรู้พื้นฐานนักเรียนเพื่อจะได้ทราบเรื่องที่นักเรียนยังไม่รู้ - ไม่เข้าใจ เนื้อหาหลักภาษาไทย คือให้วิเคราะห์ข้อจริงของแต่ละคนลงในตารางที่กำหนด ดังตัวอย่าง

ข้อจริง	พยัญชนะต้น	คำอ่าน	ชนิดสระ	วิธีประสมอักษร	เสียงวรรณยุกต์	มาตราสะกด
ปณิธิ	ป	ปะ	เดี่ยว - เสียงสั้น	3 ส่วน	เอก	ก กา
	ณ	นิ	เดี่ยว - เสียงสั้น	3 ส่วน	ตรี	ก กา
	ธ	ทิ	เดี่ยว - เสียงสั้น	3 ส่วน	ตรี	ก กา

หลังจากตรวจผลการวิเคราะห์ชื่อที่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่รู้หรือไม่เข้าใจ 2 เรื่อง คือเรื่องชนิดของสระและวิธีประสมอักษร จึงหาวิธีแก้ไขโดยนำ “ของเก่า” มาประยุกต์ใช้คือ การท่องจำเพราะที่คิดว่าการท่องจำก็เป็นทางลัดทางหนึ่งที่สามารถขยายเรื่องราวความรู้หรือเนื้อหาอื่นๆ รวดเร็วและถูกต้อง นำไปแก้ปัญหา 2 เรื่อง ดังกล่าว ได้ดังนี้

1. เรื่องชนิดของสระ ให้นักเรียนท่องสูตร $9+9+3 = 21$ เสียง คือทำเรื่องยาวๆ ให้สั้นเพื่อจดจำได้ง่าย ได้แนวคิดจาก “หัวใจนักปราชญ์ คือ สุ จิ ปุ ลิ”

- 9 ตัวแรก คือ (สระแท้) สระเดี่ยวเสียงสั้นจำนวน 9 เสียง
- 9 ตัวที่สอง คือ (สระแท้) สระเดี่ยวเสียงยาว (เสียงคู่กับสระเดี่ยวเสียงสั้น) จำนวน 9 เสียง
- 3 คือ สระประสมหรือสระเลื่อนจำนวน 3 เสียง

การท่องสูตรนี้พร้อมคำอธิบายของพี่ทำให้นักเรียนจดจำชนิดของสระได้ถูกต้อง รวดเร็วขึ้น

2. เรื่องวิธีประสมอักษร 3 ส่วน 4 ส่วน 4 ส่วนพิเศษ และ 5 ส่วน ใช้สูตร ABCDE โดยแต่งเป็นกาพย์ยานี 11 ให้นักเรียนท่อง เป็นการทำเรื่องสั้นๆ ให้ยาว ได้แนวคิดจากการท่องจำพยัญชนะ “ก - ฮ” (จากบทท่อง “กอเอ๋ยกอไ้ ขอไขในเกล้า...” เพื่อเรียงลำดับพยัญชนะทั้ง 44 ตัว ได้ถูกต้องรวดเร็ว) ดังนี้

การประสมอักษร	ต้องมาก่อน ABC
อีก ABCD	ABCE การ์นต์
สุดท้าย ABC-	D และ E มีครบครัน
ประสมอักษรนั้น	3-4-4+ พิเศษ 5
	(3-4-4+ พิเศษ อ่านว่า สามสี่สี่พิเศษห้า)

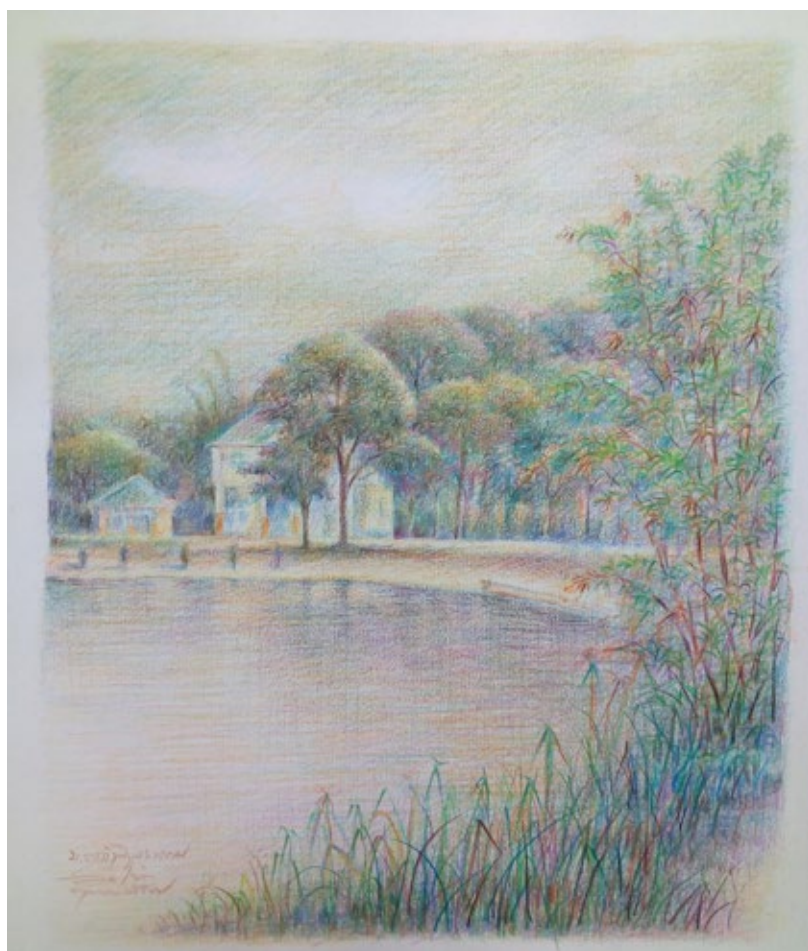
ก่อนนักเรียนท่อง พี่จะอธิบายความหมายของพยัญชนะ ABCDE ให้นักเรียน
รู้จัก่อน โดยแต่ละวิธีมีตัวอย่างพยางค์หรือคำประกอบ ดังนี้

วิธีประสม อักษร	พยัญชนะต้น	สระ (อาจไม่ปรากฏรูป)	วรรณยุกต์ (อาจไม่ปรากฏรูป)	ตัวสะกด/ มาตราสะกด	ตัวกณฑ์	ตัวอย่าง
3 ส่วน	A	B	C	-	-	ขวา, ป้า
4 ส่วน	A	B	C	D	-	จร, ด้วย
4+ ส่วนพิเศษ	A	B	C	-	E	เลห์, สี่ห์
5 ส่วน	A	B	C	D	E	ขรค์, สิงห์

จากคำตัวอย่าง วิเคราะห์ได้ดังนี้

คำ	วิธีประสม 3-4-4+ พิเศษ 5	A พยัญชนะต้น	B สระ	C วรรณยุกต์		D ตัวสะกด/ มาตราสะกด	E ตัวกณฑ์
				รูป	เสียง		
ขวา	3	ขว	อา	-	จัตวา	แม่ ก กา	-
จร	4	จ	ออ	-	สามัญ	ร / แม่กน	-
เลห์	4 ส่วนพิเศษ	ล	เอ	ไม้เอก	โท	แม่ ก กา	ห์
สิงห์	5 ส่วน	ส	อิ	-	จัตวา	ง / แม่กง	ห์

น้องดาวลองนำวิธีการที่พี่เล่าไปใช้นะ พี่คิดว่าการคิดกิจกรรมหรือสร้างสื่อ
การเรียนการสอนง่ายบ้าง ซับซ้อนบ้างก็น่าจะมีส่วนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
สูงขึ้น แม้จะสูงไม่เท่ากันทุกคน แต่พี่เชื่อมั่นว่าเป็นวิธีที่ดีกว่าการสอนตามยถากรรมแนวๆ...
น้องดาวคิดเช่นเดียวกับพี่ไหม เพียงแต่ว่าต้องอาศัย “การกล้าคิดกล้าริเริ่มที่จะทำของครู
เท่านั้น” ซึ่งไม่ใช่เรื่องยากจนเกินไปนัก และครูก็จะได้มีโอกาสชื่นชมดอกไม้ดอกเล็กๆ
หลายๆ ดอกที่บ้านสะพรั่งในโรงเรียนที่ครูสอนในที่สุด

ก้าวไปข้างหน้าอย่างกล้าหาญ
เพื่อชมดอกไม้บานละลานสี
พร้อมสรงรับขวัญวันยี่สิบ
สมกับที่ฝนฟ้ามานาน

ไม่ถอยไม่ท้อไม่รอโชค
อาจดื่มโคกชิมสุขทุกสถาน
เพราะกล้าคิดกล้าทำดำเนินการ
ทิพย์พิมานอยู่ไม่ไกล...ใช่ - โรงเรียน

รักและคิดถึง
พี่ติน

การบริหารการจัดการงานวิชาการ ในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพคน สู่ประเทศไทยยุค 4.0

หลักการแนวคิดของนักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของเด็กยุคใหม่ที่ก้าวเข้าสู่ประเทศไทยยุค 4.0 นั้น จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถบริหารจัดการงานวิชาการ เพื่อสนองตอบเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการด้านทุนมนุษย์ในการขับเคลื่อนประเทศไทยยุค 4.0

การบริหารจัดการงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพคนสู่ประเทศไทยยุค 4.0 มีประเด็นที่ต้องพิจารณาประกอบด้วยหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ซึ่งการที่จะพัฒนาการบริหารจัดการงานบริหารตามนัยดังกล่าว ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมองกว้างไกลยาวและลึก รวมทั้งการมองข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ และผลกระทบและที่สำคัญคือ ต้องคิดนอกกรอบด้วยหลักสูตร

หลักสูตรเพื่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพื่อสนองความต้องการทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพในการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 นั้น ต้องมุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการของวิชาแกนหลัก เปิดกว้างให้สามารถประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหา และสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐานหลักสูตรจะต้องเน้นการเตรียมคนให้เป็นทุนมนุษย์ที่ทำงานโดยใช้ความรู้ ต้องเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ นั่นคือ จะต้องเน้นทักษะของการเรียนรู้สาระที่ต้องปรากฏในหลักสูตรคือ ทักษะเพื่อการดำรงชีวิต นักเรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับโลกความรู้ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองดี ความรู้ด้านสุขภาพ ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมอีก 3 ด้าน คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ไขปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ประกอบด้วยความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อความรู้ด้านเทคโนโลยีพร้อมทั้งทักษะชีวิตและอาชีพที่ประกอบด้วยความยืดหยุ่นและปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นตัวของตัวเองตลอดจนทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผลิตความรับผิดชอบต่อผู้อื่นได้ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งทักษะต่างๆ เหล่านี้จะต้องได้รับการบูรณาการในสาระวิชาหลักที่ต้องเรียนคือ ภาษาแม่และภาษาโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์รัฐ และความเป็นพลเมืองดี นอกจากนี้แล้วโรงเรียนและครูต้องจัดระบบสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานและการประเมิน การพัฒนาครูและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ด้วย

การจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพตามความต้องการของประเทศไทยยุค 4.0 นั้น เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง บทบาทของครูจะเป็นผู้เริ่มผู้ชี้แนะผู้บริหารจัดการผู้สร้างแรงบันดาลใจ ผู้ให้ความกระจ่าง และผู้กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หน้าที่สำคัญของครูในการจัดการเรียนการสอน คือ

- 1 การออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงมากที่สุด นักเรียนจึงได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงมากที่สุด นักเรียนจึงจะได้การเรียนรู้ในมิติที่ลึกและกว้างกว่าการเรียนในห้องเรียนที่เป็นเพียงการเรียนรู้แบบสมมุติ
- 2 การจัดการเรียนรู้ให้เป็นการเรียนรู้ในระดับการสร้างกระบวนการทัศนคติการยอมรับมโนสัจ หรือการปลูกฝังความเชื่อ หรือค่านิยมเป็นการนำเอาประสบการณ์มาสังสมจนเกิดเป็นกระบวนการทัศน ทำให้ละจากความเชื่อเดิม หันมายึดถือความเชื่อ หรือกระบวนการทัศนใหม่เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้เป็นคนที่มีความคิดเชิงกระบวนการทัศนชัดเจน และเกิดการเรียนรู้เชิงกระบวนการทัศนใหม่ได้แต่การจะมีหรือความสามารถในระดับนี้ได้ จะต้องมีความสามารถรับรู้ข้อมูลหลักฐานใหม่ๆ และนำมาสังเคราะห์เป็นความเชื่อเชิงกระบวนการทัศนใหญ่ได้
- 3 การเรียนรู้ที่แท้จริง ต้องขับเคลื่อนด้วยฉันทะที่อยู่ภายใน ครูจะอย่างไรจึงจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกพอใจจนเกิดแรงขับเคลื่อนจากภายในที่จะเรียนรู้
- 4 ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ครูควรมีการจัดการเรียนรู้ส่วนหนึ่งเป็นการเรียนรู้เฉพาะตัว
- 5 การเรียนรู้เป็นกิจกรรมทางสังคม ดังนั้นครูต้องออกแบบกระบวนการทางสังคม เพื่อให้ศิษย์เรียนสนุก เกิดนิสัยรักการเรียนรู้และสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

การจัดการเรียนการสอนตามกรอบแนวคิดนี้ต้องยึดหลักสอนน้อย เรียนมากต้องก้าวข้ามสาระวิชา ไปสู่การเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตนั้น คือ 3R 7C ที่ครูสอนไม่ได้นักเรียนต้องเรียนเองนั่น คือ ครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำแล้ว การเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า PBL (Problem – Based Learning) เป็นวิธีการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ฝึกตั้งคำถาม ทำความชัดเจนของคำถาม แล้วดำเนินการหาคำตอบเองเป็นการเรียน ที่เรียกว่า Open Learning คือ ไม่มีคำถามและคำตอบตายตัว เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ฝึกฝน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ เพื่อบ่มเพาะส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทักษะ การคิดอย่างลึกซึ้ง (Critical Thinking) และการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็นทีม (Collaborative Learning) นักเรียนสร้างความรู้ จากการปฏิบัติด้วยตนเองอันจะทำให้การเรียนเป็นเรื่องสนุกตื่นเต้นไม่น่าเบื่อ

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ครูต้องยึดความสมดุล จึงจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป้าหมายการเรียนรู้ในทักษะที่จำเป็น คือ 3R 7C นั้น คือ การปูพื้นฐานความรู้และ สำหรับการมีชีวิตที่ดีในภายหน้า ซึ่งในการจัดการเรียนรู้นั้น ครูต้องกำหนดเป้าหมายและออกแบบวิธีการให้ สอดคล้องกับครู ต้องเรียนรู้ทดลองวิธีปฏิบัติหน้าที่อยู่ตลอดเวลาโดยครูกับครู จะต้องมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมกันเป็นชุมชนการเรียนรู้ (PLC) เพื่อครูจะได้ไม่เดียวดาย มีเพื่อนร่วมทางร่วมอุดมการณ์ ร่วมเรียนรู้และ บากบั่นในการจัดการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2557). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก.
กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
. (2558). ปฏิรูปการศึกษากลับทางจากล่างขึ้นบน. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. (2557). การจัดการศึกษาสู่กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.
เอกสารสัมมนาทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
สุนน อมวิวัฒน์. (2541). ทำไมต้องปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
. (2554). ครูศึกษากับความเปลี่ยนแปลงที่ท้าทาย. กรุงเทพมหานคร:
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2559) “ประเทศไทย 4.0” สร้างเศรษฐกิจใหม่ ค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2559 จาก
[http:// www.Thairath.co.th/content/613903](http://www.Thairath.co.th/content/613903).

อีกมุมมองหนึ่ง เมื่อพูดถึงวิธีเสริมพลังสมอง เด็กอายุไม่เกิน 3 ขวบ

นายแพทย์อุดม เพชรสังหาร เขียนถึงเด็กช่วงอายุ 3 ขวบ ว่าเป็นช่วงที่สมองของเด็กมีการเติบโตมากกว่าช่วงวัยอื่นๆ หากพ่อแม่สร้างสิ่งแวดล้อมต่างๆ ให้เหมาะสม สมองของเขาก็จะเติบโตและพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ความสมบูรณ์ของสมองในช่วงนี้คือรากฐานสำคัญของชีวิตและความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของคนเราเมื่อเติบโตขึ้น

ตัวอย่างของกิจกรรมง่ายๆ ที่พ่อแม่ สามารถลงมือทำเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและ การเจริญเติบโตของสมองของลูกได้ด้วย 20 วิธี ดังนี้

1

ดูและเรื่องอาหารการกิน

ให้เป็นไปตามธรรมชาติของวัย

2

เวลาอาหารของลูกอย่าทำให้เป็นเวลา แห่งความทุกข์ หรือเป็นการบังคับขู่เข็ญ

เพราะจะทำให้เขาปฏิเสธอาหาร ซึ่งจะมีผลเสีย
ต่อพัฒนาการของสมอง ต้องทำให้ลูกรู้สึกว่า
เวลาอาหารคือเวลาแห่งความสุข

3

พูดคุยเล่นกับลูก

แม้เขาจะยังพูดไม่ได้ เสียงสูงๆ ต่ำๆ ของพ่อแม่
จะกระตุ้นประสาทการได้ยิน ทำทางประกอบ
คำพูดจะบ่งบอกความหมายของคำพูด นั่นคือ
จุดเริ่มต้นของการรู้ภาษา รวมทั้งความสามารถ
ในการสื่อสาร

4

เล่นกับลูกบ่อยๆ

จับปาดำขาปูนา ตบแฉะ จ้ำจี้ ฯลฯ การเล่นเช่น
นี้ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การเคลื่อนไหวมือ ขา
ร่างกาย ส่งผลต่อพัฒนาการของสมองที่เกี่ยวข้อง
กับการเคลื่อนไหว

5

ฝึกอ่านใจลูก

และตอบสนองต่อความต้องการของลูกให้ถูก

6

ใช้นั่งหนังสือภาพ (Picture Book)

หมั่นชวนลูกดูหนังสือภาพ เพราะนอกจากจะช่วย
กระตุ้นสายตาและการมองเห็นแล้ว ยังช่วยให้
เขาได้เรียนรู้ภาษา เรียนรู้สิ่งรอบตัวผ่านหนังสือ
ภาพได้อีก

7

การเล่านิทานให้ลูกฟัง

จะช่วยกระตุ้นพัฒนาการของภาษาและ
การสื่อสาร กระตุ้นการคิด จินตนาการ สมาธิ

8

ร้องเพลงกล่อมลูก

9

หาของเล่นที่ช่วย

พัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ มัดเล็ก

ของเล่นที่ช่วยพัฒนาความคิด จินตนาการ
ฝึกความอดทน ฝึกการแก้ปัญหามาให้ลูกเล่น

10

การโอบกอด สัมผัส ลูบพมหอมแก้ม

ดูเป็นเรื่องง่ายๆ ส่งสัญญาณให้เขารับรู้ว่า
เรารักเขา

11

เวลาลูกร้อง ตอบสนองให้ไว

เพราะเด็กทุกคนต้องการความปลอดภัย
เมื่อเขารู้สึกว่าตนเองปลอดภัย สมอง
ของเขาก็จะพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์

12

การนวดตัว

เวลาที่เด็กเครียดช่วย
ให้เด็กผ่อนคลายได้
เป็นอย่างดี

13

สร้างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ปลอดภัย
เพื่อให้เขาได้สำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัวอย่างอิสระ
สมองของเด็กเติบโตเพราะการได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ
ปลั๊กไฟ ของมีคม ของที่จะทำให้เกิดอันตราย
ต้องแยกออกไป

14

ทำความเข้าใจพื้นอารมณ์ (Temperament)
ของลูกเพราะเด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคน
ขี้โมโห บางคนขี้อาย บางคนกล้าที่จะแสดงออก
ยอมรับความเป็นตัวเขาแล้วค่อยๆ พาเขาพัฒนา
ตนเองไปสู่สิ่งที่ทุกคนยอมรับ การฝืนและบังคับ
ให้เป็นไปตามที่เราต้องการทันทีจะทำให้เด็กขาด
ความมั่นใจ และไม่สามารถที่จะเรียนรู้สิ่งที่
เราอยากให้เป็นได้

15

มีความคงเส้นคงวา

ความคงเส้นคงวาของเราจะทำให้เด็กสามารถ
คาดการณ์สิ่งต่างๆ ได้อย่างไม่สับสน ซึ่งจะเป็นผลดี
ต่อการเรียนรู้ของเขา

16

“จับถูก” อย่า “จับผิด”

เพราะมนุษย์พัฒนาได้ดีจากจุดแข็ง ให้รางวัล
ในสิ่งที่เขาทำได้และเราอยากให้ทำ

17

**เป็นต้นแบบในการแสดงความเห็นอกเห็นใจ
ผู้อื่นให้ลูกเห็น**

การสอนให้ลูกรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสอนได้ด้วย
การทำให้เห็น ไม่ใช่สอนด้วยคำพูด

18

ให้ลูกได้เล่นอย่างอิสระ

เพราะช่วยบ่มเพาะสมองส่วนจินตนาการ

19

ทำตัวของเราให้สนุกไปกับกิจกรรมของลูก

เพราะจะเป็นแรงเสริมต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของ
เด็ก

20

**ทำทุกอย่างที่ว่มาทั้งหมดด้วยความรัก และ
ความเข้าใจในตัวเขา**

อย่าเอาลูกไปเทียบกับคนอื่นคนนี้ เพราะเขาก็คือเขา
ไม่มีทางที่จะเหมือนคนอื่นไปทั้งหมด

หวังว่าคงช่วยให้พ่อแม่เกิดความสุขสบายใจว่า การพัฒนาสมองลูก
การช่วยให้สมองของลูกมีความสดใสกระฉับกระเฉง
อยู่ตลอดเวลา นั้นไม่ใช่เรื่องยากขอเพียงเราเข้าใจหลักธรรมชาติ
ของสมองเท่านั้นเอง

ที่มา <https://quip.com/12O0AZb5Ba76>

วีรกรรมและวีรบุรุษ ในการกอบกู้และปกครองเอกราช

(ตอนที่ 2)

การสูญเสียอิสรภาพ

การแตกสามัคคีและการทรยศต่อชาติของคนไทยบางคนมีผลทำให้ประเทศชาติต้องตกเป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ สร้างความคับแค้นขมขื่นใจให้แก่คนไทยมาก เพราะบ้านเมืองขาดอิสรภาพ เสื่อมเสียเกียรติ และศักดิ์ศรี ผู้คนถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลย ทรัพย์สินอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ ถูกขนกลับไปยังหงสาวดี สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าถูกพามานำตัวไปด้วยแต่ประจวบสวรรคตกลางทาง พระเจ้าบุเรงนองตั้ง **พระมหาธรรมราชาธิราช** เป็นกษัตริย์ครองกรุงศรีอยุธยา (ครองราชย์ พ.ศ. 2112–2133) ขึ้นต่อพม่า และได้ส่งสมเด็จพระนเรศวรคืนกลับมาให้ ซึ่งต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2114 สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชได้โปรดให้ **สมเด็จพระนเรศวร** ขึ้นไปครองเมืองพิษณุโลก

ไทยต้องยอมรับสภาพอันขมขื่นเป็นเวลานานถึง 15 ปี นอกจากจะเสียเกียรติภูมิแล้วยังได้รับการดูหมิ่นหยามน้ำใจ ดังเมื่อครั้งพระนเรศวรทรงเล่นชนไก่กับพระมหาอุปราช และได้ชัยชนะ พระมหาอุปราชทรงขัดเคืองจึงแกล้งตรัสเสียดสีว่า “**ไก่เจลดตัวนี้เก่งจริงหนอ**” สมเด็จพระนเรศวรถูกดูหมิ่นเช่นนั้นจึงตรัสตอบไปว่า “**ไก่ตัวนี้อะว่าแต่จะชนเอาเดิมพันเลย ถึงจะชนเอาบ้านเมืองก็ชนได้**” ความคับแค้นใจที่ต้องสูญเสียอิสรภาพนี้ทำให้คนไทยร่วมมือร่วมใจกันสร้างชาติให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะเมื่อมีผู้นำที่สามารถซึ่งมุ่งมั่นจะกู้เอกราชประกาศความเป็นไทยอย่างพระนเรศวร คนไทยก็พร้อมใจที่จะช่วยกันปลดแอกของชาติ

ความพยายามของคนไทยเพื่อกอบกู้เอกราช

การสูญเสียอิสรภาพต้องอยู่ภายใต้อำนาจของต่างชาติทำให้เกิดความรู้สึกที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจของคนไทยที่จะต้องช่วยกันกอบกู้เอกราชของชาติคืนมาโดยเร็ว พ.ศ. 2114 ที่สมเด็จพระนเรศวรเสด็จขึ้นไปครองเมืองพิษณุโลกถือว่าเป็นปีเริ่มต้นของการเตรียมการกอบกู้เอกราช แม้ขณะนั้นสมเด็จพระนเรศวรจะมีพระชนมายุเพียง 16 พรรษา แต่การที่พระองค์ทรงพระราชสมภพและเจริญวัยในหัวเมืองเหนือย่อมเป็นเหตุให้เกิดความนิยมยินดีแก่ชาวเมืองเหนือทั้งปวง เพราะพระองค์ทรงคุ้นเคยกับถิ่นฐานบ้านเมืองและผู้คนเมืองเหนือเป็นอย่างดี ส่วนการที่สมเด็จพระนเรศวรเคยเสด็จไปประทับที่เมืองหงสาวดีถึง 6 ปี ก็เป็นประโยชน์ให้ทรงเรียนรู้นิสัยใจคอและความเข้มแข็งความอ่อนแอของพม่าได้ดี นอกจากนี้ ยังมีพระอุปนิสัยเป็นนักรบที่กล้าหาญ เหตุผลดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการกอบกู้เอกราชของชาติต่อไป

หัวเมืองเหนือในช่วงเวลานั้นกล่าวได้ว่ามีสภาพดีกว่า
กรุงศรีอยุธยาเพราะไม่ได้ถูกข้าศึกทำลาย ผู้คนก็ไม่ได้ถูกกวาดต้อนไป
เหมือนกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระนเรศวรจึงทรงดำเนินการรวบรวม
ไพร่พลช้างม้าพาหนะและเครื่องศาสตราวุธต่างๆ ไว้ใช้ในการสงคราม
ทรงคัดเลือกคนร่นราวคราวเดียวกันกับพระองค์มาฝึกหัดงานราชการ
คนเหล่านี้ต่อมาได้กลายเป็นแม่ทัพนายกองและกำลังสำคัญของ
พระองค์ในการกอบกู้อิสรภาพ และทำสงคราม เพราะผ่านวิธีการฝึก
แบบใหม่ที่จริงจังและรอบด้านทั้งอาวุธและยุทธวิธี กองทหารที่ทรง
ฝึกฝนนี้ได้เคยแสดงความสามารถร่วมกับพระองค์หลายครั้ง เช่น
การตามจับพระยาจีนจันตุ ขุนนางเมืองเขมรที่เข้ามาสวามิภักดิ์
แล้วหลบหนีออกไป การล้อมตีทัพเขมรที่ยกเข้ามาทางนครราชสีมา
แตกพ่ายอย่างยับเยิน และการตีเมืองคังที่เป็นกบฏต่อพม่า นับว่า
เป็นการฝึกฝนยุทธวิธีและความกล้าแกร่งของกองทัพไทยให้พร้อม
ที่จะกู้เอกราชและรับสงครามกับพม่าที่จะตามมา

การที่เขมรยกทัพเข้ามาโจมตีกวาดต้อนผู้คนด้วยเห็นว่ไทยอ่อนแอ นั้นกลับเป็นผลดีแก่ไทย เพราะทำให้ผู้คนที่ยลบนหนีกระจัดกระจายอยู่ตามป่าเขาที่ต่างๆ ได้เข้ามารวมกันอยู่ในกรุงศรีอยุธยาเป็นการเพิ่มกำลังพลให้มากขึ้น การโจมตีขับไล่เขมรหลายครั้งได้ทำให้คนไทยได้ฝึกฝนยุทธวิธีและมีความกล้าหาญไม่หวาดกลัวสงคราม นอกจากนี้ ไทยยังสามารถเตรียมการป้องกันพระนคร สะสมอาวุธและเสบียงอาหาร โดยที่พม่าไม่ระแวงสงสัย เพราะไทยอ้างว่าเพื่อป้องกันการรุกรานจากเขมร เช่น การขุดขยายคลองชื่อหน้าคูพระนครด้านตะวันออกให้ลึกและกว้างกว่าเดิม และสร้างกำแพงพระนครด้านนี้ขยายออกไปถึงริมน้ำ และสร้างป้อมมหาชัยตรงหัวรอ เป็นการเตรียมรับศึกพม่าที่จะเกิดขึ้นเมื่อไทยเป็นเอกราช

สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพ

.....

ในระยหลัง สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชทรงมอบพระราชอำนาจให้สมเด็จพระนเรศวรดำเนินการด้านการทหารและการป้องกันประเทศเพื่อเตรียมทำสงครามกอบกู้เอกราช เริ่มตั้งแต่การเสด็จไปช่วยพม่าปราบกบฏเมืองคัง เมื่อ พ.ศ. 2124 ขณะนั้น สมเด็จพระนเรศวรมีพระชนมายุ 26 พรรษา การไปตีเมืองคังครั้งนั้นทำให้ทรงทราบว่าประเทศราชต่างๆ ของพม่าต่างคิดจะแข็งเมืองเพียงแต่รอโอกาสอันเหมาะสมเท่านั้น ขณะเดียวกัน**พระเจ้าันนทบุเรง**ก็เริ่มไม่ไว้วางใจในท่าทีของไทยที่มีความเข้มแข็งอย่างรวดเร็ว พระเจ้านันทบุเรงจึงข่มขู่ไทยโดยให้นันทบุเรงส่งคร่ำครุฑพม่าและไทยใหญ่ทำทางเข้ามาจากเขตต่อแดนและเข้ามาตั้งยั้งช้างเตรียมเสบียงอาหารไว้ที่เมืองกำแพงเพชร เมื่อ พ.ศ. 2126 ซึ่งทำเป็นเสมือนเตรียมการจะยกทัพเข้ามาโจมตีไทย ไทยรู้แต่กลับทำไม่สนใจ พอดีพระเจ้าอังวะเป็นกบฏพม่าจึงเกณฑ์ทัพเมืองขึ้นไปช่วยปราบกบฏเช่นเดิม สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชโปรดให้สมเด็จพระนเรศวรนำทัพไป สมเด็จพระนเรศวรทรงทำอุบายเดินทัพให้ช้าเพื่อถ่วงเวลา จนพระเจ้านันทบุเรงยกทัพไปแล้วทัพไทยจึงยกออกไปถึงเมืองแครงในดินแดนมอญ เมื่อ พ.ศ. 2127 แล้วทรงหยุดพักเพื่อรอผลของสงครามว่าพระเจ้านันทบุเรงจะชนะหรือแพ้ ถ้าแพ้ก็จะเข้าตีเมืองหงสาวดี แต่ถ้าชนะไทยก็เพียงกวาดต้อนครอบครัวไทยกลับบ้านเมืองเป็นกำลังต่อไป

พระมหาอุปราชซึ่งอยู่รักษาเมืองหงสาวดีได้คิดอุบายให้**พระยาเกียรติ พระยาราม** ขุนนางมอญ ซึ่งมีพรรคพวกอยู่ในเมืองแครงมากและคงคุ้นเคยกับสมเด็จพระนเรศวรมาก่อน ให้ลงมาคอยต้อนรับ สมเด็จพระนเรศวรและสิ่งเป็นความลับว่า ถ้าพระมหาอุปราชนำทัพเข้าตีทัพพระนเรศวรให้พระยาทั้งสองคุมทัพตีชนาบทหลัง แต่**พระมหาเถรคันฉ่อง** ซึ่งเป็นอาจารย์ของพระยาเกียรติ พระยาราม ได้เกลี้ยกล่อมให้พระยาทั้งสองสวามิภักดิ์ต่อสมเด็จพระนเรศวร เพราะมอญก็ต้องการเป็นอิสระจากพม่าเช่นกัน เมื่อสมเด็จพระนเรศวรทรงทราบจึงทรงเรียกประชุมแม่ทัพนายกองแล้วทรงหลังน้ำเหนือ ผ่านดินเมืองแครงพร้อมกับทรงประกาศแก่เทพยดาต่อหน้าทีประชุม ให้พระธรรมเป็นพยานว่า **นับแต่นี้ต่อไปกรุงศรีอยุธยาขาดทางไมตรีกับกรุงหงสาวดี การกระทำเช่นนี้ถือได้ว่าเป็นการประกาศอิสรภาพของไทย** จากนั้นสมเด็จพระนเรศวรทรงเตรียมกองทัพจะเข้าตีกรุงหงสาวดี แต่เมื่อทราบข่าวว่าพระเจ้านันทบุเรงได้ช่วยชนะพวกกบฏและกำลังยกทัพกลับมา พระองค์จึงเพียงอพยพครอบครัวไทยกลับมาเท่านั้น ขณะเดียวกันพระมหาอุปราชได้ยกทัพพม่าตามตี มีสุภกรรมมาเป็นเป็นทัพหน้า ทัพพม่ายกตามกองทัพไทยทันทีแม่น้ำสะโตงแต่อยู่คนละฝั่ง สมเด็จพระนเรศวรทรงยิงพระแสงปืนถูกสุภกรรมตายอยู่กับคอช้าง ทำให้รู้พลพม่าครั้นคร้ามพากันเลิกทัพกลับไป

สมเด็จพระนเรศวรกลับมากรุงศรีอยุธยา ทูลเล่าเหตุการณ์ให้พระราชบิดาทรงทราบ สมเด็จพระธรรมราชาธิราชจึงทรงมอบอำนาจหน้าที่ทั้งปวงในการต่อสู้ป้องกันข้าศึกให้สมเด็จพระนเรศวรทรงบังคับบัญชาเป็นสิทธิ์ขาด สมเด็จพระนเรศวรทรงเชื่อแน่ว่าพระเจ้านันทบุเรงคงเร่งยกทัพมาตีไทย จึงทรงยกทัพไปขับไล่พม่าที่เข้ามาสร้างยั้งช้างที่เมืองกำแพงเพชรออกไปก่อน และให้กวาดต้อนผู้คนหัวเมืองเหนือลงมายังกรุงศรีอยุธยาด้วยเพราะขณะนั้นไพร่พลของไทยยังมีน้อย

การสร้างชาติให้มั่นคงหลังประกาศเอกราช

หลังประกาศอิสรภาพแล้วไทยพยายามสร้างชาติให้มั่นคง ปลอดภัย เตรียมการป้องกันประเทศ และขับไล่ข้าศึกที่บุกรุกเข้ามาในเขตแดน เช่น เมื่อ พ.ศ. 2127 พระเจ้านันทบุเรงให้พระยาพะสิมและเจ้าเมืองเชียงใหม่มยกทัพเข้ามาตีไทย สมเด็จพระนเรศวรและพระเอกาทศรถได้เสด็จนำทัพออกไปขับไล่ตีทัพพม่าแตกพ่ายไป และในปีต่อมาพระมหาอุปราชาของพม่าได้นำทัพเข้ามาเตรียมเสบียงอาหารอยู่ที่เมืองกำแพงเพชรเพื่อหมายโจมตีกรุงศรีอยุธยา พม่ายังให้พระเจ้าเชียงใหม่มยกทัพลงมาถึงเมืองนครสวรรค์ เข้าปล้นสะดมบ้านเรือนราษฎร สมเด็จพระนเรศวรและพระเอกาทศรถจึงทรงนำทัพไทยเข้าตีทัพพระเจ้าเชียงใหม่มแตกพ่ายไป ช่วงเวลานั้นยังมีสงครามใหญ่ที่ทัพพม่ายกมาตีไทยอีก 3 ครั้ง คือ

1) สงคราม พ.ศ. 2129

หลังจากที่พระมหาอุปราชาได้สะสมเสบียงอาหารมากพอแล้วพระเจ้านันทบุเรงยกทัพหลวงเข้ามา ในครั้งนี้พม่าล้อมพระนครอยู่ 5 เดือน แต่ไม่สำเร็จเพราะถูกฝ่ายไทยจุดโจมตีทางลำเลียงเสบียงอาหารและสมเด็จพระนเรศวรยังทรงนำทหารจำนวนหนึ่งบุกโจมตีค่ายพม่าทั้งกลางวันกลางคืน จนพม่าจำต้องยกทัพกลับ เพราะทหารเจ็บป่วยล้มตาย ขาดเสบียงอาหารและใกล้ฤดูน้ำหลาก

2) สงคราม พ.ศ. 2133

พระมหาอุปราชาได้ยกมาเพราะพม่าทราบข่าวการเปลี่ยนกษัตริย์ที่กรุงศรีอยุธยา เนื่องจากสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชสวรรคต สมเด็จพระนเรศวรขึ้นครองราชสมบัติสืบต่อ (ครองราชย์ พ.ศ. 2133 – 2148) และทรงแต่งตั้งพระเอกาทศรถพระอนุชาเป็นพระมหาอุปราชาแต่มีพระเกียรติยศสูงเสมอพระเจ้าแผ่นดิน

เหตุที่พม่ายกทัพมาปราบไทยให้ได้เพราะต้องการรักษาเกียรติยศไม่ให้เมืองขึ้นต่างๆ แข็งเมืองกระด้างกระเดื่องอันจะนำมาซึ่งการจลาจลวุ่นวายในพม่า สงครามครั้งนี้พระมหาอุปราชายกทัพเข้ามาทางด่านพระเจดีย์สามองค์ แต่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ทรงเปลี่ยนยุทธวิธีการรบใหม่จากการตั้งรับที่พระนครแบบสมัยก่อน มาเป็นการนำทัพออกไปต่อสู้นอกกรุงศรีอยุธยา เพราะถ้าขับไล่ข้าศึกไปได้ก็จะได้ชัยชนะอย่างรวดเร็ว ถ้าสู้ไม่ได้ก็ยังสามารถขยับขี้นของพระนครในการต่อสู้ต่อไป แต่การรักษาพระนครมักจะทำให้สงครามยืดเยื้อยาวนาน ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้บ้านเมืองและราษฎร ถ้าขับไล่ศัตรูออกไปไม่ได้ก็ต้องประสบปัญหาขาดแคลนอาหาร สงครามในครั้งนี้ปรากฏว่าสมเด็จพระนเรศวรทรงนำทัพเข้าตีทัพพระมหาอุปราชาที่มีไพร่พลมากกว่าแตกพ่ายไป ทำให้สงครามสิ้นสุดลงอย่างรวดเร็ว

3) สงคราม ยุทธหัตถี พ.ศ. 2135

สงครามครั้งนี้พระมหาอุปราชายกทัพนับเป็นสงครามครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ไทย เพราะพระเจ้านันทบุเรงหมายมั่นที่จะตีไทยให้ได้สืบเนื่องจากการพ่ายแพ้ของพระมหาอุปราชาครั้งก่อนทำให้เสียเกียรติยศมากพระมหาอุปราชาเองเป็นผู้ที่จะสืบทอดราชสมบัติ ถ้าสู้รบไทยไม่ได้หัวเมืองขึ้นต่างๆ แม้แต่ขุนนางพม่าเองก็จะไม่ยำเกรง การปกครองอาณาจักรพม่าของพระองค์ก็จะประสบอุปสรรคมาก

พระมหาอุปราชายกทัพเข้ามาทางด่านพระเจดีย์สามองค์มีไพร่พลจำนวนมากเข้ามาตั้งทัพที่ตำบลตระพังตรุ เมืองสุพรรณบุรีทัพไทยนั้นสมเด็จพระนเรศวรและสมเด็จพระเอกาทศรถทรงยกทัพมาตั้งที่ตำบลหนองสาหร่าย ปัจจุบันคือ ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ทัพทั้งสองเข้าปะทะต่อสู้กันเป็นโกลาหล ช้างทรงของสมเด็จพระนเรศวรและสมเด็จพระเอกาทศรถถูกไล่เข้าศึกไปถึงทัพหลวงของพม่า เมื่อฝุ่นละอองจางลงสมเด็จพระนเรศวรและสมเด็จพระเอกาทศรถจึงทรงทราบว่าพระองค์ตกอยู่ท่ามกลางข้าศึก

สมเด็จพระนเรศวรทอดพระเนตรเห็นพระมหาอุปราชาทรงช้างอยู่ได้ร่มไม้ พระองค์ทรงเห็นทางที่จะเอาชนะได้ทางเดียวคือ การชนช้างกับพระมหาอุปราชา จึงทรงขับช้างพระที่นั่งตรงไปหาพระมหาอุปราชา แล้วตรัสท้าทายในฐานะที่ทรงคุ้นเคยกันมาแต่ก่อนว่า **“เจ้าพี่จะยืนช้างอยู่ในร่มไม้ทำไม เชิญเสด็จมาทำยุทธหัตถีกันให้เป็นเกียรติยศเกิดภายหน้ากษัตริย์ที่จะชนช้างได้อย่างเราจะไม่มีแล้ว”** ขณะนั้น ถ้าหากพระมหาอุปราชาจะสั่งให้ทหารล้อมจับสมเด็จพระนเรศวรและสมเด็จพระเอกาทศรถก็ทรงทำได้ง่ายดาย แต่ด้วยวิสัยกษัตริย์จึงทรงรับคำท้าและเข้าทำยุทธหัตถีกับสมเด็จพระนเรศวร ในที่สุดพระมหาอุปราชาถูกสมเด็จพระนเรศวรฟันด้วยพระแสงขจรจักรพรรดิพระชนม์พม่าต้องพ่ายแพ้อย่างยับเยินกลับไปอีกครั้งหนึ่ง ชัยชนะของ

สมเด็จพระนเรศวรมหาราชครั้งนี้ทำให้พระเกียรติยศปรากฏเลื่องลือไปทั่ว ขณะเดียวกันพม่ากลับต้องประสบกับปัญหาการจลาจลภายใน ไม่มีโอกาสที่จะยกทัพใหญ่เข้ามาโจมตีไทยอีกเป็นเวลากว่า 150 ปี หลังเสร็จศึกสมเด็จพระนเรศวรมหาราชโปรดให้สร้างพระเจดีย์ยุทธหัตถีตรงที่ชนช้างชนะพระมหาอุปราชา และสร้างเจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคลเป็นการเฉลิมพระเกียรติที่ทรงมีชัยชนะเหนือข้าศึก หลังจากนั้นไทยได้ขยายอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวางทั้งด้วยการทำสงครามและมีหัวเมืองขึ้น ทั้งหมด ๗ เมือง ล้านนาเข้ามาอ่อนน้อมอยู่ในอำนาจและยังยกทัพไปตีกรุงหงสาวดีถึง 2 ครั้ง ทำให้อำนาจของพม่าเสื่อมลง

หลังรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช บ้านเมืองมีแต่ความสงบสุขปราศจากสงครามเป็นระยะเวลานานทำให้ไทยมีเวลาในการทำนุบำรุงบ้านเมือง สร้างสรรค์ความเจริญ มีความก้าวหน้าทางศิลปวัฒนธรรม มีการติดต่อค้าขายกับต่างชาติอย่างกว้างขวาง ประเทศเจริญรุ่งเรืองเป็นที่เลื่องลือในนานาประเทศ มรดกทางวัฒนธรรมในยุคนี้ได้ตกทอดสืบต่อมาจนปัจจุบัน

ด้วยพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระนเรศวรคนไทยจึงพร้อมใจกันเทิดพระเกียรติวีรกรรมพระองค์นี้เป็น **มหาราช**

ดร.พณ พงษ์ไพบูลย์
ดร.อาทร จันทวิมล

นายอภัย จันทวิมล “ลูกพ่อค้าพริกไทยไปเป็น รัฐมนตรีศึกษา”

เมื่อร้อยกว่าปีที่ผ่านมา เด็กชายคนหนึ่งได้ถือกำเนิดขึ้นในครอบครัวของพ่อค้าพริกไทยที่จังหวัดจันทบุรี สอบชิงทุนรัฐบาลไปศึกษาที่ประเทศอังกฤษ แล้วกลับมามีงานที่กระทรวงศึกษาธิการ เป็นครูหัวหน้ากอง อธิบดี ปลัดกระทรวง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ริเริ่มการตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพื่อเด็กด้อยโอกาส ส่งเสริมการศึกษาผู้ใหญ่ และฟื้นฟูกิจการลูกเสือของไทยจนมีชื่อเสียงไปทั่วโลก คนเมืองจันทน์ ที่เป็นลูกพ่อค้าพริกไทย คนนั้นชื่อ นายอภัย จันทวิมล

นายอภัย จันทวิมล เกิดเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2450 ซึ่งตรงกับวันมาฆบูชาของปีนั้น มีพี่น้อง 5 คน คือ ขุนอภิศรจรรยา (เมศร์ จันทวิมล) ข้าหลวงตรวจการศึกษาภาค 3 นครราชสีมา และต่อมาเป็นเลขาธิการกรมการศึกษานานาชาติ จันทวิมล เจ้าของสวนยาง จันทบุรี หลวงประมอทยักรยาภิบาล (ปราโมทย์ จันทวิมล) อธิบดีกรมอาชีวศึกษา และต่อมาเป็นผู้ดูแลนักเรียนไทยในอังกฤษ ขุนประเมินวิมลเวช (ประเมิน จันทวิมล) รองอธิการบดีกรมอนามัย และนายแพทย์สมัย จันทวิมล อาจารย์ที่โรงพยาบาลศิริราช แล้วต่อมาเป็นที่ปรึกษาด้านเวชภัณฑ์ของบริษัทดีทีเอส

นายอภัยเกิดในครอบครัวที่มีฐานะไม่ได้นัก บิดาชื่อ นายเหม็ง จันทวิมล มีอาชีพค้าขายพริกไทยและน้ำตาลอ้อย โดยซื้อพริกไทยดำจากชาวสวนมาทำเป็นพริกไทยขาว ใช้เรือใบนำพริกไทยจากจันทบุรีไปขายตามชายฝั่งทะเลตะวันออก แล้วซื้อน้ำตาลอ้อยจากชลบุรีกลับมาจำหน่ายในจันทบุรี ส่วนมารดาชื่อนางวรรณ จันทวิมล ซึ่งเป็นลูกคนเดียวของนางพยอมที่เป็นไวยาวัจกรของวัดไผ่ล้อม นางวรรณมีฝีมือในการทอผ้าฝ้าย โดยซื้อฝ้ายมาปั่นกับมือแล้วทอด้วยกี่กระตุกที่นายเหม็งสร้างให้ จนได้รับรางวัลในการประกวดในงานแสดงสินค้าที่กรุงเทพฯ เป็นเงิน 20 บาท นำไปซื้อกระซังใบหนึ่งให้โรงเรียนศรียานุสรณ์ จันทบุรี ซึ่งได้รักษาไว้จนถึงปัจจุบัน นายอภัย เล่าเรียนเบื้องต้นที่วัดไผ่ล้อมและโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี โดยมีกลุ่มเพื่อนเรียกว่ากลุ่มหางแขวแซว ที่มีสัญลักษณ์เฉพาะโดยทำกระเป๋าสื่อให้เป็นแจ็กคล้ายหางนกแขวแซว ต่อมาได้เข้าเรียนที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โดยมาอาศัยอยู่กับญาติที่กรุงเทพมหานคร ใกล้สนามกีฬาแห่งชาติ แบบคล้ายคนรับใช้ ต้องคอยขัดรองเท้าให้ลูกเจ้าของบ้านทุกวัน เมื่อจบชั้นมัธยม 8 ก็ได้เข้าทำงานเป็นครูอยู่ที่โรงเรียนสวนกุหลาบ แล้วสอบชิงทุนรัฐบาลไปศึกษาที่ประเทศอังกฤษจนจบได้รับปริญญาโททางอักษรศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ และปริญญาเนติบัณฑิตจากสถาบันกฎหมายอินเนอร์เทมเปิล ได้รับเลือกเป็นนายกสมาคมศิษย์ไทย (สมาคมคนไทยในอังกฤษ) ได้เป็นผู้แทนลูกเสือของประเทศไทยไปร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2472 ที่เมืองเบอร์เกนเฮด ประเทศอังกฤษ และงานชุมนุมลูกเสือโลกครั้งที่ 4 พ.ศ. 2476 ที่ปาเกอเดอเล่ ประเทศฮังการี

การรับราชการ

เมื่อสำเร็จการศึกษาจากอังกฤษกลับมาเมืองไทย มีทางเลือกจะไปทำงานกระทรวงยุติธรรมหรือกระทรวงศึกษาธิการ นายอภัยตัดสินใจเลือกกระทรวงศึกษาธิการ เพราะสำนึกถึงบุญคุณที่ให้ทุนไปเรียนเมืองนอก โดยไปเป็นครูสอนที่โรงเรียนปิตรพิมุข และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นได้รับตำแหน่งเป็นเลขานุการกรมพลศึกษา ในช่วงเดียวกับที่พี่ชายคนโตเป็นเลขานุการกรมการศาสนา และพี่ชายคนรองเป็นเลขานุการกรมอาชีวศึกษา

นายอภัยเล่าถึงเรื่องสำคัญขณะที่อยู่กรมพลศึกษาว่า วันหนึ่งในหลวงอานันท์ เสด็จฯ เปิดงานที่สนามกีฬาแห่งชาติ โดยตนเองเป็นคนชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา แต่เนื่องจากไม่ชำนาญ สายชักธงจึงตรึงรอกทำให้ธงชาติค้างอยู่ครึ่งเสา ทำให้ตกใจมากเพราะการชักธงครึ่งเสามีความหมายในทางไม่ดี ทั้งยังอยู่ในระหว่างการเสด็จฯ ด้วยทันใดนั้น หลวงศุภชลาศัย อธิบดีกรมพลศึกษา ซึ่งเป็นทหารเรือ กระโดดมาจากข้างหลัง ใช้มือกระตุกเชือกอย่างแรง ทำให้ธงขึ้นไปสู่ยอดเสาได้อย่างสง่างาม ในเรื่องนี้เข้าใจว่าหลวงศุภชลาศัยคงมีประสบการณ์ในการชักธงค้างเสามาก่อน จึงแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินครั้งนั้นได้

ต่อจากนั้นนายอภัยได้ไปเป็นหัวหน้ากองโรงเรียนราษฎร ผู้ช่วยอธิบดีกรมสามัญศึกษา อธิบดีกรมพลศึกษา อธิบดีกรมประชาศึกษา (ดูแลโรงเรียนประชาบาล ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นกรมสามัญศึกษา) อธิบดีกรมสามัญศึกษา (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อเกษียณอายุราชการแล้ว ยังได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2513 – 2514 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ระหว่าง พ.ศ. 2515 – 2517

ผลงานสำคัญ

งานสำคัญที่นายอภัยได้ทำอย่างหนึ่ง คือเป็นผู้ดำเนินการโครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาจะเชิงเทรา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาทุกระดับที่ต่ำกว่าอุดมศึกษาโดยใช้จังหวัดจะเชิงเทราเป็นต้นแบบเพื่อทดลอง ค้นหาวิธีปฏิรูปการศึกษาที่เหมาะสมในพื้นที่ตัวอย่าง ก่อนที่จะขยายไปยังจังหวัดอื่นทั่วประเทศ โดยได้รับความร่วมมือจากองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) และองค์การยูซอม (USOM) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งผู้เชี่ยวชาญหลายคนมาประจำอยู่ในประเทศไทย และสนับสนุนอุปกรณ์การสอนจำนวนมาก ส่วนนายอภัยเดินทางไปทำงานที่จะเชิงเทราทุกสัปดาห์โดยทางรถไฟหรือรถยนต์ โครงการจะเชิงเทราได้พัฒนาโรงเรียน ประถม มัธยม อาชีวศึกษา และโรงเรียนฝึกหัดครูไปพร้อมกัน โดยเปลี่ยนโรงเรียนช่างไม้เดิมให้เป็นโรงเรียนการช่างด้วยการเพิ่มแผนกช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เปลี่ยนโรงเรียนประถมและมัธยมเดิมให้มีตำราอุปกรณ์การสอนและวิธีการสอนที่ทันสมัย ตลอดจนพัฒนาครู ผู้บริหาร โดยจัดอบรมและส่งไปศึกษาดูงานต่างประเทศ ซึ่งต่อมาบุคลากรเหล่านี้ได้กลับมาเป็นกำลังในการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย เช่น ดร.ธนู แสงวงศ์ศักดิ์ (อธิบดีกรมการศาสนา) นายบรรจง ชูสกุลชาติ (ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) บทเรียนของโครงการจะเชิงเทราที่น่าจะนำมาเป็นตัวอย่างในการปฏิรูปการศึกษายุคปัจจุบันโดยหาหนึ่งจังหวัดในแต่ละภาคเป็นสถานที่ทดลองปฏิรูปการศึกษาแล้วนำข้อดีที่ควรปฏิบัติ ไปขยายผลต่ออย่างจังหวัดอื่น มิใช่ทำครั้งเดียวทั่วประเทศพร้อมกัน โดยไม่ได้ทดลองหาข้อดีข้อเสียจนประสบปัญหาพัวพันหลายด้านอย่างที่เป็นอยู่ในขณะนี้

งานริเริ่มสำคัญอีกอย่างหนึ่งของนายอภัย คือ การจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นโรงเรียนประจำสำหรับเด็กด้อยโอกาส โดยตั้งแห่งแรกที่ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี (พ.ศ. 2501) แห่งที่สองที่อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย (พ.ศ. 2505) โดยนายอภัยได้บันทึกไว้ว่า “การที่ข้าพเจ้าเกิดความคิดที่จะจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขึ้นในประเทศไทย เป็นเพราะในระหว่างที่ปฏิบัติงานอยู่ที่ฉะเชิงเทรา ข้าพเจ้าได้ศึกษาเรื่องการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาในประเทศอังกฤษซึ่งทำให้เกิดพระราชบัญญัติ Education Act. 1944 (พ.ศ. 2487) โดยมีความมุ่งหมายสำคัญที่จะให้เด็กอังกฤษทุกคนได้รับการศึกษาถึงขั้นมัธยมศึกษาเป็นอย่างต่ำไม่ว่าเด็กนั้นจะมีพ่อแม่อยู่ในฐานะเช่นไรก็ตาม และไม่ว่าจะมีภูมิฐานะอยู่ ณ ที่ใดในราชอาณาจักรอังกฤษ เรื่องดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดว่า แม้ในขณะนี้เราจะยังไม่อยู่ในฐานะที่จะทำได้อย่างอังกฤษ แต่เราก็สมควรกำหนดนโยบายว่าจะให้เด็กไทยทุกคนได้รับการศึกษาถึงขั้นประถมศึกษาตอนปลายเป็นอย่างต่ำ ไม่ว่าเด็กนั้นจะมีพ่อแม่อยู่ในฐานะเช่นไรก็ตาม และไม่ว่าจะมีภูมิฐานะอยู่ ณ ที่ใดในราชอาณาจักรไทยก็ตาม เพราะตามพระราชบัญญัติประถมศึกษานั้น เด็กที่บ้านอยู่ไกลโรงเรียนเกิน 2 กิโลเมตร ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าเด็กประเภทนี้แทนที่จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้าเรียนในโรงเรียนธรรมดารัฐควรจัดให้เข้าเรียนในโรงเรียนพิเศษ เรียกว่าโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในระยะนั้น ได้พบกับนายอำเภอพนมทวนที่พาพวกมาดูงานการปรับปรุงการศึกษาที่ฉะเชิงเทราจึงเล่าให้ฟังถึงเรื่องแนวคิดการจัดโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็กที่อยู่ไกลคมนาคม ซึ่งนายอำเภอพนมทวนสนใจและรับจัดหาที่ดินให้ โดยทางราชการไม่ต้องซื้อ ข้าพเจ้าจึงทำบันทึกเสนอ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และในที่สุด พลเอกมังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ก็อนุมัติให้จัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน ขึ้นได้ ต่อจากนั้นก็มีการจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขึ้น ตามเขตการศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ แล้วได้มีพระมหากษัตริย์คุณให้ตั้งโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ขึ้นตามพื้นที่ซึ่งเกิดภัยพิบัติจนกระทั่ง ใน พ.ศ. 2553 มีโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และราชประชานุเคราะห์ ประเภทโรงเรียนประจำถึง 50 แห่งทั่วประเทศ

นายอภัยสนใจงานการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ โดยรับหน้าที่เป็นผู้อำนวยการศูนย์กลางการศึกษาผู้ใหญ่จังหวัดอุบลราชธานี หรือ ศ.อ.ศ.อ. (พ.ศ. 2497 – 2504) ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือกับองค์การยูเนสโกของสหประชาชาติ เพื่อผลิตกลุ่มบุคลากรออกไปทำงานพัฒนาชนบท แต่ละกลุ่มประกอบด้วย 6 คน ประกอบด้วย ผู้นัดทางเกษตร อนามัย การศึกษา การช่าง การเรือน และสวัสดิการสังคม เพื่อให้ชาวชนบทรู้จักปรับปรุงตนเองและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ระหว่างอยู่ที่อุบลราชธานีได้ประสบอุบัติเหตุรถคว่ำถึงสองครั้ง ต่อมา พ.ศ. 2505 ศ.อ.ศ.อ. ได้โอนงานและบุคลากรบางส่วนไปอยู่กับกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เพื่อสะดวกในการบริหารงานระดับจังหวัด ส่วนสถานที่เดิมได้ใช้เป็นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือถึงปัจจุบัน สำหรับงานด้านการศึกษาผู้ใหญ่ก็ได้ขยายไปจนถึงกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีผลงานด้านการศึกษาตลอดชีวิตที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก

นายอภัยสนใจในงานลูกเสือ เพราะเชื่อว่าการลูกเสือเป็นวิธีพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็ก โดยการปฏิบัติจริงอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ก่อตั้งลูกเสือวิสามัญเพื่อการบริการในกลุ่มสถานศึกษาอาชีวศึกษา ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการลูกเสือภาคตะวันออกไกล และกรรมการลูกเสือโลก (พ.ศ. 2508 – 2514) ได้รับอิสริยาภรณ์บรมราชูปถัมภ์ขั้นสูงสุดของลูกเสือโลก ส่งเสริมการสร้างค่ายลูกเสือประจำทุกจังหวัดทั่วประเทศ และได้จัดทำตำราเกี่ยวกับลูกเสือไว้หลายเล่ม ในสมัยนั้นกิจการลูกเสือของไทยรุ่งเรืองมาก มีบุคคลสำคัญสมัครเข้าอบรมลูกเสือกันมากมาย ทั้งพ่อค้า ประชาชน ทหาร ตำรวจ ผู้ว่าราชการจังหวัด แม้กระทั่งนายกรัฐมนตรี

นายอภัยเป็นผู้ก่อตั้งชมรมข้าราชการและครูอาวุโสกระทรวงศึกษาธิการ (ขอศ.) และรับหน้าที่ประธานชมรมอยู่หลายปี แม้ก่อนจะถึงแก่กรรมไม่กี่วัน ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2536 ก็ยังเดินทางไปเยี่ยมข้าราชการอาวุโสหลายท่านถึงบ้าน เนื่องในวันสงกรานต์

นายอภัยมีฝีมือในการแต่งคำกลอน โดยได้แต่งกลอนบทหนึ่งไว้ว่า

———— “ ————
งานทุกอย่างต้องสร้างแต่น้อยน้อย แล้วจึงค่อยปรุงปรับขยับเขย่ง
ยากจะหายง่ายจะมาอย่างกริ่งเกรง คนที่เก่งคือคนกล้าฝ่างานเอยฯ
———— ” ————

เกียรติยศที่ได้รับ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ทูตยจุลจอมเกล้าวิเศษ
- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก
- มหาวชิรมงกุฎ
- เหรียญรัตนาภรณ์ช้างเผือก ชั้น 3
- รามเกียรติ์ลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษ
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศจากเนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย และฟิลิปปินส์

นายอภัย จันทวิมล ได้รับรางวัลเข็มสดุดีทองคำของมูลนิธิครูอาวุโสในพระบรมราชูปถัมภ์จากคุรุสภา และคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สดุดีให้เป็นบุคคลสำคัญ ระดับ “ขุนพล” ทางการศึกษา

นวัตกรรมใหม่ RoboFly หุ่นยนต์ขนาดเท่าแมลง บินได้แบบไร้สาย ใช้งานในที่โดรนเข้าไม่ถึง

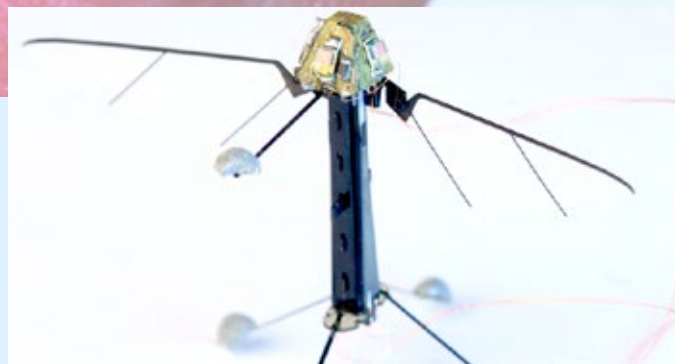
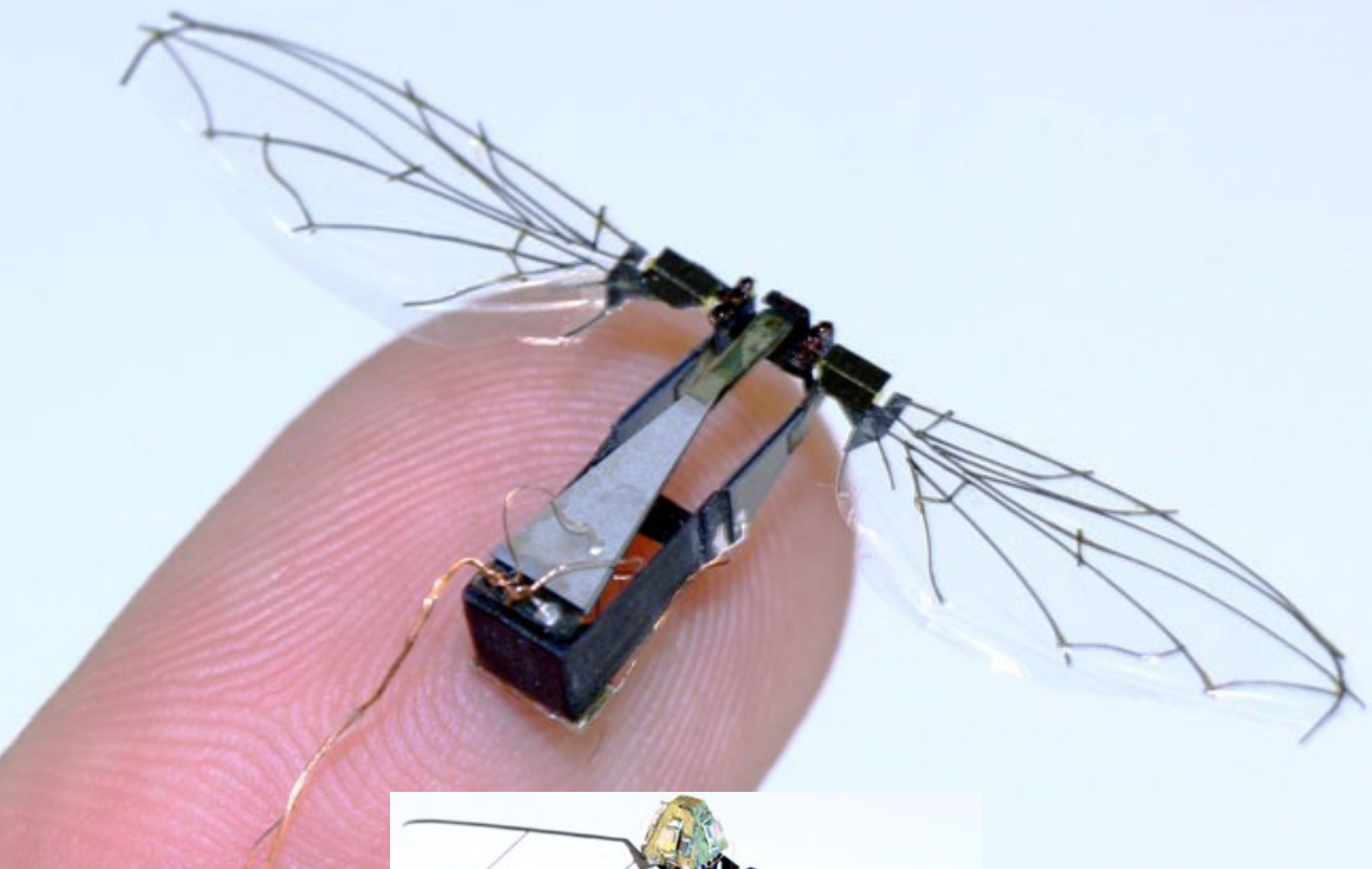
ก้าวความถึงเทคโนโลยีใหม่ที่กำลังฮอตฮิตในปัจจุบัน หลายๆ คน อาจจะเคยเห็น และสงสัยกันว่าสิ่งที่กำลังลอยอยู่บนท้องฟ้าคืออะไร สิ่งนั้นมีชื่อเรียกว่า **โดรน (Drone)** หรือที่เรียกกันแบบเป็นทางการว่า อากาศยานไร้คนขับโดรน นั้น มีอีกชื่อหนึ่งว่า **UAV (Unmanned Aerial Vehicle)** ซึ่งในทางปฏิบัติแล้ว โดรนไม่ได้ใช้ในการบันเทิงเหมือนในปัจจุบัน แต่จะใช้ในทางการทหาร เพื่อในการสอดแนม พื้นที่แวดล้อมของข้าศึก หรืออาจจะติดอาวุธเข้าไปใกล้ศัตรูจากระยะไกลซะเลย ซึ่งก็มีข้อดีก็คือไม่ต้องใช้คนจริงเข้าไปในพื้นที่ซึ่งเสี่ยงอันตรายนั่นเอง ตั้งแต่ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 จนมาถึงปัจจุบัน เทคโนโลยีของโดรนได้ถูกพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ จนไม่ได้จำกัดแค่ในทางการทหารเท่านั้น ในปัจจุบันโดรนถูกใช้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น ใช้โดรนถ่ายรูป ถ่ายวิดีโอจากมุมสูง ใช้ในการเกษตร หรือแม้กระทั่ง ใช้การขนส่งสินค้าที่ทาง Google และ Amazon กำลังพัฒนาให้สามารถส่งสินค้า ไปยังบ้านคนซื้อได้ภายในรัศมีทำการ

ในปัจจุบันนั้น โดรนที่นิยมใช้กันในรูปแบบต่างๆ นั้น ก็คือ **มัลติโรเตอร์** หรือ **มัลติคอปเตอร์** ที่เรียกอย่างนี้เพราะเป็นโดรนแบบใบพัด แต่ละใบพัดก็มีมอเตอร์ของตัวเอง รูปร่างก็จะคล้ายๆ เฮลิคอปเตอร์แต่จะอาศัยใบพัดเยอะกว่า ที่นิยมกันก็จะเป็นแบบ 4 ใบพัด และ 6 ใบพัด ซึ่งมัลติคอปเตอร์นั้นก็มีข้อดีตรงสามารถขึ้น – ลง ในแนวตั้งได้ ซึ่งเจ้าตัวมัลติโรเตอร์นี่เองที่เป็นพระเอกที่คนนำไปดัดแปลงในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปใช้งานตามที่ตัวเองต้องการ ยังมีอีกหลายอย่างที่โดรนสามารถทำได้ ซึ่งอยู่ที่ยังมีการวิจัยเพื่อเพิ่มเทคโนโลยีให้ก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ

ดังนั้นนักวิจัยจาก University of Washington ในสหรัฐอเมริกา พัฒนานวัตกรรมใหม่ **RoboFly** **หุ่นยนต์บินได้ขนาดจิ๋วเท่ากับแมลง** เพื่อให้ประโยชน์ในการบินเข้าไปยังสถานที่ที่โดรนขนาดปกติไม่สามารถเข้าถึงได้ ซึ่ง RoboFly ที่มีน้ำหนักเบากว่าไม้จิ้มฟันเพียงอันเดียวนี้ สามารถบินและลงจอดได้แบบไร้สาย ด้วยปีกเล็กๆ ข้างลำตัว แทนที่จะใช้ใบพัด แต่ยังบินได้แค่ระยะสั้นๆ เท่านั้น ซึ่งขณะนี้ทีมวิจัยหวังจะพัฒนาขีดความสามารถในด้านนี้ให้ดีขึ้น

Shyam Gollakota ผู้ช่วยศาสตราจารย์แห่งโรงเรียนวิศวกรรมและวิทยาการคอมพิวเตอร์ในเครือของ University of Washington เผยว่า หุ่นยนต์แมลงที่บินได้แบบ RoboFly อาจจะมีประโยชน์สำหรับการใช้งานที่หลากหลาย รวมถึงภารกิจในการค้นหาและกู้ภัย ซึ่งด้วยขนาดเล็กจึงคุ้มค่าต่อการผลิตและใช้งานในจำนวนมาก นอกจากนี้ ก็ยังสามารถนำมาใช้สำหรับงานตรวจสอบต่างๆ ได้ด้วย อาทิ การตรวจสอบท่อส่งก๊าซที่รั่ว หรือตรวจสอบผลผลิตทางการเกษตรในฟาร์มอัจฉริยะ

ในอนาคตที่มิจัย ตั้งใจพัฒนาศักยภาพของหุ่นยนต์ให้สามารถนำทางได้ในสภาพแวดล้อมที่เข้าถึงลำบาก และอาจมีแบตเตอรี่ที่เล็กกว่า อยู่ในหุ่นยนต์ หรืออาจจะใช้คลื่นความถี่วิทยุเป็นแหล่งพลังงาน ซึ่งที่มิจัยจะนำหุ่นยนต์ RoboFly ไปโชว์ตัวในงาน International Conference on Robotics and Automation (ICRA) ที่เมืองบริสเบน ประเทศออสเตรเลีย ในวันที่ 23 พ.ค. นี้

ประวัติกีฬาตะกร้อในประเทศไทย

ในสมัยโบราณนั้นประเทศไทยเรามีกฎหมายและวิธีการลงโทษผู้กระทำความผิด โดยการนำเอานักโทษไปลงโทษในสิ่งกลมๆ ที่สานด้วยหวายให้ข้างตะ แต่สิ่งที่ช่วยสนับสนุนประวัติของตะกร้อได้ดี คือ ในพระราชนิพนธ์เรื่องอภินิหารของรัชกาลที่ 2 ในเรื่องมีบางตอนที่กล่าวถึงการเล่นตะกร้อ และที่ระบียงพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่งเขียนเรื่องรามเกียรติ์ ก็มีภาพการเล่นตะกร้อแสดงไว้ให้อุณนุชนรุ่นหลังได้รับรู้

โดยภูมิศาสตร์ของไทยเองก็ส่งเสริมสนับสนุนให้เราได้ทราบประวัติของตะกร้อ คือ ประเทศของเราอุดมไปด้วยไม้ไผ่หวายคนไทยนิยมนำเอาหวายมาสานเป็นสิ่งของเครื่องใช้ รวมถึงการละเล่นพื้นบ้านด้วย อีกทั้งประเภทของกีฬาตะกร้อในประเทศไทยก็มีหลายประเภท เช่น ตะกร้อวง ตะกร้อลอดห่วง ตะกร้อชิงธง และการแสดงตะกร้อพลิกแพลงต่างๆ ซึ่งการเล่นตะกร้อของประเทศอื่นๆ นั้นมีการเล่นไม่หลายแบบหลายวิธีเช่นของไทยเรา การเล่นตะกร้อมีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาตามลำดับทั้งด้านรูปแบบและวัตถุดิบในการทำจากสมัยแรกเป็นผ้า หนังสัตว์ หวาย จนถึงประเภทสังเคราะห์ (พลาสติก)

ความหมาย คำว่าตะกร้อ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ. ศ. 2525 ได้ให้คำจำกัดความเอาไว้ว่า “ลูกกลมสานด้วยหวายเป็นตา สำหรับเตะ”

วิวัฒนาการการเล่นกีฬาตะกร้อ

การเล่นตะกร้อได้มีวิวัฒนาการในการเล่นมาอย่างต่อเนื่อง ในสมัยแรกๆ ก็เป็นเพียงการช่วยกันเตะลูกไม่ให้ตกถึงพื้น ต่อมาเมื่อเกิดความชำนาญและหลีกเลี่ยงความจำเจ ก็คงมีการเริ่มเล่นด้วยศีรษะ เข่า ศอก ไหล่ มีการจัดเพิ่มทำให้ยากและสวยงามขึ้นตามลำดับ จากนั้นก็ตกลงวางกติกากการเล่นโดยเอื้ออำนวยต่อผู้เล่นเป็นส่วนรวม อาจแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิประเทศของแต่ละพื้นที่ แต่คงมีความใกล้เคียงกันมากพอสมควร

ตะกร้อนั้นมีมากมายหลายประเภท เช่น

- ตะกร้อข้ามตาข่าย – ตะกร้อลอดบ่วง – ตะกร้อพลิกแพลง เป็นต้น

เมื่อมีการวางกติกาและท่าทางในการเล่นอย่างลงตัวแล้วก็เริ่มมีการแข่งขันกันเกิดขึ้นในประเทศไทยตาม

ประวัติของการกีฬาตะกร้อตั้งแต่อดีตที่ได้นบันทึกไว้ดังนี้

.....			
พ.ศ. 2472	กีฬาตะกร้อเริ่มมีการแข่งขันครั้งแรก ภายในสมาคมกีฬาสยาม	พ.ศ. 2504	กีฬาแหลมทองครั้งที่ 2 ประเทศพม่า ได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพในการแข่งขัน นักตะกร้อของไทยก็ได้ไปร่วมแสดงโชว์ การเตะตะกร้อแบบพลิกแพลงด้วย
.....			
พ.ศ. 2476	สมาคมกีฬาสยามประชุมจัดร่างกติกา ในการแข่งขันกีฬาตะกร้อข้ามตาข่าย และเปิดให้มีการแข่งขันในประเภท ประชาชนขึ้นเป็นครั้งแรก	พ.ศ. 2508	กีฬาแหลมทองครั้งที่ 3 จัดขึ้นที่ประเทศ มาเลเซีย ได้มีการบรรจุการเตะตะกร้อ 3 ประเภท เข้าไว้ในการแข่งขันด้วย ก็คือ ตะกร้อวง – ตะกร้อข้ามตาข่าย – ตะกร้อลอดบ่วง
.....			
พ.ศ. 2479	ทางการศึกษาได้มีการเผยแพร่จัดฝึก ทักษะในโรงเรียนมัธยมชายและเปิดให้ มีแข่งขันด้วย		
.....			
พ.ศ. 2480	พ.ศ. 2480 ได้มีการประชุมจัดทำแก้ไข ร่างกฎระเบียบให้สมบูรณ์ขึ้น โดยอยู่ ในความควบคุมดูแลของเจ้าพระยา จินดารักษ์ และกรมพลศึกษาก็ได้ออก ประกาศรับรองอย่างเป็นทางการ		
.....			
พ.ศ. 2502	มีการจัดการแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ 1 ขึ้นที่กรุงเทพฯ มีการเชิญนักตะกร้อ ชาวพม่ามาแสดงความสามารถในการเล่น ตะกร้อพลิกแพลง		
.....			
.....			อีกทั้งมีการจัดประชุมวางแผนทางด้านกติกา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อสะดวกในการเล่นและ การเข้าใจของผู้ชมในส่วนรวมอีกด้วย
.....			พอเสร็จสิ้นกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ 3 กีฬาตะกร้อ ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเป็นอันมาก บทบาทของประเทศมาเลเซีย ก็เริ่มมีมากขึ้น จากการได้เข้าร่วมในการประชุมตั้งกฎกติกา กีฬาตะกร้อประเภทข้ามตาข่าย หรือที่เรียกว่า “เซปักตะกร้อ” และส่งผลให้กีฬาตะกร้อข้ามตาข่าย ได้รับการบรรจุเข้าใน การแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ 4 จนถึงปัจจุบัน

กติกาการเล่นเซปักตะกร้อ

1. ผู้เล่น

ประเภทเดี่ยว มีผู้เล่นตัวจริง 3 คน สำรอง 1 คน
ประเภททีม ประกอบด้วย 3 ทีม มีผู้เล่น 9 คน และผู้เล่น
สำรอง 3 คน

2. ตำแหน่งของผู้เล่น มี 3 ตำแหน่ง คือ

- 2.1 หลัง (Back) เป็นผู้เตะตะกร้อจากวงกลม
- 2.2 หน้าซ้าย
- 2.3 หน้าขวา

3. การเปลี่ยนตัวผู้เล่น

ในทีมเดียวเปลี่ยนตัวได้ 1 คน และถ้าเหลือน้อยกว่า
3 คน ถือว่าแพ้ ผู้มีชื่อในทีมเดียวที่เล่นมานานแล้ว จะลง
เล่นในทีมเดียวต่อไปไม่ได้

4. การเสี่ยงและการอบอุ่นร่างกาย

มีการเสี่ยง ผู้ชนะการเสี่ยงจะได้เลือกข้างหรือ
ส่งลูก ทีมที่ได้ส่งลูกจะได้อบอุ่นร่างกายก่อน เป็นเวลา 2 นาที
พร้อมเจ้าหน้าที่และนักกีฬาไม่เกิน 5 คน

5. ตำแหน่งของผู้เล่นระหว่างการส่งลูกเสิร์ฟ

เมื่อเริ่มเล่นทั้ง 2 ทีมพร้อมในแดนของตนเอง
ผู้เล่นฝ่ายเสิร์ฟจะต้องอยู่ในวงกลมของตนเอง เมื่อเสิร์ฟแล้ว
จึงเคลื่อนที่ได้ ส่วนผู้เล่นฝ่ายรับจะยืนที่ใดก็ได้

6. การเปลี่ยนส่ง

ให้เปลี่ยนการส่งลูกเมื่อฝ่ายส่งลูกผิดกติกา หรือ
ฝ่ายรับทำลูกให้ตกบนพื้นที่ของฝ่ายส่งได้

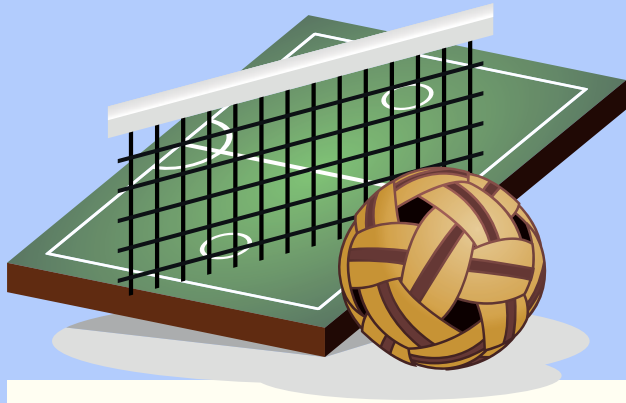
7. การขอเวลานอก

ขอได้เขตละ 1 ครั้งๆ ละ 1 นาที

8. การนับคะแนน

การแข่งขันใช้แบบ 2 ใน 3 เซต ในเซตที่ 1 และ
เซตที่ 2 จะมีคะแนนสูงสุด 15 คะแนน ทีมใดได้
15 คะแนนก่อน จะเป็นผู้ชนะในเซตนั้นๆ ทั้ง 2 เซต
จะไม่มีดิวส์ หากทั้งสองทีมได้ 13 ก่อน หรือ 14 เท่ากัน พัก

ระหว่างเซต 2 นาที ถ้าเสมอกัน 1:1 เซต
ให้ทำการแข่งขันเซตที่ 3 ด้วยไทเบรก โดยเริ่มด้วย
การเสี่ยงใหม่โดยใช้คะแนน 6 คะแนน ทีมใดได้ 6 คะแนน
ก่อนเป็นผู้ชนะ แต่จะต้องแพ้ชนะอย่างน้อย 2 คะแนน
ถ้ายังไม่แพ้กันไม่น้อยกว่า 2 คะแนน ก็ให้ทำการแข่งขันอีก
2 คะแนน แต่ไม่เกิน 8 คะแนน เช่น 8 : 6 หรือ 8 : 7
ถือเป็นการยุติการแข่งขันระบบไทเบรก เมื่อฝ่ายใดก็ตาม
ได้ 3 คะแนน และขอเวลานอกได้เขตละ 1 ครั้ง ครั้งละ
1 นาที สำหรับไทเบรกขอเวลาได้ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 วินาที

แนะนำอุปกรณ์กีฬาตะกร้อ

ข้อที่ 1. สนามแข่งขัน (THE COURT)

1.1 **พื้นที่ของสนาม** มีความยาว 13.40 เมตร และกว้าง 6.10 เมตร จะต้องไม่มีสิ่งกีดขวางใดๆ เมื่อวัดจากพื้นสนามสูงขึ้นไป 8 เมตร (พื้นสนามไม่ควรเป็นสนามหญ้าหรือสนามทราย)

1.2 **เส้นสนาม** ขนาดของเส้นสนามทุกเส้นที่เป็นขอบเขตของสนามต้องไม่กว้างกว่า 4 เซนติเมตร ให้ตีเส้นจากกรอบนอกเข้ามาในสนามและถือเป็นส่วนของพื้นที่สนามแข่งด้วย เส้นเขตสนามทุกเส้นต้องห่างจากสิ่งกีดขวางอย่างน้อย 3 เมตร

1.3 **เส้นกลาง** มีขนาดกว้างของเส้น 2 เซนติเมตร โดยจะแบ่งพื้นที่ของสนามออกเป็นด้านซ้ายและด้านขวาเท่าๆ กัน

1.4 **เส้นเสี้ยววงกลม** ที่มุมสนามของแต่ละด้าน ตรงเส้นกลางให้จุดศูนย์กลางอยู่ที่กึ่งกลางของเส้นกลางตัดกับขอบด้านในของเส้นข้าง เขียนเส้นเสี้ยววงกลมทั้งสองด้านรัศมี 90 เมตร ให้ตีเส้นขนาดความกว้าง 4 เซนติเมตร นอกเขตรัศมี 90 เซนติเมตร

1.5 **เส้นเสี้ยววงกลม** ที่มุมของสนามของแต่ละด้าน ตรงเส้นกลางให้จุดศูนย์กลางอยู่ที่กึ่งกลางของเส้นกลางตัดกับขอบด้านในของเส้นข้าง เขียนเส้นเสี้ยววงกลมทั้งสองด้านรัศมี 90 เซนติเมตร ให้ตีเส้นขนาดความกว้าง 4 เซนติเมตร นอกเขตรัศมี 90 เซนติเมตร

1.6 **วงกลมเสิร์ฟ** ให้รัศมี 30 เซนติเมตร โดยวัดจากจุดกึ่งกลางของเส้นหลังไปในสนาม 2.45 เมตร และวัดจากขอบด้านนอกของเส้นข้างไปในสนาม 3.05 เมตร และวัดจากขอบด้านนอกของเส้นข้างเข้าไปในสนาม 3.05 เมตร ใช้ตรงจุดตัดจากเส้นหลังและเส้นข้างเป็นจุดศูนย์กลาง ให้เขียนเส้นวงกลมขนาดความกว้าง 4 เซนติเมตร นอกเขตรัศมี 30 เซนติเมตร (ดูรูปขนาดสนามจากภาคผนวก)

ข้อที่ 2. เสา (THE POSTS)

2.1 เสามีความสูง 1.55 เมตร (ผู้หญิง 1.45 เมตร) ตั้งอยู่อย่างมั่นคงพอที่จะทำให้ตาข่ายตึง โดยต้องทำจากวัสดุที่มีความแข็งแรงและมีรัศมีไม่เกิน 4 เซนติเมตร

2.2 ตำแหน่งของเสา ให้ตั้งหรือวางไว้อย่างมั่นคงนอกสนามตรงกับแนวเส้นกลาง ห่างจากเส้นข้าง 30 เซนติเมตร

ข้อที่ 3. ตาข่าย (THE NET)

3.1 ตาข่ายให้ทำด้วยเชือกอย่างดีหรือไนลอน มีรูตาข่ายกว้าง 6 – 8 เซนติเมตร ความกว้างของผืนตาข่าย 70 เซนติเมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 6.10 เมตร ให้มีวัสดุที่ทำเป็นแถบ ขนาดความกว้าง 5 เซนติเมตร ตรงด้านข้างของตาข่ายทั้งสองด้านจากด้านบนถึงด้านล่างตรงกับแนวเส้นข้างซึ่งเรียกว่า “แถบแสดงเขตสนาม”

3.2 ตาข่ายให้มีขนาดความกว้าง 5 เซนติเมตร ทั้งด้านบนและด้านล่าง โดยมีเชือกธรรมดาหรือเชือกไนลอนอย่างดี ร้อยผ่านแถบและขึงตาข่ายให้ตึงเสมอระดับหัวเสา ความสูงของตาข่ายโดยวัดจากพื้นถึงส่วนบนของตาข่ายที่กึ่งกลางสนามมีความสูง 1.52 เมตร (ผู้หญิง 1.42 เมตร) และวัดตรงเสาทั้งสองด้านมีความสูง 1.55 เมตร (ผู้หญิง 1.45 เมตร)

ข้อที่ 4. ลูกตะกร้อ (THE SEPAKTRAKRAW BALL)

ลูกตะกร้อต้องมีลักษณะเป็นทรงกลม ทำด้วยหวายหรือไผ่สังเคราะห์ชั้นเดียวมี 12 รู กับ 20 จุดตัดไขว้ หากทำด้วยหวายต้องมีจำนวน 9 – 11 เส้น ขนาดของเส้นรอบวงต้องไม่น้อยกว่า 42 เซนติเมตร และไม่มากกว่า 44 เซนติเมตร (ผู้หญิง 43 – 45 เซนติเมตร) น้ำหนักก่อนใช้แข่งขันต้องไม่น้อยกว่า 170 กรัม และไม่เกินกว่า 180 กรัม (ผู้หญิง 150 – 160 กรัม)

ออมอย่างไรให้เงินงอกเงย : ออมในกองทุนให้งอกเงย

[ฉบับมนุษย์เงินเดือน ลงทุน RMF]

ภาค 6

รายละเอียดของข้อมูลในหนังสือชี้ชวนส่วนสรุปข้อมูลสำคัญ

ในครั้งที่แล้ว เราทราบกันไปแล้วว่า เลือกกองทุน RMF ที่ลงทุนในตราสารทุนอย่างไรให้ได้ผลตอบแทนดีและสม่ำเสมอ และในครั้งนี้เราจะมารู้จักการศึกษารายละเอียดของกองทุน RMF ที่เราต้องการลงทุน เพื่อให้รู้เรารู้จักกองทุนของเรามากขึ้น ซึ่งโดยปกติแล้วจะต้องดูข้อมูลในหนังสือชี้ชวนฉบับเต็ม ซึ่งมีจำนวนหลายหน้ากระดาษด้วยกัน บางกองทุนมี 60 กว่าหน้า หรือบางกองทุนมี 100 กว่าหน้า ทำให้อ่านข้อมูลยาก และเกิดความท้อในการศึกษาข้อมูลด้วย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ จึงกำหนดให้กองทุนจัดทำสรุปข้อมูลหนังสือชี้ชวนในส่วนสำคัญของกองทุน ที่เรียกว่า **“หนังสือชี้ชวนส่วนสรุปข้อมูลสำคัญ”** หรือบางครั้งจะเรียกว่า **“ข้อมูลสำคัญการลงทุน”** หรือบางครั้งเรียกว่า **“หนังสือชี้ชวนส่วนสรุป”** หรือ **“หนังสือชี้ชวนฉบับย่อ”** ซึ่งจะเป็นหนังสือชี้ชวนที่สรุปข้อมูลส่วนที่สำคัญๆ ของกองทุนนั้นๆ ไว้ 7 เรื่องด้วยกัน อย่างที่ได้อธิบายไว้ในครั้งที่แล้วว่า ประกอบด้วย คุณกำลังจะลงทุนอะไร กองทุนรวมนี้เหมาะกับใคร คุณต้องระวังอะไรเป็นพิเศษ สัดส่วนของประเภทสินทรัพย์ที่ลงทุน ค่าธรรมเนียม ผลการดำเนินงาน และข้อมูลอื่นๆ

คุณกำลังจะลงทุนอะไร

ข้อมูลส่วนนี้จะบอกข้อมูลที่สำคัญ 2 อย่าง คือ **นโยบายการลงทุน** และ **กลยุทธ์ในการบริหารจัดการลงทุน** โดยนโยบายการลงทุนจะบอกว่ากองทุนนี้เน้นลงทุนในสินทรัพย์ประเภทไหนเป็นหลักตราสารหนี้ หรือตราสารทุน หรือลงทุนในต่างประเทศ ตรงนี้จะบอกไว้ ส่วนในเรื่องกลยุทธ์ในการบริหารจัดการลงทุน ส่วนใหญ่จะบอกว่ามุ่งหวังให้ดัชนีผลประกอบการสูงกว่าดัชนีชี้วัด (Active Management)

กองทุนรวมนี้นี้เหมาะกับใคร

ในส่วนนี้จะบอกว่ากองทุนนี้เหมาะกับใครและ ไม่เหมาะกับใคร ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้ของกองทุนนี้ที่ตรงกับใคร จะบอกตามลักษณะประเภทของกองทุน RMF เช่น ถ้าเป็น กองทุน RMF ประเภทที่เน้นลงทุนใน**ตราสารหนี้** ส่วนใหญ่ จะบอกว่า “**ผู้ลงทุนที่คาดหวังผลตอบแทนสูงกว่าเงินฝาก และยอมรับผลตอบแทนที่อาจต่ำกว่าหุ้นได้**” แต่ถ้าเป็น กองทุน RMF ประเภทที่เน้นลงทุนใน**ตราสารทุน** ส่วนใหญ่ จะบอกว่า “**ผู้ที่สามารถลงทุนในระยะยาว โดยคาดหวัง ผลตอบแทนในระยะยาวที่ดีกว่าการลงทุนในตราสารหนี้**” และ “**ผู้ลงทุนที่สามารถรับความผันผวนของราคาหุ้นที่ กองทุนรวมไปลงทุน ซึ่งอาจปรับตัวสูงขึ้น หรือลดลง จนต่ำกว่ามูลค่าที่ลงทุนและทำให้ขาดทุนได้**” เป็นต้น และ ในส่วนนี้จะบอกว่ากองทุนนี้ไม่เหมาะกับใคร ข้อมูลส่วนนี้ จะคล้ายกันทุกกองทุนคือบอกว่า “**ผู้ลงทุนที่เน้นการได้รับ ผลตอบแทนในจำนวนเงินที่แน่นอน หรือรักษาเงินต้นให้อยู่ครบ**”

คุณต้องระวังอะไรเป็นพิเศษ

ในส่วนนี้จะบอกข้อมูลที่สำคัญ 3 ส่วน คือ **คำเตือนที่สำคัญ** **ภาพแสดงตำแหน่งความเสี่ยงของกองทุนรวม** และ **ปัจจัยความเสี่ยงที่สำคัญ** ในส่วนของคำเตือนที่สำคัญจะมีลักษณะที่คล้ายกันเกือบทุกกองทุน คือ จะเตือนให้ผู้ลงทุนควรศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ระบุไว้ในคู่มือการลงทุนในกองทุนรวมดังกล่าวด้วย หากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข การลงทุน ผู้ลงทุนจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี และจะต้องคืนสิทธิประโยชน์ทางภาษี ผู้ถือหน่วยลงทุนไม่สามารถ นำหน่วยลงทุนของกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพไปจำหน่าย จ่าย โอน จำนำ หรือนำไปเป็นหลักประกัน ส่วนในภาพแสดงตำแหน่ง ความเสี่ยงของกองทุนรวมจะเป็นแผนภาพที่บอกว่ากองทุนนั้นๆ มีความเสี่ยงมากน้อยแค่ไหน เป็นแผนภาพลูกศรแสดงระดับ ความเสี่ยงของกองทุน ซึ่งจะบอกระดับความเสี่ยงต่ำระดับ 1 ไปจนถึงเสี่ยงระดับสูงมากในระดับ 8 ซึ่งในส่วนนี้ เช่น ถ้าเป็น กองทุน RMF ประเภทที่เน้นลงทุนในตราสารหนี้จะมีความเสี่ยงที่ระดับ 4 เป็นความเสี่ยงในระดับปานกลาง แต่ถ้าเป็นกอง ทุน RMF ประเภทที่เน้นลงทุนในตราสารทุนจะมีความเสี่ยงที่ระดับ 6 เป็นความเสี่ยงสูง เป็นต้น สำหรับข้อมูลในส่วนนี้ของปัจจัย ความเสี่ยง ที่สำคัญจะบอกข้อมูลที่แตกต่างกันตามประเภทของกองทุน RMF ตราสารหนี้ และตราสารทุน กล่าวคือ ถ้าเป็น กองทุน RMF ตราสารหนี้ จะบอกความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ของผู้ออกตราสาร โดยจะบอกอันดับความน่าเชื่อถือของกองทุน ไว้ว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหน และบอกความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาหลักทรัพย์ ซึ่งบอกอายุเฉลี่ยของ ทรัพย์สินที่ลงทุน แต่ถ้าเป็น กองทุน RMF ตราสารทุน จะบอกความเสี่ยงจากความผันผวนของมูลค่าหน่วยลงทุน

สัดส่วนของประเภทสินทรัพย์ที่ลงทุน

ในส่วนนี้จะเน้นรูปแบบภูมิวงกลมแสดงสัดส่วนสินทรัพย์ที่ลงทุนนั้นๆ ไปลงทุน เช่น ถ้าเป็นกองทุน RMF ตราสารหนี้ ก็จะเป็นแผนภาพบอกว่ากองทุนนั้นมีสัดส่วนหุ้นกู้อยู่ที่เปอร์เซ็นต์ (%) พันธบัตรอยู่ที่เปอร์เซ็นต์ (%) ตัวแลกเงินอยู่ที่เปอร์เซ็นต์ (%) เงินฝากอยู่ที่เปอร์เซ็นต์ (%) และในลำดับถัดมาจะบอกชื่อทรัพย์สินและการลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรกว่าลงทุนในสินทรัพย์อะไรบ้าง เป็นสัดส่วนเท่าไร และลำดับสุดท้ายของส่วนนี้จะบอกน้ำหนักการลงทุนตามอันดับความน่าเชื่อถือ แต่ถ้าเป็นกองทุน RMF ตราสารทุน จะบอกชื่อสินทรัพย์ที่ลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก โดยจะบอกว่ามีบริษัทอะไรบ้าง ลงทุนไปในสัดส่วนกี่เปอร์เซ็นต์ (%)

ค่าธรรมเนียม

ในส่วนนี้จะบอกค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากกองทุนรวม (% ต่อปีของ NAV) และค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ถือหน่วย (% ของมูลค่าซื้อขาย) โดยในส่วนของค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากกองทุนรวม (% ต่อปีของ NAV) คือ ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนของผู้จัดการกองทุน โดยจะประกอบด้วยการจัดการ ผู้ดูแลผลประโยชน์นายทะเบียน ค่าใช้จ่ายอื่น และรวมค่าใช้จ่ายไว้ ซึ่งจะแสดงให้เห็นระหว่างค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจริงกับเพดานค่าธรรมเนียม สำหรับค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ถือหน่วย (% ของมูลค่าซื้อขาย) จะบอกค่าธรรมเนียมการขาย ค่าธรรมเนียมการรับซื้อคืน ค่าธรรมเนียมการสับเปลี่ยนหน่วยลงทุน การโอนหน่วยลงทุน โดยจะบอกเพดานสูงสุด และการเรียกเก็บจริง ในส่วนนี้สำคัญเพราะเราจะเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของแต่ละกองทุนได้ว่ามากน้อยต่างกันแค่ไหน

ผลการดำเนินงาน

ในส่วนนี้จะเน้นข้อมูลผลการดำเนินงานย้อนหลังตามปีปฏิทิน ตัวชี้วัดที่ใช้เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของกองทุน กองทุนนี้เคยมีผลขาดทุนสูงสุดในช่วงเวลา 5 ปี ความผันผวนของผลการดำเนินงาน (Standard Deviation) ความผันผวนของส่วนต่างผลการดำเนินงานและดัชนีชี้วัด (Tracking Error : TE) ประเภทกองทุนรวมเพื่อใช้เปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ณ จุดขาย และผลการดำเนินงานย้อนหลังแบบปักหมุด

ข้อมูลอื่นๆ

ในส่วนนี้จะเน้นข้อมูลนโยบายการจ่ายเงินปันผล (ซึ่งแน่นอนอยู่แล้วว่ากองทุน RMF ไม่มีการจ่ายเงินปันผล เพราะเป็นการสำรองเงินไว้ใช้ในระยะยาว) ผู้ดูแลผลประโยชน์ วันที่จดทะเบียน อายุโครงการ จำนวนเงินลงทุนโครงการ ชื่อและขายคืนหน่วยลงทุน รายชื่อผู้จัดการกองทุน อัตราส่วนหมุนเวียนการลงทุนของกองทุนรวม (PTR) ผู้สนับสนุนการขายหรือรับซื้อคืน ติดต่อสอบถามรับหนังสือชี้ชวน ร้องเรียนธุรกรรมที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ซึ่งข้อมูลสำคัญในส่วนนี้ ก็คือข้อมูลในส่วนชื่อและขายคืนหน่วยลงทุน มูลค่าขั้นต่ำของการซื้อครั้งแรก มูลค่าขั้นต่ำของการซื้อครั้งถัดไป ตรงนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 500 – 2,000 บาท แล้วแต่กองทุนจะกำหนด สำหรับผู้เขียนเองจะซื้อกองทุนในลักษณะถัวเฉลี่ยต้นทุน ดังนั้นเวลาเปรียบเทียบกองทุนเพื่อซื้อขายแล้ว นอกจากพิจารณาในส่วนผลตอบแทนย้อนหลังแล้ว จะดูในส่วนของค่าธรรมเนียมในการซื้อขาย และมูลค่าขั้นต่ำของการซื้อถัดไปด้วย เพราะมีผลต่อการซื้อขายของเรา เพราะถ้าเรามีเงินไม่มาก จะซื้อบ่อยครั้งแต่ราคาขั้นต่ำที่ต้องซื้อสูงเกินไป ก็จะทำให้เราซื้อได้ในจำนวนน้อยครั้งไม่สามารถเฉลี่ยต้นทุนในการลงทุนของเราได้

เป็นอย่างไรกันบ้างครับ เห็นไหมหละครับว่า การรู้จักกองทุนสักกองหนึ่งไม่ได้ยากอย่างที่เราคิดเลยนะครับ แทนที่เราจะไปนั่งอ่านข้อมูลจากหนังสือชี้ชวนฉบับเต็มจำนวน 60 – 150 หน้า เราก็สามารถรู้จักกองทุนได้จากหนังสือชี้ชวนส่วนสรุปข้อมูลสำคัญได้ ที่มีเพียง 8 -15 หน้าเท่านั้น อ่านง่ายเข้าใจง่ายกว่า ต่อไปนี้เราซื้อกองทุน RMF สักกองหนึ่ง เราก็สามารถศึกษากองทุนให้เข้าใจได้ใน 7 เรื่องนี้จากหนังสือชี้ชวนส่วนสรุปครับ ซึ่งจะบอกว่าจะต้องดูตรงไหน และดูอย่างไร เพื่อให้เราได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนได้อย่างคุ้มค่า ซึ่งในส่วนนี้เราก็นำไปใช้ประโยชน์กับการซื้อกองทุน LTF ได้เช่นกัน เพราะมีส่วนประกอบนี้ในลักษณะเดียวกันทั้ง RMF และ LTF

เราได้รู้จักกองทุน RMF มาเยอะพอสมควรแล้วนะครับ เดี่ยวในครั้งหน้าเราจะได้เตรียมตัวเพื่อเปิดบัญชีซื้อขายกองทุน RMF กันนะครับ

หลักการออกกำลังกาย ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

การออกกำลังกายของผู้สูงอายุมีหลายชนิดที่สามารถเลือกทำได้ โดยมีหลักทั่วไป คือ มีการหดและขยายของกล้ามเนื้อ มีการเคลื่อนไหวของข้อต่างๆ เร็วหรือช้า แรงหรือค่อย เป็นไปตามชนิด และวิธีการออกกำลังกายชนิดนั้นๆ ประเภทของการออกกำลังกาย สำหรับผู้สูงอายุมีหลายวิธี ได้แก่

1. การเดินหรือวิ่งช้าๆ (เหยาะ)

นิยมกันทั่วไป เพราะค่าใช้จ่ายน้อย เดินคนเดียวก็ได้ เดินเป็นกลุ่มคณะก็ดี เดินต่างจากวิ่งที่ว่า ขณะเดินจะมีเท้าข้างหนึ่งเหยียบติดพื้นดินอยู่เสมอตลอดเวลา แต่วิ่งนั้นจะมีช่วงหนึ่งที่เท้าทั้งสองข้างไม่เหยียบติดดิน ดังนั้นการเดินจึงลงน้ำหนักที่เท้าเท่าน้ำหนักของผู้เดิน แต่การวิ่งน้ำหนักที่ลงที่เท้าจะมากขึ้นกว่าเดิน

ผู้สูงอายุที่มีข้อเท้าหรือข้อเข่าไม่ดี จึงไม่ควรวิ่ง ถ้าข้อเท้าข้อเข่าไม่ดีมากๆ การเดินมากจะเจ็บที่ข้อ ควรเปลี่ยนเป็นการออกกำลังกายชนิดอื่น เช่น เดินในน้ำ หรือว่ายน้ำ ถ้าผู้สูงอายุสมรรถภาพทางกายดี และเลือกการเดินเป็นการออกกำลังกาย ก็ควรเริ่มด้วยการเดินช้าๆ ก่อนประมาณ 5 นาที และค่อยเพิ่มความเร็วขึ้น ถ้าหัดออกกำลังกายใหม่ๆ ก็อย่าเพิ่งเดินไกลนัก แต่ฝึกจนเกิดความอดทนแล้วจึงค่อยเพิ่มเวลาและความเร็ว การเดินหรือวิ่งอาจเลือกเดินหรือวิ่งตามสวนสาธารณะหรือเดินบนสายพานในที่จำกัดก็ได้ ที่สำคัญคือ ควรเลือกใช้รองเท้าที่เหมาะสม และคุณภาพดี เนื่องจากการเดินหรือวิ่งอย่างเดียว อาจไม่ได้ออกกำลังกายครบทุกส่วนของร่างกาย จึงควรมีการออกกำลังกาย โดยการบริหารท่าต่างๆ เพิ่มเติมจะทำให้ร่างกายได้รับประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2. กายบริหาร

การออกกำลังกายโดยท่าการบริหารท่าต่างๆ นับว่าเป็นวิธีการที่ดีอย่างหนึ่ง กายบริหารมีหลายท่าเพื่อก่อให้เกิดการออกกำลังกายทุกส่วนของร่างกาย เป็นการฝึกให้เกิดความอดทน แข็งแรง มีการทรงตัว ความยืดหยุ่นของข้อต่อต่างๆ ดีขึ้น

3. การออกกำลังกาย

โดยรวมยจีน มีชื่อเรียกต่างๆ และมีหลายสำนักเป็นการออกกำลังกาย ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุอีกวิธีหนึ่งที่ได้ทั้งความอดทน ความแข็งแรง ความยืดหยุ่น และเป็น การฝึกการทรงตัวของร่างกาย

หลักการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ

แม้การออกกำลังกาย จะมีความจำเป็นต่อบุคคลทุกวัยก็ตาม แต่สำหรับผู้สูงอายุ การออกกำลังกาย บางอย่างอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ ดังนั้น การออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุจึงมีหลักทั่วไปดังนี้

1. หลักเกี่ยวกับความช้า ความเร็ว

การออกกำลังกายที่เหมาะสม เป็นการกระทำ อย่างช้าๆ ไม่ต้องการความเร็ว ควรมีเวลาพักผ่อน ได้ตามความจำเป็น

2. หลักเกี่ยวกับความหนักเบา

ไม่หนักคือ ไม่ถึงกับให้กำลังกล้ามเนื้อ หรือ ความอดทนจนถึงที่สุด เพราะอาจเกิดอันตราย แต่ไม่ถึง กับเบา จนกระทั่งแทบจะไม่ต้องออกแรงเสียเลย เพราะจะไม่ได้ประโยชน์

3. หลักเกี่ยวกับความมากน้อย

ไม่ควรออกกำลังกายมากจนเหน็ดเหนื่อย หายใจหอบ นอกจากไม่ได้ผลแล้ว ยังเป็นอันตรายแก่ สุขภาพ แต่ก็ไม่ควรออกกำลังกายน้อยจนไม่ได้ ประโยชน์

4. หลักสร้างเสริม และรักษาการออกกำลังกาย

ต้องการทำโดยสม่ำเสมอ จึงได้ผลดีการทำฯ หยุดๆ มักไม่ได้ผล และบางครั้งกลับเกิดผลเสีย ควรจะ ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 15 - 20 นาที ติดต่อกันอย่างน้อย 2 - 4 เดือน เวลาที่ออกกำลังกาย จะเป็นเวลาใดก็ได้ แต่ควรจะสม่ำเสมอในเวลาเดียวกัน ทุกครั้ง เพราะมีผลต่อการปรับตัวของร่างกาย แต่ควรจะรอ อย่างน้อย 1 - 2 ชั่วโมง ก่อนและหลังรับประทานอาหาร

5. หลักการพักผ่อน และพักฟื้น

หลังการออกกำลังกายทุกครั้ง ต้องมีเวลาพักผ่อน ให้หายเหนื่อย และพักฟื้นให้ร่างกายมีโอกาสซ่อมแซม ความสึกหรอที่เกิดขึ้นให้หมดไป และสร้างเสริมให้แข็งแรง ยิ่งขึ้น ข้อสังเกตง่ายๆ คือก่อนออกกำลังกายครั้งต่อไป ร่างกายจะต้องสดชื่น อยู่ในสภาพเดิมหรือดีกว่า

6. หลักการอื่นๆ

ไม่ควรออกกำลังกายที่ทำให้เกิดความตื่นเต้น เช่น การแข่งขัน ควรออกกำลังกายกับผู้ที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกัน และจังหวะการเคลื่อนไหวไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลง อย่างกะทันหัน

ข้อควรระวังในการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุควรหยุดการออกกำลังกาย เมื่อมีอาการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้คือ รู้สึกเหนื่อยมาก หายใจไม่ทัน เหงื่อออกมาก ตัวเย็น เจ็บที่บริเวณหัวใจหรือร้าวไปที่ไหล่ซ้าย เวียนศีรษะ ควบคุมลำตัวแขน ขา ไม่ได้ มีอาการ อ่อนแรงหรืออัมพาตบริเวณแขน ขา หรืออวัยวะอื่นๆ ควรปรึกษาแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

เที่ยวอุททอง ท่องแดนอารยธรรม

อุททองเป็นชื่อเมืองโบราณที่ค้นหามาตั้งแต่สมัยยังเป็นเด็กๆ เพราะจำได้ว่าคุณครูวิชาสังคมศึกษาสอนว่าพระเจ้าอุททอง ผู้สร้างกรุงศรีอยุธยา ทรงหนีโรคห่ามาจากเมืองอุททอง อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังดูเหมือนว่าความเชื่อนี้ไม่ได้รับการยอมรับอีกแล้ว เพราะหลักฐานทางโบราณคดีชี้ว่า ช่วงที่พระเจ้าอุททองสร้างกรุงศรีอยุธยานั้น เมืองอุททองมีสภาพเป็นเมืองร้างมาแล้วไม่น้อยกว่า 300 ปี ฉะนั้น จึงไม่น่าเป็นไปได้ที่พระองค์จะเสด็จมาจากเมืองนี้

ตัวอย่างสถูปเจดีย์นี้ก็ได้ สถูปเจดีย์ที่สร้างในสมัยพระเจ้าอุททอง รวมไปถึงสมัยอยุธยาตอนต้น ส่วนมากจะสร้างเป็นทรงปราสาท ซึ่งละม้ายกับรูปแบบพระปราสาทเมืองลพบุรีตั้งพี่น้องคลานตามกันมา เช่นปราสาทประธานวัดพระรัตนมหาธาตุ ส่วนในเมืองอุททอง จะหาพระปราสาทร่วมสมัยสักองค์ก็หาไม่เจอะ ส่วนมากสถูปเจดีย์ที่พบจะมีอายุเก่าแก่มากกว่านั้นหลายร้อยปี ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าเมืองอุททองมีสภาพเป็นเมืองร้างมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 16 หลักฐานทางศิลปกรรมที่พบจึงไม่สืบเนื่องมาถึงพุทธศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่กรุงศรีอยุธยาตั้งขึ้น

พิจารณาจากรูปแบบศิลปกรรม และประวัติศาสตร์ที่ระบุว่า พระเจ้าอุททองทรงส่งพระราเมศวรราชโอรสไปครองเมืองลพบุรีในฐานะเมืองลูกหลวง ซึ่งอาจแสดงว่าเป็นเมืองที่พระองค์เคยประทับมาก่อน ฉะนั้นแล้ว ในช่วงหลังๆ นักวิชาการจึงหันมาเชื่อว่าพระเจ้าอุททองเสด็จมาจากเมืองลพบุรีกันมาก

ส่วนสาเหตุที่เคยเชื่อกันมานานว่า พระเจ้าอู่ทองเสด็จมาจากเมืองอู่ทองนั้น น่าจะเกิดจากการจับแพะชนแกะ โดยโยงนิทานพื้นบ้านเรื่องท้าวอู่ทองมาปนกับประวัติศาสตร์ การตั้งกรุงศรีอยุธยาของพระเจ้าอู่ทอง ทั้งที่ในความจริงแล้ว ทั้งสองพระองค์เพียงแต่มีชื่อพ้องกันเท่านั้น

ถึงแม้ว่าเมืองอู่ทองจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับพระเจ้าอู่ทอง ผู้สร้างกรุงศรีอยุธยา แต่สำหรับผม เมืองอู่ทองไม่ได้ลดความสำคัญทางประวัติศาสตร์ลงเลยแม้แต่น้อย เพราะมรดกที่ตกทอดหลงเหลือให้เห็นในทุกวันนี้บ่งบอกว่าอู่ทองคือรากเหง้าต้นตอของสายธารอารยธรรมไทย ในฐานะที่เป็นเมืองเก่าแก่ที่สุดในดินแดนสุวรรณภูมิ ซึ่งเกิดก่อนเมืองโบราณอื่นๆ ทั้งหมดในประเทศไทยในยุคต้นประวัติศาสตร์

จากการศึกษาทางโบราณคดีพบว่า ในบริเวณเมืองอู่ทอง มีมนุษย์อาศัยมาต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3,000 ปีมาแล้ว เราพบหลักฐานทางโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์เต็มไปหมด เช่น เครื่องมือหินขัด ลูกปัด ภาชนะดินเผา หอก ฯลฯ แต่สิ่งที่น่าสนใจสำหรับเมืองอู่ทองไม่ใช่ตรงนั้น ความน่าทึ่งของเมืองอู่ทองอยู่ตรงที่ว่า ที่นี้สามารถพัฒนาตัวเองจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมเมืองที่รุ่งเรือง ถึงขั้นเป็นรัฐแห่งแรกบนแผ่นดินสุวรรณภูมิ และยังเป็นเมืองทำการค้านานาชาติที่สำคัญในภูมิภาคเมื่อเกือบ 2,000 ปีมาแล้ว คือ ตั้งแต่ยุคพูนเนินเรื่อยมาจนถึงยุคทวารวดี กินระยะเวลาหลายร้อยปี

ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ เราพบเหรียญกษาปณ์โรมันสมัยพระเจ้าวิกตอริอุสอายุกว่า 1,700 ปีที่นี้ รวมทั้งพบลูกปัดหินคาร์เนเลียนอายุกว่า 2,000 ปี ซึ่งมีแหล่งกำเนิดในประเทศอินเดีย จากหลักฐานเหล่านี้ ถ้าจะตีความว่าเมืองอู่ทองเป็นนครรัฐรุ่นแรกของไทยที่เข้าสู่ระบบโลกาภิวัตน์ของเครือข่ายการค้าระหว่างโลกตะวันตกและตะวันออก ก็คงไม่ผิดนัก

หลักฐานอีกชิ้นหนึ่งที่สนับสนุนว่าเมืองอู่ทองเป็นจุดเชื่อมโยงทางการค้าและวัฒนธรรมนานาชาติ ก็คือ ปูนปั้นชายสวมหมวกทรงสูง อายุราว 1,400 ปี สันนิษฐานว่า ปูนปั้นนี้อาจเป็นรูปพ่อค้าแขกจากแถบอาหรับหรือเปอร์เซีย ที่เดินทางมาค้าขายยังเมืองอู่ทองแห่งนี้

ความน่าสนใจของหลักฐานทางโบราณคดียังไม่หมดเพียงเท่านี้ ภายในเมืองอุทONGยังพบโบราณวัตถุสถานในพระพุทธศาสนาจำนวนมากทั้งยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ซึ่งบ่งบอกว่าที่นี่เป็นแหล่งรับพระพุทธศาสนาครั้งแรกๆของไทย กล่าวให้ชัดเจนยิ่งขึ้นก็คือ พระพุทธศาสนาได้ประดิษฐานตั้งมั่น ณ เมืองอุทONGก่อนเมืองโบราณสมัยทวารวดีแห่งอื่นๆ ทั้งหมด

หลักฐานชิ้นเอกที่ช่วยยืนยันคำกล่าวอ้างนี้ ได้แก่ แผ่นดินเผารูปพระภิกษุสามรูปอุ้มบาตร ศิลปะอินเดียแบบอมราวดี อายุราว 1,700 ปี ซึ่งจัดเป็นศิลปวัตถุที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาชิ้นที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย ทั้งยังเป็นหลักฐานเก่าแก่ที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีพระภิกษุสงฆ์ในดินแดนสุวรรณภูมิอีกด้วย

อีกชิ้นหนึ่งที่สำคัญไม่แพ้กัน คือ ธรรมจักรศิลาพร้อมแท่นรองและเสาครบชุด อายุระหว่าง 1,200 - 1,400 ปี ถือเป็นธรรมจักรศิลาที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย ซึ่งจะหาชมที่อื่นไม่ได้อีกแล้ว นอกจากในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทONGแห่งเดียวเท่านั้น ธรรมจักรชุดนี้ช่วยไขปริศนาว่า ธรรมจักรถูกประดิษฐานอย่างไร ทั้งยังเป็นสัญลักษณ์แสดงว่า “กงล้อธรรม” แห่งองค์สัมมาสัมพุทธเจ้าได้หมุนเข้ามาสู่ดินแดนสุวรรณภูมิแห่งนี้แล้ว

โบราณวัตถุเลอค่าในพิพิธภัณฑสถานฯ ยังมีอีกมาก เกินจะบรรยายได้หมด ไม่ว่าจะเป็นพระพุทธรูป เครื่องประดับทองคำจารึกโบราณ เหรียญกษาปณ์ ศิวลึงค์ ประติมากรรมปูนปั้นดินเผา ฯลฯ ทั้งนี้มีหลายชิ้นที่มี “ความเป็นที่สุด” ต้องไปที่ **พิพิธภัณฑสถานฯ อุทONG** เท่านั้น จึงจะได้เห็น

นอกจากหลักฐานที่เป็นโบราณวัตถุแล้ว เมืองอุทองยังมีโบราณสถานสมัยทวารวดีหลงเหลือให้เห็นเป็นลิบๆ แห่งส่วนใหญ่เป็นสถูปเจดีย์และวิหาร ที่พังทลายลงเหลือเพียงฐาน แต่กระนั้นก็ยังสะท้อนให้เห็นถึงความรุ่งเรืองเมื่อครั้งอดีตของเมืองอุทองได้เป็นอย่างดี ทั้งแผ่เงาไปด้วยมนต์ขลังและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่น่าค้นหา ในขณะเดียวกันในเขตเมืองอุทองยังพบสิ่งก่อสร้างสมัยหลังลงมา เช่น สมัยอยุธยาบ้าง ประปราย

เจดีย์หมายเลข 2 ซึ่งตั้งอยู่นอกคูเมืองด้านทิศเหนือ เป็นหนึ่งในเจดีย์ขนาดใหญ่ที่ค้นพบในบริเวณเมืองเก่า แม้สิ่งที่หลงเหลือให้เห็นในปัจจุบันจะเป็นเพียงซากฐานเจดีย์สูงเพียง 2 เมตร แต่เชื่อไหมว่า ซากฐานเจดีย์เพียงเท่านี้สามารถบอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ได้มากมาย เป็นต้นว่า เราสามารถรู้ได้ว่าคนในแถบลุ่มน้ำภาคกลางสมัยทวารวดีไม่ได้กินข้าวเจ้า หากแต่กินข้าวเหนียวเป็นหลัก โดยพิจารณาจากลักษณะแกลบข้าวในเนื้ออิฐซึ่งเป็นพันธุ์เมล็ดอ้วนป้อม ผิดจากแกลบข้าวในเนื้ออิฐที่ปรากฏตามโบราณสถานสมัยถัดๆ มา ซึ่งมีลักษณะเรียวยาวกว่า หรือจะเป็นสีดำนๆ เทาๆ ตรงแกนกลางของอิฐจำนวนมาก ซึ่งเป็นลักษณะของเนื้ออิฐที่เผาไม่สุกเต็มที่ ก็สามารถบอกเราได้ถึงวิทยาการควบคุมความร้อนในสมัยนั้นที่ยังไม่ก้าวหน้ามากนัก

ด้วยเหตุที่มีโบราณวัตถุสถานสมัยทวารวดีตอนต้นถูกค้นพบ ณ เมืองอุทองจำนวนมาก ทำให้นักวิชาการสันนิษฐานว่า เมืองอุทองอาจเป็นเมืองหลวงแห่งแรกของอาณาจักรทวารวดี ที่เป็นต้นเค้าของอารยธรรมไทย อย่างไรก็ดีตาม เชื่อกันว่าความรุ่งโรจน์ของเมืองอุทองน่าจะโรยราลงในช่วง พ.ศ. 1,500 - 1,600 สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก ที่ทำให้น้ำทะเลลดระดับลงจนชายฝั่งถอยร่นลงทางใต้ ส่งผลกระทบต่อเส้นทางการค้าทางสมุทรที่อุทองเคยเป็นศูนย์กลางมานานหลายศตวรรษ

มาถึงตรงนี้ อย่าเพิ่งทักท้วงว่าเมืองอุทอง มีแต่สถูปเจดีย์ร้างนะครับ ที่นี่ยังมีวัดวาอารามโบราณที่มีพระสงฆ์จำพรรษาอยู่หลายแห่ง ซึ่งล้วนควรค่าแก่การเยี่ยมชมทั้งสิ้น ยกตัวอย่าง เช่น วัดเขาพระศรีสรรเพชญาราม หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า **“วัดเขาพระ”** ซึ่งตั้งอยู่บนยอดเขาพระไม่ไกลจากตัวอำเภออุทองมากนัก ที่นี่ยังเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์คู่บ้านคูเมืองพระนามว่า **“หลวงพ่อสังข์ ศรีสรรเพชญ์”** พระพุทธรูปองค์นี้ประดิษฐานอยู่ในเพิงผาระหว่างทางเดินที่จะขึ้นไปนมัสการรอยพระพุทธรูปนอนยอดเขา และเชื่อว่าเป็นองค์เดียวกับที่ปรากฏในวรรณคดีพื้นบ้านเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนขุนแผนพานางวันทองหนี ความว่า

...ถึง**เขาพระ**พีเคยเข้ามาไหว
 ชื่อบอกวันทองน้องน้อย

พระสุกนี่กระไรดังหิ้งห้อย
 พระจันทร์ฉายบ้ายคล้อยลงจับพลับ...

พระสุกที่กล่าวถึงก็น่าจะหมายถึงหลวงพ่อสังข์
 ซึ่งปิดทองทั่วทั้งองค์จนดูสุกสกาว่างใสวั้นเอง

นอกจากหลวงพ่อสังข์แล้ว ที่วัดเขาพระก็ยังมี
 สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ควรค่าแก่การสักการะอีกหลายสิ่ง อาทิ
 รอยพระพุทธรูปหินทรายศิลปะสมัยทวารวดีตอนปลาย
 ภายในมณฑปบนยอดเขา รวมไปถึงเทวรูปแกะสลักนูนสูง
 รูปพระนารายณ์สี่กรพระนามว่า **“เจ้าพ่อจักรนารายณ์”**
 ศิลปะทวารวดีตอนกลาง ประดิษฐาน ณ ศาลบริเวณเชิงเขา
 ตรงบันไดทางขึ้น

ระหว่างเดินขึ้นไปยังยอดเขาเพื่อ
สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้น เราจะสัมผัสได้ถึง
ความร่มรื่นเขียวขจีของแมกไม้บนานาพันธุ์
สำหรับคนที่ไม่ค่อยได้ออกกำลังกาย
อย่างผม กว่าจะเดินถึงบันไดขั้นสุดท้ายได้
ก็เล่นเอาเหนื่อยหอบอยู่เหมือนกัน
แต่กระนั้นก็นับว่าคุ้มค่า เพราะทิวทัศน์
ที่เห็นเบื้องล่างนั้นน่าเพลิดเพลินเจริญใจ
จนทำให้ลืมความเหนื่อยล้าไปสิ้น

ห่างจากวัดเขาพระไปเล็กน้อย ยังมีวัด
ที่สำคัญบนยอดเขาอีกแห่งหนึ่งชื่อว่า “**วัดเขาทำเทียม**”
ซึ่งมีโบราณสถานที่สำคัญ คือ เจดีย์ทรงระฆังและ
โบสถ์สมัยอยุธยาตอนปลายบนยอดเขา กับเจดีย์
หมายเลข 11 ศิลปะสมัยทวารวดีตรงบริเวณเชิงเขา
อันเป็นสถานที่ค้นพบธรรมจักรศิลาพร้อมแท่นรอง
และเสา ที่กล่าวถึงข้างต้น

วัดแห่งนี้เชื่อกันว่าอาจเป็นวัดในพระพุทธศาสนาแห่งแรกของประเทศไทย พังดูน่าตื่นตาตื่นใจใหม่ครับ ท่านอาจสงสัยว่าเราทราบได้อย่างไร สาเหตุที่หลายคนเชื่อไปเช่นนั้นก็เพราะว่าเมื่อหลายสิบปีก่อน มีการค้นพบจารึกบนแผ่นหินในบริเวณวัดเขาทำเทียม เขียนเป็นภาษาสันสกฤตโบราณสมัยหลังปัลลวะ อ่านได้ว่า **“ปุษยคีรี”** ซึ่งแปลว่าภูเขาดอกไม้นี้ เมื่อนำจารึกไปค้นคว้าต่อก็เกิดพบว่าคำไปพ้องกับศาสนสถานโบราณในเมืองสาญจี ประเทศอินเดีย นามว่า **“ปุชปคีรีสังฆาราม”** ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช

นอกจากแผ่นจารึกปุษยคีรีแล้ว ธรรมจักรศิลา พร้อมแท่นรองและเสาที่พบในวัดนี้ เมื่อต่อเข้ากันแล้ว จะมีลักษณะใกล้เคียงกับ “เสาอโศก” ที่พระเจ้าอโศกโปรดฯ ให้สร้างขึ้นในดินแดนต่างๆ ที่พระพุทธศาสนาแผ่ไปถึงเมื่อพิจารณาควบคู่กับข้อความในคัมภีร์มหาวงศ์ของศรีลังกา ที่ระบุว่าพระเจ้าอโศกโปรดฯ ให้พระอุตรเถระและพระโสณเถระเดินทางมาเผยแผ่พระพุทธศาสนาถึงสุวรรณภูมิ ซึ่งเชื่อกันว่าน่าจะหมายถึงดินแดนในประเทศไทย ทำให้เกิดข้อสันนิษฐานว่าวัดเขาทำเทียมอาจเป็นวัดในพระพุทธศาสนาแห่งแรกของไทย ซึ่งพระเถระทั้งสองเคยมาจำพรรษาอยู่ก็เป็นได้

อย่างไรก็ตาม ข้อสันนิษฐานดังกล่าว ทุกวันนี้ยังเป็นที่ยกเถียงกันอยู่ว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด เนื่องจากมีข้อสังเกตว่า เราไม่เคยพบจารึกสมัยพระเจ้าอโศกหลักใดเลยที่กล่าวว่า พระองค์เคยส่งสมณทูตมายังสุวรรณภูมิ ส่วนคัมภีร์มหาวงศ์ของศรีลังกาที่กล่าวถึงเช่นนั้น ก็รจนาขึ้นหลังสิ้นรัชกาลของพระเจ้าอโศกนานกว่า 700 ปี ฉะนั้นแล้วจึงเป็นเรื่องยากที่จะสรุปว่าพระอุตรเถระและพระโสณเถระเคยเดินทางมาเผยแผ่พระพุทธศาสนาในดินแดนสุวรรณภูมิจริงหรือไม่

อีกทั้งหลักฐานซึ่งค้นพบ ณ วัดเขาทำเทียม ไม่ว่าจะแผ่นจารึกปุษยคีรีหรือชุดธรรมจักรศิลา ล้วนมีอายุหลังกว่าสมัยพระเจ้าอโศก ซึ่งอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 3 อยู่มากโข กล่าวคือ แผ่นจารึกปุษยคีรีมีอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 13 - 14 ธรรมจักรศิลาก็คงเช่นกันมีอายุในราวพุทธศตวรรษที่ 12 - 13

แต่ไม่ว่าความจริงจะเป็นเช่นไร ความเชื่อความศรัทธาในเรื่องที่วານี้ ได้ก่อเกิดเป็นพลังสร้างสรรค์อันยิ่งใหญ่ จากความร่วมมือร่วมใจของสาธุชนชาวพุทธทั้งในจังหวัดสุพรรณบุรีและทั่วประเทศในรูปแบบโครงการแกะสลักพระพุทธรูปบนหน้าผาใหญ่ที่สุดในโลก คือ “พระพุทธรูปปุษยคีรีศรีสุวรรณภูมิ” หรือ “หลวงพ่ออยู่ทอง” บนหน้าผามังกรบินภายในบริเวณวัดเขาทำเทียม แม้ในขณะนี้องค์พระจะยังสร้างไม่เสร็จสมบูรณ์ แต่นับว่าคืบหน้าไปมาก

ไม่ไกลจากตัวอำเภออุทองมากนัก ยังมีศาสนสถานโบราณบนยอดเขาที่น่าไปสักการะ อีกแห่งหนึ่ง คือ วัดเขาดีสลัก ณ ที่นี้มี รอยพระพุทธรูปศิลาทราย สร้างในสมัยทวารวดี ตอนปลาย ที่จัดว่าแปลกกว่าที่อื่น คือ รอยพระพุทธรูปแกะเป็นภาพปูนดำ แทนที่จะแกะเว้าลึกลงไปเนื้อผิวศิลาดังเช่น รอยพระพุทธรูปทั่วไป สถานที่นี้ยังมีสิ่งน่าสนใจ อีกอย่างหนึ่ง คือ ทัศนียภาพกว้างไกลสุดลูกหูลูกตาของท้องไร่ท้องนาอันเขียวชอุ่ม แต่ทว่า เมื่อฤดูกาลเก็บเกี่ยวมาถึง เรือกสวนไร่นาเหล่านี้ ก็จะพร้อมใจกันเปลี่ยนเป็นทุ่งสีทองเหลืองอร่าม ให้บรรยากาศที่น่าเพลิดเพลินไปอีกแบบหนึ่ง

ศาสนสถานแห่งสุดท้ายที่อยากแนะนำ คือ ศาลเจ้าพ่อพระยาจักร ซึ่งตั้งอยู่ในตัวอำเภออุทอง และนับเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองอีกสิ่งหนึ่งของชาวอุทองขอสารภาพว่า ครั้งแรกที่ได้เห็นตัวศาลเจ้าในสถาปัตยกรรมจีน ผมเข้าใจว่า เจ้าพ่อพระยาจักรเป็นเทพเจ้าจีน ที่ไหนได้ พอเข้าไปสักการะด้านในจึงได้รู้ว่า ที่แท้ท่านเป็นเทพเจ้าแขก ที่ว่าเป็นเทพเจ้าแขกนั้น ก็เพราะเทวรูปที่สถิตอยู่ภายในศาล คือ พระนารายณ์สี่กรในท่าประทับยืน สลักจากศิลาเป็นภาพปูนสูง ศิลปะสมัยทวารวดี

ตำนานเล่าสืบต่อกันว่า ในสมัยรัชกาลที่ 4 เจ้าพ่อพระยาจักรีได้ล่องตามลำน้ำจะเข้สามพันมาติดพวงหรีดบริเวณตลาดคูทอง จากนั้นชาวบ้านจึงได้อัญเชิญขึ้นแล้วสร้างศาลเจ้าถวายเป็นที่เคารพบูชาเรียกว่า **“เจ้าพ่อพระยาจักรี”** เนื่องจากลักษณะของเทวรูปที่มีพระหัตถ์ข้างหนึ่งทรงจักรนั่นเอง อย่างไรก็ตาม ศาลเจ้าที่เห็นในทุกวันนี้เพิ่งสร้างขึ้นใหม่ได้เพียง 30 กว่าปี ห่างจากจุดเดิมราวๆ 50 เมตร ส่วนที่สร้างเป็นศาลเจ้าแบบจีนนั้น ก็คงสัมพันธ์กับชุมชนรอบข้างศาลเจ้า ที่มีชาวจีนอาศัยอยู่เป็นส่วนใหญ่

เชื่อกันว่าเจ้าพ่อพระยาจักรีนั้นศักดิ์สิทธิ์มาก ครั้งหนึ่งเมื่อราว 50 ปีก่อน เคยเกิดเหตุเพลิงไหม้ใหญ่ในตลาดคูทอง มีบ้านเรือนวอดไปเป็นร้อยๆ หลัง แต่ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อตัวศาลเจ้าพ่อพระยาจักรีกลับไม่เสียหายอะไรเลย สร้างความอัศจรรย์ใจแก่ชาวบ้านเป็นอันมาก

หลังจากได้สักการะองค์เจ้าพ่อพระยาจักรีเรียบร้อยแล้ว ก็ได้เวลาเดินทางกลับบ้าน แต่ผมไม่ได้กลับมาตัวเปล่า ผมได้อบเอาความรู้ที่ดีๆ กลับมาด้วย ความรู้ที่ดีๆ ที่ว่านั่นก็คือความซาบซึ้งในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพชนไทยได้สร้างสรรค์ไว้ ซึ่งยังหลงเหลือให้เราได้ภาคภูมิใจจนถึงทุกวันนี้

โบราณว่า “สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น” สิ่งใดที่ได้ยินได้ฟังมา อย่างไรก็ตามก็สู้เห็นด้วยตาตนเองไม่ได้ ท่านใดที่ยังไม่เคยไปเยือนเมืองคูทอง ผมอยากเชิญชวนให้หาโอกาสไปพิสูจน์ของจริงกับตาสักครั้ง การเดินทางไปยังเมืองคูทองนั้นง่ายดายแสนง่าย เพราะตั้งอยู่ในเขตอำเภอคูทอง ซึ่งห่างจากเมืองสุพรรณบุรีเพียง 30 กิโลเมตร

เชื่อว่าถ้าท่านได้ไปเยือนแล้ว ท่านจะเข้าใจจากเหงาตัวตนคนไทยเพิ่มขึ้นอีกเยอะ!!

ย่าสามกรอบ

“ครูชน” บุญช่วย ทองศรี
พฤษภ 61
เขียนที่ ศาลาเสรี ริมคลองพุดทุ่งเกษม

“บ้านกลาง”

เสี้ยวหนึ่งในเส้นทางวิชาชีพของ “ครูชน”

22 พฤษภาคม 2561

ผมจรดปากกา เพื่อปั้นต้นฉบับ “ย่าสามกรอบ” ประจำเดือน “พฤษภ - กาสกร” ตรงกับวันนี้พอดี...

นี่คือวันยึดอำนาจ “รัฐประหาร” ครั้งล่าสุดของการเมืองไทย... โดย... พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

ส่วนใครจะถามว่าเป็นครั้งสุดท้ายหรือไม่ ผมไม่รู้... เพราะเคยเห็นผู้รู้หน้าแตกกับการพยากรณ์การเมืองกันมาเยอะแล้ว

แต่... เหตุการณ์บ้านเมืองเราเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 นั้น ถึงผมไม่เขียนไว้ ทั้งโลกและประวัติศาสตร์สังคมไทย ก็ได้บันทึกไว้แล้ว

เมื่อมาถึงวันนี้ เดือนนี้ เวลา ก็ผ่านไปแล้ว สี่ปีเต็ม ผมเชื่อว่าทุกคนเข้าใจเหตุแห่งรัฐประหาร แต่... จะยอมรับหรือไม่ นั่น คงเป็นอีกประเด็น และคงไม่ต้องหาคำตอบ

แต่สี่ปีจากการใช้อำนาจนี้สิครับ เป็นความหวังที่ทุกคนปรารถนาจะเห็นผล ในการแก้ปัญหา **คอร์รัปชัน** การแก้ปัญหา **เศรษฐกิจ** การจัดการ **การศึกษาและการศาสนา** และแก้ปัญหา **ปัญหาสังคม** ที่เลอะเทอะราวฉนวนร่วนวาย

โดยหวังว่า... อำนาจนี้จะจัดการ **ปฏิรูปสังคมไทย** โดยรวมได้

อืมมม!!..... ใครล่ะครับที่จะประเมินผล เพื่อประเมินผลงานของ **รัฐบาล คสช.** ว่าสอบผ่านหรือสอบตก?

ก็... คงเป็น “**ประชาชน**” นั่นแหละครับ! ... ผมคงเป็นเพียงบันทึกร่องรอยในฐานะ **ครูชน** ผู้สัจจรผ่านมาท่ามกลางกาลเวลา!

วัยและวันเวลาของชีวิตที่ผ่านไป เจียด **เจ็ดสิบ** **ฤดูกาล** ทำให้ผมกลายเป็น **ผู้เฒ่า** ในสายตาเด็กและครูยุคใหม่ แต่ผมไม่เคยยอมพ่ายต่อข้อกล่าวหานี้

“บ้านกลาง” 1. ศูนย์สร้าง.. “ตำนานคน”

ด้วยวิสัยทัศน์จากการท่องเที่ยวโลกที่กว้างไกล
ทำให้ผมไม่รีบด่วนที่จะสรุปอะไรง่าย ๆ

ด้วยการรับฟังเรื่องราวจากผู้คนอันมาจาก
หลากหลาย และต่างวัย ทำให้ผมกระจ่างในความเป็น
มนุษยศาสตร์ มากกว่านิยามในตำรา

ด้วยการคลุกคลีกับหลายชีวิตอย่างถึง
รากวิถีแต่ละชีวิต จึงทำให้ผมเข้าใจเหตุผลของ
การดำรงชีวิต

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้ผมเดินอยู่
ในเส้นทาง **“ครูชน”** ที่ไม่โคลงเคลงมากนัก

แต่..... ยังมีอีกประการที่ผมคิดว่ามี
ความสำคัญเช่นกัน

คือ **การหวนมองย้อนอดีตที่ผ่านมา เหมือน
ทวนดูภาพยนตร์ที่เราได้แสดงจบไปแล้ว.....**

หากว่าปี 2512 คือปีของการเริ่มเป็น
ครูฝึกสอน ครั้งแรกกับ **เด็กประถมศึกษา
ณ รร.บ้านทางควาย อ.จะนะ จ.สงขลา**

ปี 2514 ก็ย่อมเป็น **การฝึกสอนกับ
เด็กมัธยมศึกษา ณ รร.วนารังเฉลิม อ.เมือง
จ.สงขลา** ต่อจากนี้ **เวทีจริงแห่งวิชาชีพครู** ของผม
ก็เกิด.....

หนึ่ง **ทศวรรษแรก**ของผม มีนวัตกรรมหนึ่ง
ที่น่าสนใจและนึกถึง คือ การสร้าง **ศูนย์รวมเพื่อทำ
กิจกรรมก้าวหน้า** ในยุคนั้น (2514 – 2524) ซึ่งผม
ไม่ได้ตั้งชื่อ แต่ทุกคนเรียกกันว่า.....

นี่คง เป็นอีกหน้าหนึ่งของ.. **“ตำนานคน”** หมู่ - สาว
รุ่นแสงหายยุคหนึ่ง ของภาคใต้..เมื่อสามสี่ทศวรรษ ที่ผ่านมา

ณ ช่วงเวลานั้น (2515) **“ครูชน”** ..และ..กลุ่มครูประชาบาล
เล็กๆ ในสงขลา ได้รวมตัวกันทำกิจกรรมก้าวหน้า สร้างสรรค์
วรรณกรรม กิจกรรมครู และดนตรีเพื่อชีวิต...

ได้แผ่ขยายความคิด กิจกรรม ไปร่วมกับเครือข่าย
ครูต่างอำเภอ ต่างจังหวัด..อีก ทั้ง นักเรียน นิสิต นักศึกษา
สถาบันการศึกษาต่างๆ อย่างคึกคัก เร้าร้อน จริงจัง..!!!

การ **เข้าบ้าน**หลังเล็ก เดือนละ **สองร้อยกว่าบาท**
เพื่อเป็นฐาน **เป็นศูนย์กิจกรรมของครูประชาบาล**ของเยาวชน
คนหนุ่มสาว..นับเป็นความอาทรรุณอย่างยิ่ง..ในขณะ
ที่ **เงินเดือนครู** ยุคนั้น ... **พันทัน ๆ !?**

เมื่อมีฐาน คือ บ้านมีน้ำ มีไฟ พอได้อยู่อาศัยชุกตัว รวมหัว
ร่วมคิด.. **คนที่มีความตั้งใจแบบเดียวกัน** ก็เริ่มหันมาหา และ
เปลี่ยน หมุนเวียน กันเข้ามาร่วมมิชชาดสาย....

บ้านนี้.. จึงกลายเป็น **เวที**ถกเถียงทางความคิดต่างๆ
มากมาย ทั้งปรัชญา การศึกษา การเมือง สังคม และ... สัพเพเหระ..
บ้างมีข้อยุติ บ้างไร้ข้อยุติ...

บ้านนี้.. กลายเป็น **ฐาน**ปฏิบัติการดี กิจกรรมทั้งสังคม
การเมือง วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ..แม้ **ไร้เงิน** แต่.. “เรา” มีความคิด
จิตอุดมการณ์ และพลังบริสุทธิ์...

บ้านนี้.. มีคนหลายรุ่น หลากวัย สลับเปลี่ยนแวะเวียน
เข้ามาแล้วจากไป แต่..ไม่มีใครลืมว่า “ตน” ได้เข้ามา.. **“คิดอะไร”**
และ **“ทำอะไร”** ไว้บ้าง

บ้านนี้.. ไม่มีชื่อ ไม่หรูหราโอ่อ่า ไม่เคยมีใครคิดจะตั้งชื่อให้..แต่ ทุกคนจะ**รู้จักขึ้นใจ จำได้สนิท**..และเรียกติดปากว่า... **“บ้านกลาง”** ไม่ใช่ของใคร ไม่มีอะไร..ให้น่าจดจำ.. แต่มีเรื่องราวให้กล่าวถึงบ่อย..!

วันนี้.. น้องๆ ที่เคยไปสิงสู่ ต่างล่องวัย กว่า 50 - 60 กันไปแล้ว ผ่านเส้นชัยชีวิต ด้วยความสำเร็จ สง่างามกันไปแล้ว....

บ้านนั้น.. วันนี้**ไม่เหลือซาก และไม่มีร่องรอย**ให้เห็น แต่ **“บ้านกลาง”** กลายเป็น **ตำนานในใจชน** ของคนกลุ่มหนึ่ง.....ซึ่ง..ยังมีชีวิตอยู่๗๘๘

“บ้านกลาง” 2. คนดี..ไม่มีเงิน

ผมนึกถึงอดีตอีกครั้ง.. เมื่อมีหลายคนถามว่าใช้ **“ขามเฒ่า”** เป็น**สัญลักษณ์ประจำตัว**เมื่อไหร่.. ภาพนี้คือประจักษ์พยาน..และเป็นช่วงเดียวกับ ที่ **“บ้านกลาง”** กำลังศึกคึกกรุ่นเรื่อง....

ไม่มีใครคาดคิด หรอกครับว่า..หนุ่มสาววัยผลิบันกำลังแสวงหา**ความหมายแห่งชีวิต** เมื่อ ปี 2522 - 2525..จะนำพาชีวิตไป**กองรวมสุข**กันอยู่ในบ้านชั้นเดียวหลังเล็กๆ โลงไร่เฟอริเนเจอร์ใดๆ .. มีชอกคร้ว ที่เพ่นพ่านด้วยถ้วยชาม ช้อน หม้อ เตา อันเก่าเขละ ไร้ราคา เกระะกรังด้วยซากอาหารเก่า...

บ่อน้ำเล็กๆ หน้าบ้าน..ช่วยให้เราได้ดูสะอาดเป็นผู้เป็นคนขึ้นบ้าง..แม้บางคนยังสระผมไม่เป็นก็ยังมี**เพื่อน**ช่วยกันสอน...ฮ่าาาา

บ้านนี้.. เต็มไปด้วยคนอดอยาก..เพราะเราต่าง**ไร้เงิน** แต่มี**ใจที่เอื้อเฟื้อ**ต่อกัน.. สิ่งสำคัญ คือ มีจิตที่**คิดเรื่องสังคมส่วนรวม** ละม้ายคล้ายกัน...

บ้านนี้..ไร้กฎเกณฑ์ กติกา ข้อบังคับ ว่าใครต้องทำหรือไม่ควรทำอะไร.. แต่ใครใคร่ทำอะไร ทำ.. เพียงอย่าให้คนอื่นเดือดร้อน...

บ้านนี้..ไม่มีเรื่องเช็กส์ และยาเสพติด แม้จะสูบบุหรี่ขณะเขียนบทความบทกวี และถึงจะมีหนุ่มสาวเต็มเรือน..

บ้านนี้..ไม่มีกุญแจ ประตู-หน้าต่างไม่เคยปิด เพราะทุกคนที่ย่างกรายเข้ามา คือมิตร..ที่สามารถสิงสถิตได้เสมอ.

“บ้านกลาง”.. จึงเป็น **เคหาสน์สถาน** ที่รองรับ**มิตรภาพ ความรัก สมหวัง และผิดหวัง** ของทุกคน.

ผมไม่ทราบว่ “บ้านกลาง” มีมันต์ขลังใด.. รู้แต่ว่า..ทุกคน..ต่างพัฒนาตนออกไปสร้างโลกได้ไม่แพ้ใคร.. และ..ในบ้านนั้น มีแต่**มิตรภาพ** トラบวันนี้... ผมยังยืนยันว่า**กลุ่มคนบ้านกลาง** เมื่อเกือบ 40 ปีที่แล้ว เป็น.. **“คนดี”** เพียงแต่อดอยาก.. ฮ่าาา .๗๘๘

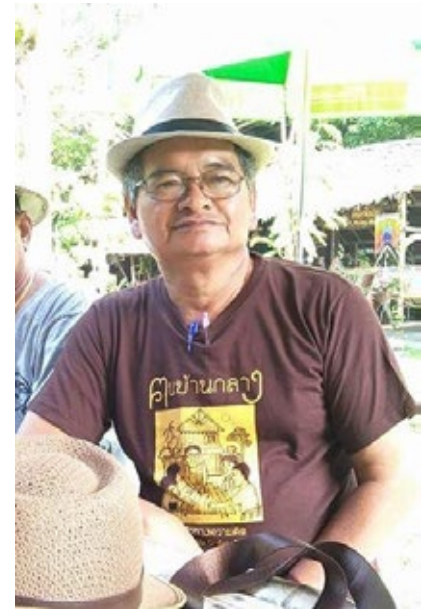

“บ้านกลาง” 3. LOST and FOUND.

แปลก..ในเส้นทางตระเวนการศึกษาไทย ระยะสิบปีที่ผ่านมา..ผมพบครูมากมายทั่วไทย..มีหลายครั้ง ที่น้องๆ บางคนมาพูดถึง **“บ้านกลาง”** .. ซึ่งหลายเรื่อง **ผมลืมไปแล้ว**

และ.. บางคน ผมไม่รู้ด้วยซ้ำไปว่าเขาหรือเธอ..เป็นส่วนหนึ่งของบ้านกลาง.. มีน้องๆ ที่คร่ำหวอด คือฝังตัวอยู่นาน เคยประมาณการว่า มี**คนโคจร หมุนเวียน**เข้าใช้บริการ **บ้านซ่อมซ่อม**หลังนี้**กว่าร้อย**.. แต่ที่**ห้อมล้อม** และ**รู้จัก** เคยได้ยินชื่อนี้.. **กว่าพัน**ในยุคนั้น ยุคที่แกงสองถุง 5 บาท.. กับไปดูหนังโรง สองเรื่องควบ 5 บาท ซึ่งบางครั้งตัดสินใจยากว่าจะยอมอดเพื่อดูหนังคนเดียว หรืออืมกันหลายคนดี.. เราถูกฝึกการตัดสินใจและเสียสละกันบ่อย....

นี่เป็นเพียงเสี้ยวหนึ่งที่ผมเริ่มสะดุดคิดต่อดำเนินที่ไม่เคยใส่ใจมาก่อน....

เจริญ หยูทอง

คงพอจำได้ว่า...หลัง 14 ตุลาคม 2516 การตื่นตัวทางความคิดในสังคมไทยสูงขึ้น..และหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เกิด **“วิกฤติหืด”** กระแสความคิดยุค **“ยุวชนก้าวหน้า”** จึงกระเจิง.. ส่วนหนึ่ง **“เข้าป่า”** ส่วนใหญ่ **ถนอมบทบาทในเมือง** แต่ยืนหยัดความคิดสร้างสรรค์อย่างมั่นใจ..!

“บ้านกลาง” จึงเกิดขึ้นมา**รองรับภารกิจนี้..** สำหรับยุวชน คนหนุ่มสาวในยุคนั้น....

“บ้านกลาง” อาจดับไปแล้ว..แต่ความคิดก้าวหน้าและคนยุคนั้น.. ยังไม่ตาย แม้จะซบเซาไปบ้าง ก็ยังพอคบได้... และ..

ผมจะรอคว้า.. เขาจะสร้างปรากฏการณ์อะไรที่ดีๆ.. ให้สังคมยุคนี้...!!

“บ้านกลาง” เป็นเพียงเลี้ยวหนึ่งในเส้นทาง การต่อสู้ทางวิชาชีพครูของผมในยุคแรกๆ

สิ่งสำคัญ คือ การสะท้อนให้เห็นพัฒนาการทางความคิดที่พัฒนาอย่างมีที่มาที่ไป มิได้เกิดขึ้นลอยๆ

สำคัญประการต่อมา คือ **ผมไม่เคยโดดเดี่ยว ไม่เคยเป็นวีรชนเอกชน** อันมาจากฐานความคิดที่เปิดกว้างให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทั้งความคิดและกิจกรรม จึงทำให้ **สภาวะบ้านกลางค่อยก่อเกิดโดยทุกคน** ตั้งแต่ **นักเรียน นิสิต นักศึกษา และ ครู!**

เรื่องบ้านกลาง ร่องรอยทางวิชาชีพของครูชน แทบจะเลือนหายไปกับสายธารแห่งกาลเวลาแล้ว

แต่... **เจริญ หยูทอง** อดีตผู้นำนักศึกษายุคนั้น อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัยทักษิณ และนักเขียนนักกวี เพื่อสังคมวันนี้ **ได้ตั้งใจประสานรวมการฟื้นฟูอดีต** ทำให้บ้านกลางแห่งในกาลก่อน กลับเรื่องราวในความนึกคิดขึ้นมาอีกครั้งรา เสมือนสปอร์ตไลท์ส่องอดีตให้เห็น หรือเพื่อรำลึกถึงเพียงชั่ววาบ!... แล้วเลือนหายไป.....

ซึ่งนั่นก็เพียงพอแล้วที่ทำให้ผมเก็บบันทึกไว้ได้ แม้เพียงวบเดียวก็กระจ่างใจ!

HOTLINE

“บทเรียน ชีวิต”

วันนี้..คงส่งความคิดผ่านภาพ โดยไม่วิงวอนใคร..และ..ไม่ร้องขอสิ่งใด....

เพียงขอใช้ภาพนี้..กับ..บทกวีนั้น.. เพื่อ **ปลงชีวิต** ชะบ้าง เพื่อ **ไม่ชะล่าใจ**

ไม่หลงตน และ **ไม่ลั่นในอึดตา!**

ความจริงแล้ว 10 กว่าปีของการดำรงสถานะ “ครูชน” นั้น..สั้นนัก.! แล้ว “ชีวิต” ที่เดินมาเห็นหลัก 70 ปีอยู่ข้างหน้า ก็ไหวจะมากมายเพียงใด..

เพราะ..ความสำคัญ มันอยู่ตรงที่ว่า เรา **เหลือเวลา** อีกเท่าไร? ซึ่งแน่นอนว่า **ไร้คำตอบ...** ด้วยไม่มีใคร..“ตรัสรู้”..!

“ความตาย” ..ย่อมมี **ซาก** ซึ่ง **ไร้จิต - วิญญาณ**.. แต่..อะไรเล่าคือ.. **คุณค่าแห่งสังขาร** เมื่อ **ไร้ลม (กรรมชวาต)....**

วันนี้.. ใครรู้สึกเหนื่อยหน่าย ท้อแท้ หมดกำลังใจ หรือ สิ้นหวัง โปรดตระหนักไว้นะครับ หากท่านยังไม่หมดลม.. นั่น หมายถึงว่า **กระแสนกรรม** ยังดำรงอยู่!

จงหยดเย็นขึ้นมาเกิดครับ แล้วพินิจดู “ซากไม้” ซึ่งเป็นหลักให้ “ยอดอ่อน” ได้กอดเกี่ยว นี่คือ “ชีวิตสัมพันธ์” รอบตัว ที่มนุษย์เรามากมองผ่าน..!

“เรา”..ไม่รู้หรอกว่า..เขาจะ “พึ่งพัน” สภาพการณ์เช่นนี้ไปได้นานเพียงใด.. หาก “ซากชีวิต” ยังมีค่าเป็นหลักได้.. “ยอดอ่อนแห่งชีวิต” นี้ ก็ย่อมตะกาย หันหาแสง “ตะวันฉาย” ..ได้เช่นกัน..

ชุดความคิด “ซาก - ชีวิต” วันนี้..ขอมอบเป็นกำลังใจ..แต่..ทุกท่าน.ฯ๑๑

“ครูชน”

12 พฤษภาคม วันพยาบาลสากล

เพื่อสดุดี **มิสฟลอเรนซ์ ไนติงเกล บุรพาจารย์แห่งการพยาบาล**
รำลึกถึงพระคุณของท่าน และประกาศเกียรติคุณเพื่อให้ประชาชนได้ทราบ
อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่บทบาทของพยาบาลต่อสุขภาพของประชาชนให้ทราบเป็นประจำทุกปี

วิทยากรย์ e-book online
www.withayajarnksp.com

31 พฤษภาคม
วันงดสูบบุหรี่โลก
World No Tobacco Day

คำขวัญ วันงดสูบบุหรี่โลก 2561

รักษ์หัวใจ ห่างไกลบุหรี่

Tobacco and Heart Disease

ISSN 15-13-1912

9 771513 191004

ราคา 50 บาท